

Jaarstukken 2022

INHOUDSOPGAVE

Jaarstukken 2022	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding/Jaarrekening in één oogopslag	4
Analyse rekeningresultaat 2022 en structurele doorwerking naar 2023	7
Bestemming rekeningresultaat	8
Programma 1 Openbare orde en veiligheid	11
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	13
Programma 3 Economische zaken	15
Programma 4 Onderwijs	17
Programma 5 Cultuur, sport en recreatie	19
Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	24
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	30
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	33
Programma 9 Financiën en bedrijfsvoering	38
Programma 10 Algemeen bestuur	41
Algemene dekkingsmiddelen, VPB, onvoorzien en mutaties reserves	43
Paragrafen	47
I. Lokale lasten	47
II. Weerstandsvermogen	54
III. Onderhoud kapitaalgoederen	61
IV. Financiering	65
V. Bedrijfsvoering	69
VI. Verbonden partijen	76
VII. Grondbeleid	84
VIII. Corona	87
IX. Heroverwegingen	90
IX Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)	91
B. JAARREKENING	92
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	92
Overzicht van baten en lasten	96
Toelichting overzicht van baten en lasten	96
Analyse begrotingsrechtsmatigheid	99
Overzicht aanwending onvoorzien	100
Overzicht incidentele baten en lasten	101
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	102
WNT	102
Balans	104
Toelichting op de balans	104
Gebeurtenissen na balansdatum	113

C. BIJLAGEN.....	114
I. Lijst met gebruikte afkortingen.....	114
II. Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve.....	115
III. Voortgang onderzoeken Rekenkamercommissie (RKC)	116
IV. Overzicht SISA.....	117
V. Controleverklaring	132

INLEIDING/JAARREKENING IN ÉÉN OOGOPSLAG

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2022 aan. In de jaarstukken leggen we verantwoording af over de uitvoering van het in de begroting vastgestelde beleid.

Algemeen

Het jaar 2022 kenmerkt zich door belangrijke internationale ontwikkelingen die ook in onze gemeente zichtbaar werden. De oorlog in Oekraïne heeft ertoe geleid dat we in Nederland de stroom vluchtelingen een veilig onderdak hebben kunnen bieden. De gemeente Overbetuwe heeft zich onder andere ingespannen voor de realisatie van een tijdelijke locatie voor noodopvang.

De forse stijging van de energieprijzen in 2022 en de daarmee oplopende inflatie, heeft zijn weerslag op de financiële situatie van onze inwoners. We hebben ondersteuning geboden onder andere door het uitkeren van de energietoeslag aan minima.

Resultaat

We sluiten het jaar 2022 af met een overschot van € 10.686.000. In de 2e Bestuursrapportage 2022 werd uitgegaan van een verwacht positief saldo van € 4.759.000. Op basis van de positieve financiële consequenties van de septembercirculaire 2022 werd het verwachte voordeel bijgesteld naar € 5.582.000. Per saldo is het positieve verschil met de tussentijdse resultaten € 5.104.000. Belangrijke oorzaken zijn hogere uitgaven eenmalige energietoeslag lage inkomens (€ 1.083.000), een nadelig resultaat op de grondexploitatie (€ 441.000), lagere uitgaven dan ontvangen normbedrag opvang Oekraïners en uitvoeringskosten leefgeld (€ 1.896.000), extra middelen september- en decembercirculaire 2022 (€ 1.196.000) en een voordelig resultaat op de bouwleges van € 1.089.000. Voor een specifieke toelichting op het resultaat 2022 verwijzen we naar het hoofdstuk "Analyse rekeningresultaat".

Algemene Reserve

Op grond van deze jaarrekening bedraagt de omvang van de Algemene Reserve op 31 december 2022 € 15,8 miljoen. Bij de bestemming van het resultaat 2022 wordt voorgesteld om een bedrag van € 5,6 miljoen als vrij besteedbaar toe te voegen aan de Algemene Reserve. De stand komt daarmee uit op € 21,4 miljoen.

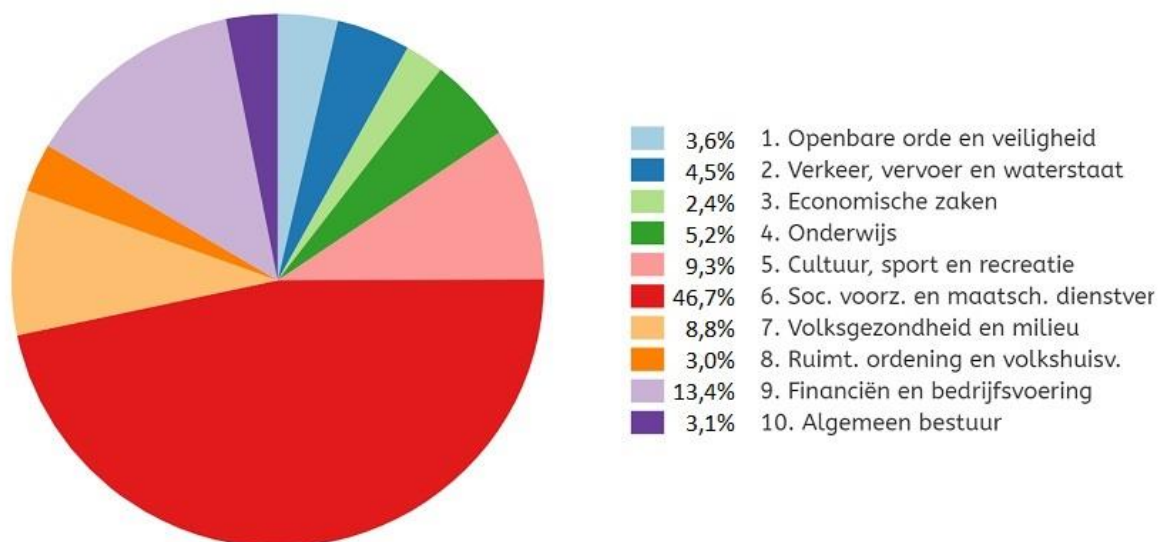
Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit drie onderdelen; A. het jaarverslag, B. de jaarrekening en C. de bijlagen. In het jaarverslag zijn de beleidsmatige en financiële verantwoording van de programma's en ook de voorgeschreven paragrafen opgenomen. Daarnaast is een extra paragraaf over Corona, Heroverwegingen en WOO toegevoegd. In het onderdeel jaarrekening vindt u het overzicht van baten en lasten en ook de balans met alle bijbehorende toelichtingen. De bijlagen bestaan naast een overzicht van de gebruikte afkortingen, uit een specificatie van de onttrekkingen aan de algemene reserve, een overzicht follow-up onderzoeken Rekenkamer Commissie en het overzicht Sisa.

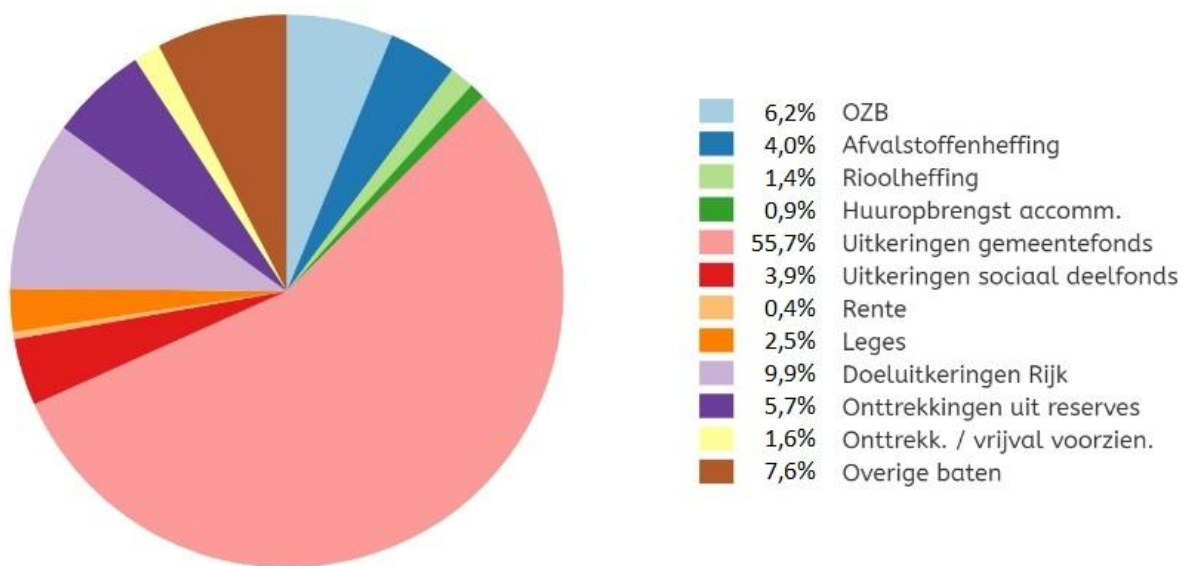
Weergave van de werkelijke lasten en baten van 2022

Hieronder ziet u een weergave van de werkelijke lasten en baten 2022.

WERKELIJKE UITGAVEN 2022 (bedragen x €1.000)	
1. Openbare orde en veiligheid	4.300
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.300
3. Economische zaken	2.800
4. Onderwijs	6.100
5. Cultuur, sport en recreatie	11.000
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	55.300
7. Volksgezondheid en milieu	10.400
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.500
9. Financiën en bedrijfsvoering	15.900
10. Algemeen bestuur	3.700
Totale uitgaven programma's en bijbehorende projecten	118.300
Diverse overige lasten (onvoorzien, inning belast., stort. reserves)	11.000
Totaal uitgaven	129.300

WERKELIJKE INKOMSTEN 2022 (bedragen x €1.000)	
OZB	8.700
Afvalstoffenheffing	5.600
Rioolheffing	2.000
Huuropbrengst accommodaties (o.a. De Helster)	1.300
Uitkeringen gemeentefonds	78.000
Uitkeringen sociaal domein	5.500
Rente eigen en vreemd vermogen	600
Leges (o.a. bouwvergunningen, APV)	3.500
Doeluitkeringen Rijk (o.a. PW)	13.900
Onttrekkingen uit reserves	8.000
Onttrekkingen / vrijval uit voorzieningen	2.200
Diverse overige baten	10.700
Totaal inkomsten	140.000

ANALYSE REKENINGRESULTAAT 2022 EN STRUCTURELE DOORWERKING NAAR 2023

Analyse rekeningresultaat

Hieronder is een (beknorte) analyse opgenomen van het verschil tussen het werkelijke rekeningresultaat 2022 en het verwachte resultaat op basis van de 2e Bestuursrapportage 2022.

Analyse rekeningresultaat (bedragen x €1.000)	
Verwacht saldo 2022 bij 2e Bestuursrapportage 2022	+ 4.758
Mutaties 2e Bestuursrapportage-2022	+ 868
Raadsbesluit Projectopdracht zwembad Zetten	- 36
Raadsbesluit Sportcafé De Oase	- 8
Bijgesteld verwacht saldo 2022	+ 5.582
Werkelijk saldo 2022	+ 10.686
Te verklaren voordelig saldo	+ 5.104

Budgettaire verschillen > € 100.000 t.o.v. bijgesteld verwacht saldo 2022 (bedragen x €1.000)	
Nadelen	
Hogere uitgaven eenmalige energietoeslag lage inkomens 2022	- 1.083
Grondexploitatie (per saldo storting in voorziening verliesgevende complexen)	- 441
Teruggave verrekenbare BTW	- 262
Lagere opbrengst afvalinzameling door lager aanbod restafval	- 260
Toename uitgaven jeugdbescherming	- 140
Storting in voorzieningen dubieuze debiteuren en belastingdebiteuren	- 119
Totaal nadelen	- 2.305
Voordelen	
Lagere uitgaven dan ontvangen normbedrag voor opvang Oekraïners	1.721
Extra middelen september- en meicirculaire 2022 waaronder klimaatakkoord en omgevingswet	1.196
Meeropbrengst leges bouwvergunningen w.o. Park 15	1.089
Lagere uitgaven samenkracht en burgerparticipatie, waaronder cliëntondersteuning en GGZ	519
Jeugdzorg: personele krachte bij aanbieders en daling door woonplaatsbeginsel	490
Ambulantiseringsmiddelen Beschermd Wonen gemeente Arnhem	481
Eenmalige boekwinst aandelenverkoop Ondernemerscentrum De Schalm	464
Vrijval voorziening wethouderspensionen als gevolg van hogere rekenrente	415
Personeelsbudget en overige P&O gerelateerde budgetten	377
Onderbesteding rijksvergoeding uitvoeringskosten leefgeld	176
Onderbesteding budget duurzaamheid en klimaatadaptatie	155
Lagere bijdrage Omgevingsdienst Regio Arnhem	103
Totaal voordelen	7.186
Saldo kleinere overige voor- en nadelen (per saldo voordeel)	223
Totaal verklaard lager voordelig resultaat	5.104

Structurele doorwerking

De structurele afwijkingen in deze jaarrekening 2022 zijn opgenomen in de 1e Berap-2023.

BESTEMMING REKENINGRESULTAAT

Het rekeningoverschot over 2022 bedraagt afgerond € 10.686.000. Wij stellen voor om het rekeningresultaat als volgt te bestemmen:

- a. het overschot ambulantiseringmiddelen 2022 (€ 478.000) en het overschot duurzaamheid (€ 80.000) toe te voegen aan respectievelijk de bestemmingsreserve Lokale infrastructuur beschermd wonen en de bestemmingsreserve Duurzaamheid.
- b. een nieuwe bestemmingsreserve Faciliteiten opvang vormen en het overschot opvang vluchtelingen Oekraïne plus uitvoeringskosten leefgeld (€ 1.896.000) hierin te storten.
- c. € 2.590.000 voor de in onderstaande toelichting benoemde doelen vanuit het rekening resultaat beschikbaar te stellen en geoormerkt te storten in de Algemene Reserve.
- d. € 5.641.000 als vrij besteedbaar toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Toelichting nader te bestemmen bedragen

Faciliteiten opvang (€ 1.896.000)

Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen ontvangen de gemeenten, op basis van de standaard normvergoeding, middelen van het Rijk. Het normbedrag per beschikbaar bed is hoger dan de gerealiseerde kosten voor het faciliteren van de opvang (€ 1,7 miljoen). Dit is mede het gevolg van het kosteloos gebruik van het pand van Pactum. Wij treden nog in overleg met Pactum om toch een redelijke huurvergoeding over 2022 te verstrekken. Daarnaast is sprake van een voordelig saldo tussen de uitvoeringskosten leefgeld en de te ontvangen rijksvergoeding voor de uitvoering (€ 0,2 miljoen). Het voorstel is om beide overschotten te reserveren voor toekomstige faciliteiten voor opvang van mensen.

Ambulantiseringmiddelen (€ 478.000)

In 2021 hebben de regiogemeenten en centrumgemeente Arnhem een eerste bestuurlijke afspraak gemaakt over een overdracht van 'ambulantiseringmiddelen' van centrumgemeente Arnhem naar de regiogemeenten. Deze middelen zijn bestemd voor de opbouw van de lokale infrastructuur zoals omschreven in hoofdstuk 4 van de Kadernota Samen aan Zet 2022 - 2025 (beschermd wonen). Dit met het doel binnen een periode van 10 jaar daadwerkelijk vorm te geven aan de beweging naar 'Beschermd Thuis'. Bij de opbouw van lokale infrastructuur gaat het o.a. over: woonvormen, diverse vormen van preventieve zorg en ondersteuning, bemoeizorg, herstelactiviteiten, inzet ervaringsdeskundigen en (extra) aandacht voor inkomen, dagbesteding en werk. Hoe de gemeente Overbetuwe dit gaat doen, wordt uitgewerkt in een lokaal uitvoeringsplan. Omdat we het hebben over een proces van meerdere jaren en de financiële consequenties nog niet duidelijk zijn, is het voorstel om de middelen 2022 te reserveren.

Duurzaamheid (€ 80.000)

Via de aangenomen motie (18mo043) is het college gevraagd om bij onderbesteding van het jaarlijks beschikbare budget de ruimte beschikbaar te houden voor maatregelen, die ten goede komen aan het realiseren van klimaatdoelstellingen.

Taakmutaties mei- en septembercirculaire 2022 (€ 970.000)

Naar aanleiding van taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen uit de mei- en septembercirculaire staan vijf budgetten gereserveerd, waarvan het wenselijk is om deze over te hevelen naar 2023 in afwachting van besteding:

- Inburgering	€ 53.000
- Maatschappelijke begeleiding oudkomers	€ 95.000
- Omgevingswet	€ 436.000
- Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	€ 72.000
- Klimaatakkoord	€ 314.000

Taakmutaties decembercirculaire 2022 (€ 804.000)

Naar aanleiding van taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen uit de decembercirculaire 2022 zijn zeven budgetten gereserveerd, waarvan het wenselijk is om deze over te hevelen naar 2023 in afwachting van besteding:

- Meerkosten Oekraïne sociaal domein	€ 59.000
- Gezond in de stad/kansrijke start	€ 23.000

- Bijzondere bijstand	€ 50.000
- Erfgoed Deal	€ 575.000
- Breed offensief	€ 15.000
- Compensatie corona continuïteit van zorg	€ 51.000
- Versterken sociale basis (WOZO)	€ 31.000

POK-middelen (€ 169.000)

Naar aanleiding van het rapport "Ongekend onrecht", opgesteld door de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK), ontvangt de gemeente extra geld. Deze middelen zijn in december 2021 toegekend. De gemeente heeft inmiddels zowel over 2021 als over 2022 middelen ontvangen (€ 389.000). Deze middelen zijn bestemd voor het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid. De middelen zijn niet geormerkt maar in het kader van het programma 'De stand van de uitvoering' wordt wel ieder jaar een uitvraag gedaan wat de gemeente met deze middelen doet. De middelen zijn verdeeld over vier programma's, gericht op versterken van de rechtsbescherming van burgers, op het versterken en beter implementeren van integraal werken (over domeinen en instellingen heen) en op het versterken van het 'lerend vermogen' van de overheid (systeemleren). Het plan voor de inzet van deze middelen volgt in 2023.

Implementatie Omgevingswet (€ 140.000)

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is in het vierde kwartaal 2022 wederom uitgesteld. Inmiddels is duidelijk dat de wet per 1 januari 2024 in werking zal treden. Ook in 2023 zullen we dus nog bezig zijn met de implementatie van de Omgevingswet.

Uitvoering Wet Open Overheid (€ 117.000)

De middelen worden in 2023 ingezet voor de implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid. Vanwege capaciteitsproblemen heeft de implementatie nog niet plaatsgevonden in 2022.

Railterminal Gelderland Spoor 38 (€ 87.000)

Op 13 juli 2021 heeft de raad besloten om in beroep te gaan tegen het provinciaal inpassingsplan voor de Railterminal Gelderland. Voor deze beroepsprocedure zijn financiële middelen beschikbaar gesteld. De verwachting was dat (in de vorm van een uitspraak van de Raad van State) de beroepsprocedure in 2022 zou worden afgerond. Dat is echter niet het geval. Derhalve is het budget nodig in 2023.

Klimaatadaptatie (€ 75.000)

De raad heeft unaniem het IKP OR vastgesteld. Bij de begrotingsbehandeling 2022 is € 75.000 beschikbaar gesteld om een start te maken met de uitvoering van de zes ambities. De opstelling van de vervangingsplannen groen en civiel hebben langer geduurd. Er kan in 2023, als de vervangingsplannen zijn opgesteld, een daadwerkelijke start gemaakt worden met de realisatie van de zes ambities. Er heeft al participatie plaats gevonden met de bewoners en betrokken organisaties.

Kunst (€ 65.000)

In 2022 is een meerjaren-onderhoudsplan opgesteld voor de bijna 40 kunstwerken in de openbare ruimte. Het meest urgente onderhoud is in 2022 gepleegd. Echter een groot aantal kunstwerken heeft dusdanig achterstallig onderhoud dat dit in 2023 uitgevoerd moet worden. Niet alleen om veiligheidsrisico's voor mens en verkeer, maar ook om hogere kosten voor verder achterstallig onderhoud tegen te gaan. Met het over te hevelen budget uit 2022 wordt deze inhaalslag gemaakt. Dit onderhoud wordt zo snel mogelijk uitgevoerd. Het over te hevelen budget wordt tevens ingezet om de openbare kunst voor iedereen toegankelijk te maken door de kunstcollectie van Overbetuwe digitaal te ontsluiten via onze gemeentelijke website.

GGZ in de wijk (€ 56.000)

De door decentralisatie beschermd wonen is een jaar uitgesteld. Dit heeft vertraging opgeleverd voor de activiteiten qua opbouw lokale infrastructuur (preventie) GGZ. Dit start nu in 2023. Het over te hevelen budget wordt geheel ingezet in 2023, voor uitbreiding herstel activiteiten en wijkgerichte GGZ, in lijn met de opgaven, in de kadernota Samen aan Zet, die in februari 2022 door de raad is vastgesteld.

Project woonadviseur (€ 25.000)

Voor 2022 is geld beschikbaar gesteld voor het inzetten van de woonadviseur. Het plan van aanpak wordt in 2023 afgerond, zodat hiermee snel gestart wordt.

Sportaccommodaties (€ 23.000)

In 2022 heeft ETV de Helster een verzoek ingediend om padelbanen aan te leggen. Om hiervoor ruimte te creëren moeten de petanquebanen verplaatst worden. Omdat de vergunning voor de aanleg van de padelbanen nog niet is verleend, heeft de uitvoering vertraging opgelopen. Dit budget is in 2023 nodig om de petanquebanen te verplaatsen.

ICT uitfasering corsa/datagedreven werken (€ 49.000)

Dit budget bestaat uit twee delen, budget voor de verkenningsfase datagedreven werken en budget voor uitfaseren Corsa. Uitfaseren Corsa zal in 2023 opgepakt worden. Beide projecten zullen in 2023 worden afgerond.

Speelonderzoek 18+ (€ 10.000)

Dit budget is toegezegd als bijdrage in de kosten in de realisatie van een JongerenOntmoetingsPlek in Hart van Heteren in 2023.

PROGRAMMA 1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Toelichting

Overbetuwe is een relatief veilige gemeente en daar blijven we samen met vele partners voortdurend aan werken. Dit doen we onder andere omdat veiligheid voor onze inwoners en ondernemers hoge prioriteit heeft. We werken er ook aan omdat een veilige gemeente bijdraagt aan een prettige woon- en werkomgeving en het welzijn en de sociale cohesie positief beïnvloedt. Inwoners, maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven en professionele organisaties als politie, Openbaar Ministerie (OM) en veiligheidsregio hebben allemaal een rol binnen het thema veiligheid. Het is dus niet alleen een zaak van de gemeente. Zij heeft binnen dit thema de regierol.

Door de werkwijze die Overbetuwe hanteert in haar veiligheidsbeleid kan er snel en daadkrachtig gereageerd worden op onvoorzienbare of onverwachte ontwikkelingen.

Beleidsnota's

Integraal Veiligheidsplan 2021-2022

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

10. Handhaving

Binnen de handhaving (BOA's) zijn er geen bijzonderheden te melden buiten dat we ook dit jaar weer op verschillende manieren een bijdrage aan de leefbaarheid en veiligheid van onze gemeente hebben geleverd. Zo treden we de ene keer handhavend (corrigerend) op terwijl we de andere keer meer in een adviserende rol aanwezig zijn. In deze tweede rol fungeren we ook als gastheer of gastvrouw van de gemeente.

11. Openbare orde en veiligheid

De (crisis)noodopvang van Oekraïense ontheemden en die van asielzoekers in de CNO in Elst, hebben een behoorlijke druk gelegd op de uitvoering van de (reguliere) OOV-werkzaamheden. Dit geldt met name voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Toch hebben we ook dit jaar vele activiteiten uitgevoerd die een bijdrage hebben geleverd aan de realisatie van de in het Integraal Veiligheidsplan benoemde prioriteiten.

Wat heeft het programma Openbare orde en veiligheid gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
1.1 Crisisbeheersing en brandweer.			
Lasten	2.957	2.957	0
Baten	0	-35	35
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer.	2.957	2.922	35
1.2 Openbare orde en veiligheid.			
Lasten	1.275	1.332	-57
Baten	-124	-135	11
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid.	1.150	1.197	-46
Gerealiseerd resultaat	4.107	4.119	-11

Verbonden partijen

De Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	NL (meest actuele)	Bron
Winkeldiefstal: aantal per 1.000 inwoners	0,9	0,7	0,9	0,8	1,1	2,3	CBS - Diefstallen
Diefstal uit woning: aantal per 1.000 inwoners	1,4	1,8	1,4	1,2	0,7	1,4	CBS - Diefstallen
Geweldsmisdrijven: aantal per 1.000 inwoners	3,2	2,9	2,9	3,4	2,5	4,6	CBS - Criminaliteit
Vernielingen en beschadigingen: aantal per 1.000 inwoners	3,7	3,8	2,7	3,5	4,4	6	CBS - Criminaliteit
Verwijzingen Halt: aantal per 10.000 jongeren	78	105	80	80	-	80	Stichting Halt

PROGRAMMA 2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Toelichting

Gemeente Overbetuwe ligt centraal tussen Arnhem en Nijmegen aan een knooppunt van snelwegen en een belangrijke openbaar vervoer as. We zetten maximaal in op een goede bereikbaarheid en ontsluiting van onze gemeente.

Een snelle en veilige afwikkeling van verkeersstromen, inclusief het goederenvervoer, vinden wij belangrijk. Vanzelfsprekend hebben we aandacht voor de leefbaarheid van de kernen en willen we verkeershinder zoveel mogelijk beperken. We werken intensief samen met verschillende medeoverheden en externe partijen.

Beleidsnota's

Gemeentelijk Mobiliteitsplan Overbetuwe (GMO) 2004

Toekomstvisie+ 2009

Historische invalswegen 2010

Fietsvisie Stadsregio Arnhem-Nijmegen 2010

Regionale Aanpak mobiliteit stadsregio Arnhem-Nijmegen 2011

Gebiedsvisie stationsomgeving Zetten-Andelst 2015

Betere bereikbaarheid van modaliteit naar mobiliteit-uitwerking OV-visie, fase 1 (2020) 2016

Bereikbaarheidsaanpak Regio Arnhem Nijmegen 2017

Overbetuwe fiets verder; optimalisatie fietsnetwerk tussen de kernen 2018

Samenwerkingsagenda Fiets regio Arnhem Nijmegen 2018

Visie voor een bereikbaar Gelderland (2020)

Ambitiedocument Overbetuwe 2030 sociale, slimme en schone mobiliteit (2020)

Actieagenda 2022 sociale, slimme en schone mobiliteit (2021)

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

12. Mobiliteit

We zijn aan de slag gegaan met projecten/acties uit de Actieagenda 2022. Er is gewerkt aan de verbetering van fietsverbindingen door acties uit de fietsagenda op te pakken. Samen met gemeente Nijmegen is gewerkt aan het ontwerp van afslag 38 en het fietspad langs de Rijksweg Zuid (Knoop 38). Het conceptbeleidsplan is opgesteld voor laadinfrastructuur. Dit plan draagt bij aan een gecontroleerd verloop van de mobiliteitstransitie. Er zijn tevens een aantal nieuwe ontwikkelingen nader verkend zoals snelladers, laadlantaarns en verlengde private oplaadpunten. In 2023 wordt het plan vastgesteld door het college. Er is gestart met het opstellen van een verkeersplan voor Oosterhout. Het plan is in 2023 gereed. In regionaal verband is een regionale agenda opgesteld. Enkele projecten hieruit zijn het VeluweWaalpad, Mobiliteitshubs en Gebiedsaanpak A325.

13. Optimale verbindingen tussen kernen

We hebben verder uitvoering gegeven aan acties uit de fietsagenda. Enkele voorbeelden zijn:

- Fietspad 1e Weteringswal tussen Gr. Molenstraat en Rijksweg Noord: Er is met waterschap en betrokken grondeigenaar verkend naar de inpassing van een fietspad langs de Linge. Geconstateerd is dat er gronden moeten worden verworven en ruimtelijke procedures moeten worden doorlopen.
- Fietsvoorziening Zeegstraat: Het plan van aanpak is opgesteld. In 2023 volgt de uitwerking van het ontwerp met een participatieproces. Planning is om eind 2023 te starten met de uitvoering.
- Fietspad Kerkepad: Binnen de huidige eigendomsgrenzen is het niet mogelijk om een 3,5 m. breed fietspad aan te leggen. In 2022 is gestart met een verkenning naar opties om het fietspad te optimaliseren. Deze verkenning zal medio 2023 gereed zijn.
- Uitwerking VeluweWaalpad (voorheen Westflankroute): Met de betrokken partijen (gemeenten, provincie en GMR) is overeenstemming bereikt over de gezamenlijke aanpak van het Veluwe Waal-pad, een snelfietsroute tussen Arnhem-Elst en Nijmegen. Er vindt een nadere verkenning plaats waarin wordt toegewerkt naar een ontwerp voor de gehele route. Deze is medio 2023 gereed.

33. Verbeteren Infrastructuur Elst Noord

De verbeterde Infrastructuur inclusief vernieuwde groenzone in Elst Noord is geheel in gebruik genomen. Verwacht wordt dat dit project binnen het beschikbaar gestelde krediet in 2023 financieel wordt afgerond.

34. Stationsomgeving Zetten-Andelst

In 2022 is een verkennend ontwerp voor de buitenruimte en het stationsplein gemaakt waarbij aandacht is gegeven aan een verhoogde veiligheid voor veiligheid voor fietsers en voetgangers en sociale veiligheid. In samenspraak met de NS zal in 2023 een vervolg gegeven worden aan het opstellen van een plan van aanpak en de participatiestrategie, om uiteindelijk een definitief ontwerp vast te stellen en de realisatie voor te bereiden.

52. Rehabilitatie Vogelenzang Elst

De bouwwerkzaamheden zijn afgerond en de werkvoorbereiding wordt in 2023 opgestart.

53. Vervanging wegdekken Poort van Midden Gelderland

Begin 2022 is het eerste (en grootste) gedeelte van de wegdekken vervangen. Voor de overige delen wordt 'meegelift' met de herinrichting van de parkeervakken, verbetering openbaar groen en klimaatadaptatie waarvoor begin 2023 VO wordt opgesteld.

Wat heeft het programma Verkeer, vervoer en waterstaat gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
2.1 Verkeer en vervoer.			
Lasten	5.266	4.903	362
Baten	-26	-180	155
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer.	5.240	4.723	517
2.2 Parkeren.			
Lasten	151	175	-24
Totaal 2.2 Parkeren.	151	175	-24
2.5 Openbaar vervoer.			
Lasten	277	268	10
Baten	0	-4	4
Totaal 2.5 Openbaar vervoer.	277	263	14
Gerealiseerd resultaat	5.669	5.162	507

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

2.1 Verkeer en vervoer	Voordelen	Nadelen	I/S
- Een aantal projecten heeft vertraging in de uitvoering opgelopen, onder andere Spoor kruising Elst Noord (is inmiddels afgerond). Daarnaast zijn een aantal projecten nog niet volledig uitgevoerd zoals de Bloemenbuurt Heteren. De kapitaallasten van deze projecten schuiven door naar 2023.	304		I
- Vanwege de realisatie van de tunnel bij Rijksweg-Noord vervalt de vergoeding aan Pro Rail voor het beheer en onderhoud van de overwegbevoering. De vergoeding is met terugwerkende kracht terugbetaald.	110		I
- In 2022 is (verder) gewerkt aan een aantal eenmalige projecten, waarvoor nog geen uitgaven zijn gerealiseerd.- voorbereidingskrediet stationsomgeving Zetten-Andelst € 50.000 - verwijderen masten straatverlichting € 50.000 De bedragen blijven gereserveerd in de Algemene Reserve overeenkomstig het voorstel Overhevelingen.	100		I
- De werkelijke rente is lager dan begroot (1 % i.p.v. 1,5 %). Dit leidt tot een voordeel op de rentelasten. Hier staat echter een nadeel tegenover op het taakveld 0.5 Treasury (zie uitgebreidere toelichting bij TV 0.5).	79		I
- Vanwege de uitfasering van de gebruikelijke armaturen zijn er in 2022 extra inkopen gedaan om toekomstig onderhoud te kunnen plegen. Daarnaast zijn de energiekosten voor straatverlichting toegenomen.		100	I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	24		I
Totaal	617	100	

PROGRAMMA 3 ECONOMISCHE ZAKEN

Toelichting

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, participatiebanen en hebben een belangrijke bijdrage in de sociale structuur van onze gemeenschap. Wij zetten daarom in op een sterk ondernemersklimaat en ondernemersvriendelijke dienstverlening. In Overbetuwe zijn bijna 4.500 (bedrijfs)vestigingen die samen zorgen voor 21.500 banen. Overbetuwe is na Arnhem en Nijmegen de grootste gemeente qua werkgelegenheid in de regio Arnhem Nijmegen.

Beleidsnota's

Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem Nijmegen 2021-2024
Economisch Uitvoeringsprogramma gemeente Overbetuwe 2021-2022

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

15. Economisch Uitvoeringsprogramma

In het Economisch Uitvoeringsprogramma zijn drie speerpunten uitgewerkt. Hieronder staan een aantal behaalde resultaten per speerpunt.

Ondernemersvriendelijke gemeente

- Accountmanagement en bedrijvenloket (voor snelle en directe dienstverlening voor ondernemers)
Samenwerking

Er zijn diverse acties uitgevoerd om bedrijven te ondersteunen in hun verduurzamingsopgave:

- Inspiratiefilmpjes met goede voorbeelden van duurzame Overbetuwe ondernemers
- Zakelijk energieloket
- Subsidie voor terraskussens

Sterke en vitale werklocaties

- Er is gestart met de planvorming voor de herinrichting van bedrijventerrein Poort van Midden Gelderland Noord (Heteren).
- Samen met ondernemers op bedrijventerrein Andelst-Oost is verkend welke kansen en opgaven er zijn om collectief samen te werken. Deze actie loopt door in 2023.
- Het ondernemersinitiatief uit de centra van Zetten ondersteund om een Bedrijveninvesteringzone (BIZ) te realiseren is ondersteund door de gemeente. De BIZ centrum Zetten is gerealiseerd voor 2023-2027.

Wat heeft het programma Economische zaken gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
3.1 Economische ontwikkeling.			
Lasten	278	285	-6
Baten	0	-16	16
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling.	278	269	9
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.			
Lasten	488	2.374	-1.886
Baten	-136	-1.678	1.541
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.	352	696	-344
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			
Lasten	179	185	-6
Baten	-176	-170	-7
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2	15	-13
Gerealiseerd resultaat	632	980	-348

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.	Voordelen	Nadelen	I/S
- Bij het actualiseren van de exploitatieopzetten per 1 januari 2023 zijn de verwachte saldi van de bedrijvencomplexen De Merm Oost Elst (€ 235.000), Elst Centraal Rijnstate (€ 366.000) en Spoorallee (€ 64.000) meer negatief als gevolg van kostenstijgingen. Dit leidt tot een aanvullende storting in de voorziening verliesgevendende complexen. Hiertegenover staat nog wel een vrijval inzake het bedrijvencomplex De Merm (€ 11.000). Omdat via de Bestuursrapportage 2022 al rekening was gehouden met een aanvullende storting van € 256.000 voor het complex Elst Centraal Rijnstate is per saldo is sprake van een nadeel van € 396.000.		396	I
- Lagere doorbelasting van rente en overhead aan de bedrijvencomplexen.		36	I
- Lagere werkelijke uitgaven inzake RTG dan waar vanuit was gegaan bij het opstellen van de 2e Bestuursrapportage 2022.	87		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	1		I
Totaal	88	432	

Een uitgebreidere toelichting op het resultaat van de bedrijventerreinen complexen is te vinden in de Paragraaf Grondbeleid.

Verbonden partijen

Ondernemerscentrum De Schalm BV draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	NL (meest Bron actuele)
Banen: aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	714	745,1	742,1	733,5	-	805,5 CBS Bev / LISA - bewerking ABF Research
Vestigingen: aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	148,6	152,7	156,7	164,1	-	165,1 LISA
% Functiemenging	52,5	53,3	53	52,6	-	53,3 CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

Toelichting

Goed en passend onderwijs biedt alle kinderen een goede basis voor de rest van hun leven. We gaan uit van de kracht van de kinderen en hun ouders. De gemeente schept kansen door onderwijs goed te faciliteren op de gebieden waar zij verantwoordelijk voor is: huisvesting, een zorgstructuur, schoolbegeleiding en educatie op het gebied van cultuur, natuur en milieu. Uitgangspunt is dat onderwijs en zorg dichtbij ieder kind beschikbaar zijn voor zover dat mogelijk is gezien de schaalgrootte van onze gemeente. Voor kinderen die een extra steun in de rug nodig hebben, investeren we meer dan wettelijk voorgeschreven in voor- en voerschoolse educatie, passend onderwijs en leerlingenvervoer. We bevorderen met alle mogelijkheden die we hebben dat alle leerplichtigen naar school gaan, zo passend en nabij als mogelijk.

Wij willen de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren. Bijvoorbeeld door lokale en regionale ondernemers aan het onderwijs te koppelen. Wij willen een goede beroepskeuze (en voorafgaand daaraan een geschikte profielkeuze) stimuleren voor alle leerlingen van het Voorgezet Onderwijs.

Voldoende digitale, reken-, lees- en schrijfvaardigheden zijn een basisvereiste om mee te kunnen blijven doen in de maatschappij. Daarom willen wij extra werk maken van de bestrijding van laaggeletterdheid.

Door de coronacrisis zijn er achterstanden ontstaan in de jeugdzorg en in het onderwijs. Vooral voor kwetsbare jongeren kunnen deze achterstanden langdurige, zo niet duurzame gevolgen hebben. We zetten vol in om deze jongeren te ondersteunen. Vanuit het Rijk hebben wij daar extra corona- en NPO (Nationaal Programma Onderwijs) gelden voor ontvangen. In mei 2022 heeft de raad ingestemd met de voorgestelde besteding daarvan en in december is hierover separaat tussentijds aan de raad gerapporteerd. De raad heeft ingestemd met een éénmalige investering in primair onderwijs aan Oekraïense kinderen die in onze gemeente worden opgevangen.

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

17. Doorlopende leerlijn

Door langdurige afwezigheid van de betrokken beleidsmedewerkers is er vertraging opgetreden in de realisatie van dit speerpunt. Sinds het 4e kwartaal van 2022 is de bezetting weer op orde en wordt hieraan uitvoering gegeven. In het Uitvoeringsprogramma 2022 -2026 hebben wij opgenomen dat dit in 2024 zal resulteren in een nieuw Beleidsplan Onderwijskansenbeleid.

37. Huisvesting OBC

Het Overbetuwe college is opgeleverd en in gebruik genomen. De financiële afrekening heeft nog niet plaatsgevonden en zal in 2023 worden opgepakt.

61. De Meeuwenberg

Het project is in 2022 nader gedefinieerd middels het opstellen van de programma's van eisen. Tevens zijn marktpartijen aangetrokken voor het ontwerp en de uitvoering door een aanbesteding. Eind 2022 is gestart met het opstellen van het schetsontwerp.

Wat heeft het programma Onderwijs gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
4.1 Openbaar basisonderwijs.			
Lasten	9	9	0
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs.	9	9	0
4.2 Onderwijshuisvesting.			
Lasten	3.311	3.139	172
Baten	-9	-15	6
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting.	3.302	3.124	178
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.			
Lasten	3.054	2.970	85
Baten	-435	-539	104
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.	2.619	2.431	188
Gerealiseerd resultaat	5.930	5.564	366

Toelichting op afwijking groter dan € 100.000.

4.2 Onderwijshuisvesting	Voordelen	Nadelen	I/S
In 2022 is (verder) gewerkt aan een aantal eenmalige projecten, waarvoor nog geen uitgaven zijn gerealiseerd. Het gaat om de volgende projecten: - bouwbegeleiding noodlokalen Westeraam € 100.000 - bouwbegeleiding noodlokalen diverse nieuwbouwscholen € 25.000 - projectleider nieuwbouw Meeuwenberg € 50.000 De bedragen blijven gereserveerd in de Algemene Reserve overeenkomstig het voorstel Overhevelingen.	175		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	3		I
Totaal	178	0	

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Voordelen	Nadelen	I/S
- Onderwijsachterstandenbeleid. Het overschot kan grotendeels worden verklaard door een afrekening van de subsidies over 2021. Daarnaast is de definitieve toekenning van de specifieke uitkering hoger dan begroot.	172		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen.	16		I
Totaal	188	0	

Beleidsindicatoren

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	NL (meest actuele) Bron
% Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	1,8	1,5	1,5	1,6	-	1,9 DUO/Ingrado
Absoluut verzuim: aantal per 1.000 leerlingen	0,8	0,8	2,3	1	-	2,7 DUO/Ingrado
Relatief verzuim: aantal per 1.000 leerlingen	17	21	25	24	-	20 DUO/Ingrado

PROGRAMMA 5 CULTUUR, SPORT EN RECREATIE

Toelichting

De gemeente streeft naar een variatie en diversiteit in cultuur, sport en recreatie. Kernwoorden daarbij zijn verbinding, samenwerken en ontmoeten, waarbij jeugd en educatie belangrijke onderwerpen zijn. Met voorzieningen en activiteiten passend bij de profielen van de verschillende kernen willen we beter aansluiten bij de wensen van de bewoners en de eigen positie tussen Arnhem en Nijmegen versterken. De leefbaarheid van dorpen moet dus behouden blijven, met aandacht voor de diverse karakters. Overbetuwe heeft al veel te bieden aan kunst, cultuur en erfgoed. Dat willen we graag behouden en verder ontwikkelen.

Op 31 januari 2020 sloot de gemeente Overbetuwe samen met meer dan 80 partners een Lokaal Sportakkoord. In navolging op het Nationaal Sportakkoord is het sportakkoord in Overbetuwe ontwikkeld met sport- en beweegaanbieders, onderwijs, zorg en welzijn, ondernemers en maatschappelijke organisaties uit Overbetuwe. De ambities zijn uitgewerkt in concrete acties waar een of meerdere partners mee aan de slag gaan. De gemeente Overbetuwe vertaalt deze ambities en acties naar gemeentelijk beleid. Richtinggevende thema's van dit beleid zijn: 1. Iedereen doet mee; 2. Sportieve en gezonde jeugd; 3. Vitale en sterke sport- en beweegaanbieders; 4. Duurzame sportinfrastructuur.

De cultuurvisie 'op waarde geschat' is in 2021 vastgesteld als beleidskader voor de periode tot 2025. In deze cultuurvisie staan de nieuwe uitgangspunten van het cultuurbeleid van de gemeente Overbetuwe. Deze sluiten aan bij het beleidsplan Sociaal Domein 2020-2025 waarin een aantal beleidsdoelen is geformuleerd. Deze doelen richten zich onder andere op het vergroten van de mogelijkheden van inwoners om zichzelf te ontplooiën door hun talenten te ontwikkelen, mee te doen en verantwoordelijkheid te dragen voor zichzelf en de omgeving.

Cultuur is onmisbaar voor de samenleving, want gemeenschappelijke cultuurelementen brengen mensen nader tot elkaar. Het doel van de cultuurvisie is te bepalen op basis van welke uitgangspunten de gemeente kan bijdragen aan het verbinden van verschillende groepen, de ontplooiing van inwoners van alle leeftijden en het bereiken van een grotere sociale binding. Het effect hiervan is: het vergroten van het welzijn van mensen vanuit de gedachte dat actieve cultuurbeleving bijdraagt aan de kwaliteit van het leven, het gevoel van welbevinden en zingeving.

Het beleid op het terrein van recreatie is een coproductie tussen Overbetuwe en Lingewaard. Gezien de overeenkomsten tussen Overbetuwe en Lingewaard en een gezamenlijk belang in een goed recreatie en toerisme beleid is een gezamenlijk beleidsplan opgesteld, rekening houdend met de eigenheid van beide gemeenten. Het plan richt zich op het vergroten van de toeristische en recreatieve aantrekkelijkheid van het gehele gebied tussen Arnhem en Nijmegen op basis van wederzijdse versterking in plaats van concurrentie. Het biedt ruimte aan nieuwe economische impulsen op het gebied van recreatie en toerisme. Versterken en ontwikkelen van recreatie en toerisme is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, ondernemers, natuur- en landschapsorganisaties, toeristische organisaties en de projectorganisatie van het Park Lingezegen. De urgentie van deze gezamenlijkheid is alleen maar versterkt door de gevolgen van de Corona pandemie. De inzet van de gemeente Overbetuwe is voortdurend gericht op het dempen van de negatieve effecten voor ondernemers in de recreatie- en cultuursector.

Cultuur, sport en recreatie staan overigens niet los van andere beleidsterreinen. Het zijn namelijk beleidsterreinen die een bijdrage leveren aan het realiseren van onze brede maatschappelijke doelen, zoals meedoen, multifunctionaliteit en eigen kracht.

Beleidsnota's

Natuurwaardenonderzoek 2003
Erfgoedplan Overbetuwe 2004
Nota kampeerbeleid 2008
Startnota archeologische monumentenzorg Overbetuwe 2009
Actualisatie Flora en Fauna-onderzoek Elst Centraal 2009
Landschapvisie 2010

Nota Toeristische bewegwijzering 2019
Monumentenlijst 2014
Uitvoeringsbeleid evenementen 2016
Visie op bibliotheekfuncties Overbetuwe 2016
Nota recreatie en toerisme 2017
Cultuurvisie 'op waarde geschat' 2021
Sport- en beweegnota 'een leven lang, gezond, vitaal en actief!' 2021 – 2025

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

18. Sportnota

Bij de start van 2022 hadden de geldende coronamaatregelen nog grote impact op het verenigingsleven en de sport- en beweegmogelijkheden van onze inwoners. Nadat de beperkingen werden ingetrokken is via onze partners van het sportakkoord en Overbetuwe Beweegt uitvoering gegeven aan de sportnota. Het WK Volleybal, waarbij Overbetuwe als gastgemeente van het Poolse team nauw betrokken was, is daarbij ingezet als kapstok voor het organiseren van diverse activiteiten gericht op het stimuleren van een actieve en gezonde leefstijl onder de jeugd. Met een eenmalige schenking aan sportverenigingen is een impuls gegeven aan het verenigingsleven na corona. De impact van de sterk gestegen energielasten is verzacht met het besluit eind 2022 om sportverenigingen met eigen vastgoed een eenmalige tegemoetkoming te verstrekken. Voor het bewegingsonderwijs en de wintercompetitie van HCOB is op Sportpark de Pas een blaashal geplaatst.

In het kader van het onderzoek naar een nieuwe tarievenstructuur is medio 2022 in een rondetafelsessie met u gesproken over een aantal scenario's om tot meer kostendekkende tarieven te komen voor het gebruik van de gemeentelijke binnen- en buitensportfaciliteiten. Dit heeft nadere onderzoeksvragen opgeleverd. In 2022 is aan de uitwerking van deze vragen gewerkt.

19. Uitvoering nota Kunst, cultuur en Erfgoed

Kunst

In mei 2022 vond een bijzonder kunstproject plaats in Zetten en Herveld onder de naam "De Magie van de Verbinding". Doel van dit kunstproject was het stimuleren van het plezier in kunst middels verbinding en samenwerking tussen oudere en jongere kunstenaars. Dit doel is ruimschoots bereikt.

Het kunstproject 'Espacio e imagen' dat in 2022 in Park Lingezege zou plaatsvinden is helaas niet doorgegaan. De initiatiefnemers van het uitwisselingsproject tussen kunstenaars uit Nederland en Spaans Baskenland ondervonden zoveel tegenslagen dat ze het project hebben geannuleerd.

In september en oktober was de tentoonstelling 'Open je Ogen voor Mensenhandel' in Park Lingezege. De tentoonstelling bestaat uit dertig portretten en verhalen van slachtoffers van mensenhandel, vastgelegd door fotograaf Ernst Coppejans. De portretten geven een inzicht in een donkere en duistere wereld.

In de cultuurvisie "Op Waarde Geschat" streven we naar het koppelen van maatschappelijke thema's aan kunst, cultuur en erfgoed. Deze tentoonstelling was hier een goed voorbeeld van.

In 2022 is een meerjaren-onderhoudsplan opgesteld voor de kunstwerken in de openbare ruimte. Er is een contract afgesloten met een gespecialiseerd bedrijf, dat het achterstallig en reguliere onderhoud uitvoert. Het meest urgente onderhoud is in 2022 gepleegd.

De Kunstfietsroute is geactualiseerd. De nieuwe kunstwerken in het gemeentehuis en diverse kunstwerken in Oosterhout zijn aan de route toegevoegd.

Cultuur

In 2022 is extra ingezet op verankering van cultuureducatie in het onderwijs. De Muziekmatchgelden vanuit Méér Muziek in de Klas zijn onder andere ingezet voor de aanschaf van muziekinstrumenten voor de Blazersbende. Leerlingen in het basisonderwijs krijgen 10 weken lang les van een vakdocent muziek in het bespelen van een blaasinstrument. De lessen worden afgesloten met een concert.

Naast de Blazersbende en het reguliere muziekonderwijs konden scholen inschrijven op de projecten: versterken van de vaardigheden van de leerkracht, musical-les, maken van een schoollied, leren componeren, Piano Biennale en muziek maken met je mobiel.

Op 23 november jl. was de jaarlijkse cultuurbijeenkomst in Theater De KiK. Ruim 70 vertegenwoordigers van culturele organisaties namen deel aan de bijeenkomst met het thema 'vrijwilligers'. De sprekers reflecteerden onder andere op de vragen: hoe werf je vrijwilligers, hoe vind en behoud je ze. Maar ook wat voor een organisatie heb je zelf en waar ben je naar op zoek? Wat heb je te bieden? Wij erkennen het belang van vrijwilligers voor de kunst, cultuur- en erfgoed sector en geven hier een vervolg aan. Een eerste stap is ons aanbod aan de culturele organisaties om deel te nemen aan de training 'Vrijwilligersmanagement' die in maart 2023 plaatsvindt.

De Belevingskaart van Elst is in november 2022 uitgegeven. Een papieren wegwijzer van wat er te beleven is in Elst voor de bezoeker en voor de inwoner. Hierop staan alle plekken die ons gebied bijzonder maken en onderscheidend. Ontdek door middel van de kaart én de bijbehorende podcast verhalen van vroeger en nu.

Tot 31 december 2022 was de kaart gratis af te halen in het gemeentehuis. Vanaf 1 januari 2023 is de Belevingskaart te koop bij de lokale ondernemers.

Erfgoed

Zestien Wapenpanelen van het bestuur van het Ambt van Over-Betuwe (1327 – 1825) zijn weer terug in Elst. De panelen, afkomstig uit het Ambtshuis, zijn gerestaureerd door Stichting Restauratie Atelier Limburg en hebben in de Oude Raadzaal van het gemeentehuis een passend nieuw onderkomen gevonden. In april 2022 heeft de feestelijke onthulling plaatsgevonden.

Op 22 oktober 2022 vond het Romeinenfestival plaats, waarbij er op drie locaties Romeinse activiteiten te beleven waren: op het evenemententerrein van Park Lingezege gladiatorenengevechten en verhalervertellers, op het voorplein van de Grote Kerk in Elst Romeinse rituelen te zien, en op het marktplein voor het gemeentehuis diverse ambachten uit de Romeinse tijd. Legionairs en Romeinse burgers liepen tussen de twee locaties in Elst heen en weer in de Dorpsstraat om de verhaalplekken met elkaar te verbinden. Het festival werd goed bezocht en enthousiast ontvangen door het publiek.

In samenwerking met gemeente Lingewaard is een UNESCO-fietsroute van 57 km ontwikkeld en opgenomen in de toeristisch/recreatieve Minimap van De Betuwe. Deze is bij de Overbetuwse horeca en overnachtingslocaties verspreid. De fietsroute leidt o.a. langs de Grote Kerk in Elst en diverse Romeinse hotspots in Overbetuwe.

Een Romeinse wandelroute van 3,9 km is uitgezet in Elst en opgenomen in het Betuwse wandelnetwerk. Deze route door het centrum van Elst brengt je langs verschillende bezienswaardigheden die de wandelaar mee terug neemt in de Romeinse tijd.

20. Nota toerisme en recreatie

In geactualiseerde beleidsnota "De Betuwe in verbinding: een dijk van een landschap" zijn de ambities van de gemeente Lingewaard en de gemeente Overbetuwe vastgelegd als beleidskader voor (nieuwe) ontwikkelingen in de periode 2023-2028. Dit is een herijking van de nota Toerisme & Recreatie 'De Betuwe, een dijk van een landschap' uit 2017, geldend tot 2022.

Er is bewust gekozen om opnieuw een gezamenlijke beleidsnota te produceren en vast te stellen. Onder de noemer 'verbinden' luidt de ambitie voor de komende jaren om toerisme en recreatie vanuit een economisch motief verder te ontwikkelen met respect voor de leefbaarheid, natuur en landschap. De nota is tot stand gekomen in samenwerking met gemeenten, raadsleden, ondernemers, stichtingen, musea, informatiecentra, marketing- en regiobureaus. Diverse partijen uit toeristisch/recreatieve sector is gevraagd naar hun ambities, plannen en ontwikkelingen. In twee interactieve bijeenkomsten is ook het gedeelde DNA herbevestigd en zijn gezamenlijke ambities uit de vorige nota geactualiseerd en aangevuld met kansen voor de regio. Dit is vertaald naar een nieuw concreet actieplan.

31. Nieuwbouw Multifunctioneel Sportcentrum te Elst

De Europese aanbestedingsprocedure is opgestart. Het betreft een geïntegreerde (Design & Build) opdracht. Dit houdt in dat de ontwerp-, ontwikkel-, en realisatiefase van het project als één opdracht worden aanbesteed. Eind 2022 zijn geschikte inschrijvingen ontvangen, ter beoordeling, door de gemeente. De selectie en gunning vinden in 2023 plaats.

36. Landschapspark De Danenberg

Participatie en gesprekken met grondeigenaren zijn afgerond. De mogelijkheden voor ontwikkeling van het landschapspark zijn bekend. Er is een overeenkomst gesloten met een communicatiebureau om het participatieproces voor uiteindelijke landschapsonwikkeling te begeleiden.

41. Visie op bibliotheek

Er is speciale aandacht gegaan naar de sociale functies die de bibliotheek vervuld. De Voorlees Express is nogmaals onder de aandacht gebracht bij basisscholen. Scholen melden kinderen, die achterblijven met taalontwikkeling, aan bij de bieb. Vervolgens komen er vrijwilligers voorlezen bij deze gezinnen. Ouders worden ook gestimuleerd om voor te lezen. Door de corona lockdown was hier de klad in gekomen. In de loop van het jaar is het aantal voorleesacties weer bijna terug op het niveau van voor corona. Na corona zijn de spreekuren voor het informatiepunt digitale overheid (IDO) ook weer op het oude niveau teruggebracht. Inwoners die ondersteuning (bij)les nodig hebben met digitale vaardigheden kunnen zich hier melden. Heel belangrijk voor de ontwikkeling van (digi)taalvaardige inwoners en een inclusieve samenleving. Hierbij speelt de bibliotheek tevens een rol als "huiskamer" van het dorp. In Heteren is dit tot uiting gekomen in het "Hart van Heteren". Door enige vertraging in de bouwsector is deze huiskamer geopend op 11 februari 2023.

Wat heeft het programma Cultuur, sport en recreatie gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
5.1 Sportbeleid en activering.			
Lasten	720	660	60
Baten	0	-13	13
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering.	720	647	73
5.2 Sportaccommodaties.			
Lasten	4.108	4.117	-9
Baten	-1.146	-1.074	-72
Totaal 5.2 Sportaccommodaties.	2.962	3.044	-81
5.3 Cultuurpresent.-productie en partic			
Lasten	540	427	112
Baten	-50	-59	9
Totaal 5.3 Cultuurpresent.-productie en partic	490	369	121
5.5 Cultureel erfgoed.			
Lasten	208	202	6
Baten	0	-18	18
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed.	208	184	23
5.6 Media.			
Lasten	1.183	1.186	-3
Baten	-24	-24	0
Totaal 5.6 Media.	1.159	1.162	-3
5.7 Openb. groen & (openlucht) recreatie			
Lasten	4.379	4.417	-38
Baten	-237	-239	2
Totaal 5.7 Openb. groen & (openlucht) recreatie	4.142	4.177	-35
Gerealiseerd resultaat	9.680	9.583	97

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

5.3 Cultuurpresentatie, -productie en participatie	Voordelen	Nadelen	I/S
- Kunst: In 2022 is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld voor de bijna 40 kunstwerken in de openbare ruimte. Er is een contract afgesloten met een gespecialiseerd bedrijf dat het achterstallig en reguliere onderhoud uitvoert. Het meest urgente onderhoud is in 2022 gepleegd. Echter een groot aantal kunstwerken heeft dusdanig achterstallig onderhoud dat dit in 2023 uitgevoerd moet worden. Wij stellen voor om het resterende budget van 2022 via de bestemming van het saldo van deze jaarrekening aan te wenden in 2023 voor het uitvoeren van achterstallig onderhoud.	64		I
- Een aantal eenmalige budgetten is niet volledig besteed in 2022, waardoor er een voordeel op dit taakveld is van € 19.000. - Kunst opstellen onderhoudsplan à € 15.000 - Kunst in de nieuwe publiekshal à € 4.000. We stellen voor om deze budgetten over te hevelen en in te zetten in 2023.	19		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	38		I
Totaal	121	0	

Verbonden partijen

Park Lingezegen en het Recreatieschap Overbetuwe dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	NL (meest actuele) Bron
% Niet-sporters	-	-	47,1	-	-	49,3 Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

PROGRAMMA 6 SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Toelichting

We streven naar een samenleving waar inwoners elkaar ondersteunen, hun eigen kracht en die van hun netwerk optimaal benutten en naar vermogen kunnen meedoen. Dit betekent dat inwoners die behoefte hebben aan ondersteuning, kunnen rekenen op hulp vanuit de gemeente. Maar het betekent ook dat we inwoners aansporen, begeleiden en ondersteunen om hun eigen mogelijkheden te versterken en te benutten. En dat we investeren in laagdrempelige (algemene) basisvoorzieningen.

Op het gebied van werk en inkomen staat het meedoen naar vermogen centraal. Uitgangspunt is dat inwoners die kunnen werken, het beste af zijn als ze in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Als zij daarbij ondersteuning nodig hebben, geeft de gemeente die. Inwoners die (nog) niet kunnen werken, participeren op een andere, passende manier. Als werken (nog) niet tot de mogelijkheden behoort, mogen inwoners rekenen op financiële ondersteuning door de gemeente. Daar waar er andere belemmeringen zijn zoals schuldenproblematiek helpt de gemeente de inwoners bij het verminderen van deze belemmeringen. Vertrekpunt van dienstverlening zijn de mogelijkheden en talenten van inwoners, en niet hun beperkingen.

We hebben onze taken op het gebied van de Participatiewet, Wmo en Jeugdwet in 2015 ingevoerd. Sinds eind 2020 werken we aan een stevige veranderslag; de werkelijke transformatie. Dit willen we niet zonder reden; zowel inwoners, onze partners als de gemeente zien veel kansen voor verbetering. We zien goede mogelijkheden de ondersteuning van onze inwoners beter, robuuster én betaalbaar te organiseren.

We streven de volgende doelen na met de transformatie:

1. Inwoners van Overbetuwe hebben zorg voor elkaar
2. Inwoners voelen zich vitaal, iedereen telt en doet mee
3. Ondersteuning is passend en nabij, voor jong en oud
4. Inwoners hebben mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen (m.n. jeugd)
5. Inwoners zijn tevreden met hun (fysieke) leefomgeving
6. Voorzieningen en ondersteuning zijn betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief goed

Voorzieningen op maat voor levendige dorpen en wijken

We leven in een landelijke woonomgeving met het comfort van de dorpsgemeenschap waar je weet dat je er toe doet en het verschil kunt maken. De gemeente wil een partner zijn die krachtige dorpen en wijken faciliteert door bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven onderling te verbinden. En door inwoners te faciliteren bij het opstellen van een eigen dorpsagenda. Het tempo en het zelf organiserend vermogen van inwoners is hierbij leidend. We werken daarom gebiedsgericht. We zijn flexibel en toekomstbestendig. Een gelijkwaardige relatie en juiste verwachtingen tussen gemeente en inwoners en maatschappelijke partijen zijn essentieel om gebiedsgericht samen te werken.

Beleidsnota's

Interactievisie

Beleidsplan sociaal domein 2020-2025

Beleidsplan Overbetuwe Werkt! 2021

Integraal armoedebeleid 2019 – 2022

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

03. Passende inrichting sociaal domein

Er is in 2022 opnieuw inzet gepleegd op de versterking van het Sociaal Team Overbetuwe (STO). Zoals vastgesteld in het beleidsplan Sociaal Domein 2020-2025, heeft het STO als doel mensen zó te ondersteunen, dat ze zo veel als mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en hun mogelijkheden en die van hun netwerk benutten. We streven ernaar zorg en ondersteuning aan inwoners (jong en oud) in eerste instantie te voorkomen, en waar deze ondersteuning tóch nodig is deze dichtbij, betaalbaar, bereikbaar en kwalitatief goed te organiseren. Daarmee bewerkstelligen we dat een inwoner met een ondersteuningsvraag eerst zelf gaat onderzoeken wat zijn of haar eigen mogelijkheden zijn en wat de mogelijkheden van zijn of haar netwerk zijn.

We zien sinds 2021 resultaten van deze inrichting. In de vorm van minder inzet op (zware) maatwerkvoorzieningen en meer inzet op lichtere vormen van ondersteuning, waaronder algemene voorzieningen en een betere benutting van het eigen netwerk (de sociale basis). De inzet van screeners speelt hierbij een belangrijke rol. We hebben een vervolg gegeven aan de Kim training voor medewerkers van het STO gericht op netwerkversterking rond een inwoner. Onze welzijnspartners stemmen hun aanbod steeds meer op elkaar af. We hebben vanuit de NPO-middelen kunnen inzetten op de versterking van het netwerk rond jeugd. We werken met zorgaanbieders Jeugd in een netwerk waarbij we meer verbinding leggen tussen STO en 1e en 2elijnszorg. De monitor Sociaal Domein verschaft meer informatie over deze ontwikkelingen. De inrichting van het STO zal zich de komende jaren verder ontwikkelen. In een netwerksamenwerking binnen het sociaal domein zijn er steeds nieuwe ontwikkelingen die om aanpassing vragen.

05. Participatie

Eind 2021 heeft de raad ingestemd met het beleidsplan "Overbetuwe Werkt". Halverwege 2022 is het beleidsplan "Overbetuwe Werkt" geëvalueerd. Hierin hebben we geschetst dat we zichtbare resultaten behalen. Steeds meer kandidaten komen met behulp van CompetenSYS in beeld. Dit helpt ons om steeds gerichter aan de slag te gaan met de belemmeringen en mogelijkheden van de kandidaat. Het Werkcentrum Overbetuwe is sinds het begin van 2022 operationeel. Hierin werken diverse partner met elkaar samen. Het Wsp, 2switch, de trainer en de jobcoach.

Met behulp van het ESF (Europees Subsidie Fonds), zijn we in staat gesteld om onder andere het Werkcentrum Overbetuwe succesvol te implementeren en met behulp van de inzet van meer personeel hebben we meer aandacht kunnen geven aan onze kandidaten. Dit heeft geresulteerd in een historisch laag bijstandsbestand van 530 dossiers (begin 2020 was dit 574). Daarnaast is de arbeidsmarktsituatie in Nederland hierbij van positieve invloed. Daarnaast zien we in de benchmark gegevens dat de uitstroom in onze gemeente relatief groter is dan bij andere gemeenten.

Met CompetenSYS als hulpmiddel is de implementatie van het PIP (persoonlijk inburgeringsplan) afgerond en wordt deze aan het begin van het traject met de inburgeraar opgesteld. Afgelopen jaar hebben we gezien dat het aantal inwoners met een indicatie banenafpraak fors toeneemt. Uit onderzoek is gebleken dat dit tevens een onbenut arbeidspotentieel is. Komend jaar gaan we dan ook inzetten op een professionaliseringsslag om deze doelgroep nog beter van ondersteuning te kunnen voorzien. Op die manier doen ze mee in de maatschappij en leveren zij een bijdrage aan (lokale) ondernemers met personeelstekorten.

In 2023 gaan we het werkcentrum verder professionaliseren. Door onder andere het leer/werkloket aan te laten sluiten. En meer samen te werken met onze lokale ondernemers en onderwijsinstellingen.

Op die manier werken we verder aan een doorlopende leer en ontwikkellijn.

06. Armoedebeleid

De voorbereiding van de herijking van het Armoedebeleid 2019 - 2022 is voortgezet in 2022. Belangrijke stakeholders zijn gevraagd om vanuit eigen ervaring een reactie te geven op het armoedebeleid. Verder zijn de drie minimaregelingen geëvalueerd. In 2022 is het bereik van de gemeentepolis, het Persoonlijk Minima Budget en de Meedoenregeling iets toegenomen in vergelijking met 2021. Het bereik van de Meedoenregeling van kinderen is beduidend hoger dan het bereik van volwassenen. In 2022 is het bedrag besteed door deelnemers in de Meedoenregeling, toegenomen. Aanvullend aan de Meedoenregeling is er subsidie verleend aan Stichting Leergeld. Deze subsidie was ook bedoeld om kinderen in armoede te bereiken die niet eerder via Stichting Leergeld of de gemeente zijn bereikt. Verder is via een subsidie aan de Voedselbank en het Noodfonds ondersteuning gegeven aan minder draagkrachtige inwoners in Overbetuwe.

21. Wanmolen

In 2022 is, in lijn met de besluitvorming door de raad in 2021, een uitwerking gemaakt voor het Multifunctioneel Centrum Wanmolen op de volgende onderdelen:

- Een visie op de samenwerking van de partners en huurders;
- Het ruimtelijk-functioneel en technisch Programma van Eisen;
- Uitwerking van de huisvesting voor eerstelijnszorgpartijen;
- Een actuele bouwkostenraming en investeringsraming.

Op basis van deze bouwstenen is een raadsvoorstel MFC Wanmolen opgesteld. In november 2022 is het voorstel aan de raad aangeboden ter besluitvorming.

Op 10 januari 2023 stond het raadsvoorstel op de agenda van de raad. De raad heeft ingestemd met het (geamendeerde) raadsvoorstel.

26. MFC Herveld

Er moet nog een laatste subsidie termijn worden uitbetaald door de provincie van € 100.000. Dit kan pas als er een accountantsverklaring over het project wordt afgegeven. Daarnaast moet de spuk nog verdeeld worden.

Wat heeft het programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.			
Lasten	7.349	7.188	161
Baten	-1.903	-2.288	386
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.	5.447	4.9004	546
6.2 Wijkteams.			
Lasten	1.910	1.926	-16
Baten	0	-26	26
Totaal 6.2 Wijkteams.	1.910	1.899	11
6.3 Inkomensregelingen.			
Lasten	13.858	14.862	-1.004
Baten	-9.621	-9.181	-440
Totaal 6.3 Inkomensregelingen.	4.237	5.682	-1.444
6.4 Begeleide participatie.			
Lasten	3.693	3.628	65
Totaal 6.4 Begeleide participatie.	3.693	3.628	65
6.5 Arbeidsparticipatie.			
Lasten	1.599	1.713	-114
Baten	-312	-384	72
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie.	1.288	1.329	-42
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO).			
Lasten	2.697	2.622	75
Baten	0	-5	5
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO).	2.697	2.618	79
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+.			
Lasten	7.868	7.813	54
Baten	-280	-302	22
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+.	7.588	7.512	76
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-.			
Lasten	14.485	13.961	524
Baten	0	-14	14
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-.	14.485	13.947	538
6.81 Geëscaleerde zorg 18+.			
Lasten	285	282	3
Baten	0	-478	478
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+.	285	-196	481
6.82 Geëscaleerde zorg 18-.			
Lasten	1.203	1.341	-138
Totaal 6.82 Geëscaleerde zorg 18-.	1.203	1.341	-138
Gerealiseerd resultaat	42.831	42.659	172

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Voordelen	Nadelen	I/S
- Welzijnsaccommodaties. De opgenomen taakstelling van € 100.000 voor het vervreemden van vastgoed is op andere taakvelden gerealiseerd (bijv. door verkoop van Ondernemerscentrum De Schalm). Op dit taakveld is daarom sprake van een nadeel.		100	I
- GGZ. De doordecentralisatie beschermd wonen is één jaar uitgesteld. Dit heeft vertraging opgeleverd voor de activiteiten qua opbouw lokale infrastructuur (preventie) GGZ. Wij stellen voor om dit restant via de bestemming van het saldo van deze jaarrekening aan te wenden in 2023 voor de opbouw van de lokale infrastructuur.	55		I
- Ondersteuning mantelzorgers. Vanaf 1 januari 2022 is de mantelzorgwaardering aangepast van € 225 naar €140 per jaar. Het voordeel in 2022 is ontstaan omdat minder mensen de mantelzorgwaardering hebben aangevraagd. Met de vergrijzing en toename van de informele zorg is het doel om in de toekomst meer mantelzorgwaarderingen uit te delen.	40		I
- Jeugdgezondheidszorg lokaal maatwerk. Het voordeel ontstaat door de afrekening van de subsidie over 2021.	46		I
- Schoolmaatschappelijk werk. Voor het schoolmaatschappelijk werk is per 2021 € 100.000 extra budget beschikbaar gesteld. Dit is in 2022 slechts gedeeltelijk ingevuld. Dit heeft onder meer te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Sinds 1 oktober 2022 wordt met de inzet van extra schoolmaatschappelijk werk deze ruimte wel benut; voor 2023 zal het beschikbare budget dan ook volledig benut worden.	96		I
- De normvergoeding uitvoeringskosten leefgeld is hoger dan de gerealiseerde kosten voor de uitvoering. Zie ook bestemming resultaat.	176		I
- Innovatiebudget. Er is minder besteed ten laste van het budget innovaties binnen het sociaal domein. Hier is mede door corona minder aanspraak op gemaakt.	50		I
- Aangezien een aantal eenmalige budgetten nog niet volledig is besteed in 2022 ontstaat er een voordeel op dit taakveld van € 110.000. Deze budgetten dekken we uit de algemene reserve. Daardoor valt dit voordeel weg tegen een lagere onttrekking aan de algemene reserve op het taakveld "mutatie reserves". Het gaat om de volgende budgetten: - Cliëntondersteuning à € 60.000: Het koplopersproject cliëntondersteuning heeft door corona vertraging opgelopen. De middelen worden in 2023 alsnog ingezet. - Opvang economische daklozen en spoedzoeker à € 50.000: Wegens de Oekraïne crisis en personele capaciteit, kon dit in 2022 niet gerealiseerd worden en is dit initiatief doorgeschoven naar 2023.	110		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	73		I
Totaal	646	100	

6.3 Inkomensregelingen	Voordelen	Nadelen	I/S
- Uitkeringen. Het definitieve Rijksbudget is € 69.000 lager vastgesteld dan was begroot. Daarnaast is er op de uitkeringen € 20.000 meer uitgegeven dan in bijgestelde begroting was begroot. De daling die in het eerste halfjaar van 2022 heeft plaats gevonden heeft in het tweede helft niet in die mate doorgezet. Zie voor verdere toelichting de jaarmonitor sociaal domein.		89	I
- Voorziening dubieuze debiteuren Sociaal Domein. In 2022 is er een inhaalslag gedaan waarbij door consulenten is beoordeeld of oude leningen/terugvorderingen nog wel inbaar waren. Dit heeft geresulteerd in een negatief resultaat van € 632.000 (nadeel). Mede door deze inhaalslag is het debiteurensaldo van het sociaal domein flink afgenomen. Doordat het risico op de debiteuren hierdoor afneemt is de voorziening debiteuren sociaal domein verlaagd met € 435.000 (voordeel). Per saldo een nadeel van € 197.000.		197	I
- Energietoeslag lage inkomens 2022. De middelen die van het Rijk zijn ontvangen voor de regeling zijn onvoldoende om de toeslagen en uitvoeringskosten te dekken. In de decembercirculaire is nog € 714.000 toegekend, dit zorgt voor een overschot op taakveld 0.7. Per saldo is een tekort ontstaan van € 370.000.		1.051	I
Saldo diverse overige voor- en nadelen		107	I
Totaal	0	1.444	

Wmo 6.81 Geëscaleerde zorg 18+.	Voordelen	Nadelen	I/S
- Het voordeel bij geëscaleerde zorg 18+ ontstaat doordat we over het jaar 2022 nog een bijdrage voor Beschermd Wonen van de gemeente Arnhem ontvangen. Deze middelen zullen in de toekomst worden ingezet ten behoeve van de doelgroep. Er wordt voorgesteld deze middelen te storten in de bestemmingreserve.	481		I
Totaal	481	0	

Jeugd 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-.	Voordelen	Nadelen	I/S
6.72: Sinds halverwege 2021 zien we de uitgaven binnen de jeugdzorg afnemen. Om deze reden was de primaire begroting 2022 te hoog. Bij de tweede bestuursrapportage is de begroting naar beneden bijgesteld waarbij er rekening werd gehouden met een kleine stijging van de aantallen (zie halfjaarrapportage 2022 monitor Sociaal Domein). In de praktijk heeft er geen kleine stijging plaatsgevonden. De onderschrijding ligt in lijn met de voorspelling bij de FACT-sheets kwartaal 3. Zie voor verdere toelichting de jaarmonitor sociaal domein.	538		I
6.82 Het nadeel bij geëscaleerde zorg 18- ontstaat door een kleine overschrijding. Bij de tweede bestuursrapportage 2022 is begroting naar beneden bijgesteld op basis van de realisatie van het eerste halfjaar. Omdat de realisatie in het tweede deel van het jaar hoger is dan het eerste halfjaar is er een negatief resultaat ontstaan		138	I
Totaal	538	138	

Verbonden partijen

De MGR Sociaal Domein regio centraal Gelderland, de Vervoersorganisatie Arnhem Nijmegen dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	NL (meest Bron actuele)
% Jongeren met delict voor de rechter	1	1	1	-	-	1 CBS Jeugd
% Kinderen in uitkeringsgezin	3	3	3	3	-	6 CBS Jeugd
% Werkloze jongeren	1	2	2	1	-	2 CBS Jeugd
% Netto arbeidsparticipatie	70,8	71,4	71,8	72,9	75	72,2 CBS - Arbeidsdeelname
Personen met een bijstandsuitkering: aantal per 10.000 inwoners	214	210	237	223	-	431 CBS - Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen: aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	329	264	274	-	-	202 CBS - Participatiewet
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo: aantal per 10.000 inwoners	320	450	430	490	470	640 CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Jongeren met jeugdhulp: % van alle jongeren tot 18 jaar	12,4	14,5	10,5	13	10,5	10,7 CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering: % van alle jongeren tot 18 jaar	0,3	0,4	0,4	0,4	0,2	0,3 CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming: % van alle jongeren tot 18 jaar	0,8	1,2	1,1	1,3	1	1,1 CBS Jeugd

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Toelichting

We willen een schone gemeente zijn waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Niet alleen voor onszelf, maar ook voor de generaties na ons. We willen een duurzame gemeente zijn/worden. Een toekomstbestendige gemeente met een langdurige balans tussen 'people, planet en profit'. Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen we, onder andere door in te spelen op lokale en regionale initiatieven, duurzaamheid in Overbetuwe verstevigen.

Beleidsnota's

Waterplan Gemeente Overbetuwe 2008
Nota geluidbeleid 2009
Nota hogere grenswaarden 2009
Nota bedrijven en geluid 2009
Evenementenbeleid Overbetuwe 2014
Regiovisie publieke gezondheid Gelderland Midden 2016
Actualisatie Routekaart Duurzaam Overbetuwe 2017-2020
Routekaart Duurzaamheid 2017
Uitvoeringsnotitie, Publieke Gezondheid Volwassen en Ouderen Overbetuwe 2018
Geurgebiedsvisie 2019
Transitie Warmte

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

02. Routekaart duurzaamheid 2017-2020

In 2022 is er gewerkt aan een in 2021 geactualiseerde routekaart aan de ambities op het gebied van duurzaamheid. Wij zullen ons in tegenstelling tot de nog lopende routekaart niet alleen richten op hernieuwde energie en energiebesparing, maar ons ook richten op circulaire economie, biodiversiteit, mobiliteit en klimaatadaptatie. Op het gebied van energiebesparing is de campagne geweest om inwoners bewust te maken en aan te zetten tot het nemen van kleine energiebesparende maatregelen en zijn collectieve inkoopacties georganiseerd. Duurzaamheid zal op elk beleidsterrein een belangrijk onderdeel gaan uitmaken van de beleidsvoorstellen. Te denken valt dan aan vastgoed, wonen, openbare ruimte e.d. Ook is een vervolg gegeven aan de Transitievisie Warmte (voorbereiding wijkuitvoeringsplannen) en met het Programma Duurzaamheid.

55. Milieustraat

Om de volgende stap te zetten om op termijn een circulair ambachtscentrum te realiseren wordt een projectplan opgesteld. Echter hangt de keuze en de inrichting van een circulair ambachtscentrum samen met de scenario keuze van het grondstoffenbeleidsplan. Welke ambitie streven we als gemeente na op het gebied van afval/grondstoffen? In 2023 zullen we aan de hand van de keuze, het grondstoffenbeleidsplan verder uit kunnen werken, maar ook het projectplan van het circulair ambachtscentrum.

Wat heeft het programma Volksgezondheid en milieu gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
7.1 Volksgezondheid.			
Lasten	1.583	1.584	0
Baten	-30	-16	-14
Totaal 7.1 Volksgezondheid.	1.553	1.568	-14
7.2 Riolering.			
Lasten	2.407	1.910	497
Baten	-3.784	-3.201	-583
Totaal 7.2 Riolering.	-1.376	-1.291	-86
7.3 Afval.			
Lasten	5.007	4.922	85
Baten	-7.075	-6.729	-346
Totaal 7.3 Afval.	-2.068	-1.808	-260
7.4 Milieubeheer.			
Lasten	2.093	1.878	215
Baten	-81	-137	57
Totaal 7.4 Milieubeheer.	2.012	1.741	271
7.5 Begraafplaatsen.			
Lasten	77	114	-36
Baten	-80	-96	16
Totaal 7.5 Begraafplaatsen.	-3	18	-21
Gerealiseerd resultaat	119	228	-109

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

7.3 Afval	Voordelen	Nadelen	I/S
- Lagere inkomsten uit de afvalstoffenheffing door minder aanbieden (ondergrondse-) containers restafval		277	I
- Minder inkomsten voor oud papier en verpakkingen door prijsverlagingen		96	I
- Per saldo hogere opbrengsten milieustraat door voordelige aanbesteding verwerkingskosten	91		I
- Lagere kosten voor onderhoud en hulpmiddelen milieustraat	68		I
- Hogere kosten voor reparaties voertuigen, materieel en brandstofprijzen		46	I
Totaal	159	419	

7.4 Milieubeheer	Voordelen	Nadelen	I/S
- Het (structurele) budget voor duurzaamheid is in 2022 niet volledig benut. Dit komt hoofdzakelijk doordat diverse projecten/activiteiten voortvloeien uit bijvoorbeeld de Transitievisie Warmte. Ook binnen het thema biodiversiteit staan nog projecten op stapel. We stellen voor om het niet bestede deel van € 80.000 via de bestemming van het saldo van deze jaarrekening toe te voegen aan het budget 2023 (uitvoering van de motie van de raad).	80		I
- Lagere kosten voor de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). In 2022 heeft de ODRA haar werkprogramma voor wat betreft de reguliere VTH-taken nagenoeg in zijn geheel gerealiseerd. Per saldo is uiteindelijk zo'n 90% van het begrote bedrag gerealiseerd.	104		I
- We maken inzichtelijk welke plantsoenen vervangen kunnen worden om de biodiversiteit en klimaatadaptatie te vergroten/verbeteren. In 2022 zijn er dus nog geen middelen uitgegeven. Om in 2023 wel de impuls te kunnen geven, is voorgesteld om dit voordeel over te hevelen naar 2023.	75		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	12		I
Totaal	271	0	

Verbonden partijen

De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) en de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	NL (meest actuele)	Bron
Omvang huishoudelijk restafval: kg per inwoner	92	88	82	77		169	CBS - Statistiek Huishoudelijk Afval
% Hernieuwbare elektriciteit	4,9	6,2	11,8	-		26,8	Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor

PROGRAMMA 8 RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

Toelichting

Overbetuwe ontwikkelt door als een onderscheidende, krachtige gemeente met een aangenaam woon-, leef- en vestigingsklimaat. Vanzelfsprekend rekening houdend met de interne en externe ontwikkelingen in de toekomst. Voortbouwend op de aanwezige omgevingskarakteristieken en kwaliteiten in de samenleving. En vanzelfsprekend integraal; we zetten in op het verbinden van mensen, netwerken, beleidsvelden én identiteit en beleving. Dit is ook de essentie van de nieuwe Omgevingswet om in de fysieke leefomgeving tot een integrale visie en planontwikkeling te komen. Hierbinnen is voldoende aandacht voor een gedifferentieerde opbouw van onze bevolking en het voorzien in de woningbehoefte van specifieke doelgroepen.

Beleidsnota's

Toekomstvisie+ 2009
Landschapsontwikkelingsplan 2010
Beeldkwaliteitplan Heteren Centrum 2016
Beeldkwaliteitplan Centrum Elst 2016
Welstandsnota 2016
Nota Parkeren 2016
Erfgoedverordening 2017
Visie op Grondbeleid 2018
Beleidsplan Licht in Overbetuwe 2018-2022
Visie op Vastgoed 2018
Reclamenota 2019
Economisch uitvoeringsprogramma 2019-2022
Woonagenda 2020
Omgevingsvisie Overbetuwe 2040

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

01. Omgevingswet

In oktober 2022 is bekend geworden dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet weer uitgesteld wordt. Een nieuwe richtdatum is 1 januari 2024.

De gemeenteraad heeft in 2022 een aantal belangrijke besluiten genomen:

- 12 juli 2022: Besluit delegatie aan het college voor de gedeeltelijke wijziging of actualisering van het Omgevingsplan;
- 15 nov. 2022: Verordening gemeentelijke adviescommissie monumenten en welstand gemeente Overbetuwe 2022 en benoemingsbesluit leden commissie ruimtelijke kwaliteit;
- 6 dec. 2022: Verordening kwaliteit uitvoering en handhaving.

Voor datum inwerkingtreding Omgevingswet zullen nog meerdere besluiten genomen moeten worden, zoals de verordening fysieke leefomgeving en een O-wet proof-legesverordening met bijbehorende tarieventabel. In 2022 is hard gewerkt aan het opstellen van deze verordeningen, ze liggen nu gereed om de lijn in te sturen, zodra meer zicht is op de datum inwerkingtreding Omgevingswet.

Het uitstel van de inwerkingtreding heeft ons de ruimte gegeven om onze eigen VTH- werkprocessen (vergunning-, toezicht- en handhavingsprocessen) tegen het licht te houden, alsook de relatie/ werkafspraken met ODRA en ketenpartners. Specifieke aandacht hebben in 2022 de omgevingstafel, het ketentesten met onze ketenpartners (DSO, samenwerkingsvoorziening, etc.) gekregen. Ook hebben we ons VTH-zaaksysteem al grotendeels kunnen inrichten. We zijn daarmee in staat om aanvragen in ons systeem te ontvangen en samen met ketenpartners te werken aan deze zaken. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat een omgevingsplan van rechtswege. Het proces om te komen tot een definitief omgevingsplan duurt enkele jaren. In 2022 hebben we hierbij belangrijke stappen gezet:

- We zijn begonnen met het opstellen van een casco Omgevingsplan; een structuur hoe het Omgevingsplan eruit kan komen te zien. Deze kapstok zorgt er dan straks voor dat wijzigingen van het Omgevingsplan sneller kunnen plaatsvinden en woningbouw niet stagneert door de gewijzigde

planologische procedures.

- In regionaal verband zijn diverse werkgroepen ontstaan, zodat collega's van verschillende gemeenten elkaar kunnen helpen en ondersteunen bij het bouwen van het Omgevingsplan.
- Er zijn nog geen bestuurlijke inrichtingskeuzes gemaakt. Door alvast te gaan piloten met het Omgevingsplan (en zo te ontdekken wat kan en handig is), zijn in 2022 een aantal vragen en dilemma's gerezen. Deze worden nu samengebracht in een notitie, waarover in Q2 van 2023 met de gemeenteraad wordt gesproken. Daarna kan het omgevingsplan ook inhoudelijk verder ingericht worden.

Er is in 2022 een onderzoek gedaan naar de structurele effecten van de Omgevingswet op financiën, organisatie, personeel en dienstverlening. Dit is vertaald in de kadernota en de begroting 2023.

09. Woonagenda

De nieuwe Woonagenda 2025 is in februari 2022 vastgesteld door de gemeenteraad. We zijn nu bezig met de uitvoering van de acties uit de Woonagenda. De raad wordt Q2-2023 geïnformeerd over de voortgang van de Woonagenda.

De meerjarenprestatieafspraken 2022-2025 hebben we samen met de woningcorporaties en huurdersorganisaties afgelopen jaar aangescherpt naar aanleiding van de komst van Nationale Prestatieafspraken. Daarnaast hebben we ook nieuwe jaarafspraken voor 2023 gemaakt.

14. Knoop 38

In januari 2018 heeft de gemeente Overbetuwe met de Provincie Gelderland een overeenkomst gesloten over de samenwerking aan de Railterminal Gelderland (met daarop een Addendum d.d.12 februari 2020).

Provinciale Staten hebben op 7 juli 2021 het provinciaal inpassingsplan vastgesteld. Uw raad heeft op 13 juli 2021 besloten om tegen het inpassingsplan en de Natuurbeschermingswetvergunning in beroep te gaan. Op 28 november 2022 heeft de zitting bij de Raad van State plaatsgevonden. De uitspraak wordt in het voorjaar van 2023 verwacht.

In de begrotingen voor 2021 hebben de Provincie, gemeente Nijmegen en gemeente Overbetuwe extra financiële middelen beschikbaar gesteld om te komen tot een robuuste, toekomstbestendige reconstructie van Afslag 38. In 2022 is gewerkt aan de verdere uitwerking van deze plannen. Op 1 november 2022 hebben wij uw raad over de stand van zaken geïnformeerd, waaronder het ontwerp, de financiën, mogelijke consequenties en afwegingen (waaronder de fietsoplossingen).

Andere uitgevoerde zaken in 2022:

- Binnen de afspraken van de realisatieovereenkomst is met de provincie een aanvang gemaakt met de voorbereiding van de uitvoering van de toegangsweg naar de RTG en de bijbehorende groene inpassing;
- Er is met de omringende dorpsraden gewerkt aan de verdere organisatorische uitwerking en implementatie van het Omgevingsfonds Knoop 38. Het omgevingsfonds wordt in 2023 operationeel;
- De ontwikkelende partijen op Park 15 hebben de procedure voor de (3 of 4) windturbines nog niet doorlopen. Dit volgt naar verwachting in 2023.
Omdat er nog geen sprake is van een onherroepelijk provinciaal inpassingsplan, zijn de volgende zaken in 2022 niet uitgevoerd:
- Uitvoering van de Aankoopregeling die het omwonenden van de RTG die schade lijden mogelijk maakt hun woning te verkopen aan de gemeente;
- Verwerving en planologische procedures ten behoeve van de realisatie van de gebiedsmaatregelen ter versterking van het gebied rond de RTG (de provincie stelt hiervoor 4,5 miljoen euro beschikbaar nadat het inpassingsplan onherroepelijk is).

22. Dorpshart Heteren

In Hart van Heteren West zijn het gebouw “Het Kwadrant” en de achterliggende woningen eind 2022 opgeleverd.

In 2022 is gestart met de bouw Plein Oost, zijnde commerciële ruimte met 3 maisonnette woningen erboven. Eind 2022 is na de oplevering van het gebouw, gestart met de inrichting van De Huiskamer/Bibliotheek.

Voor de ontwikkellocatie Liefkenshoek heeft de raad in mei 2022 het Coördinatiebesluit voor te voeren planologische procedures Liefkenshoek genomen. Eind 2022 is de aanvraag voor omgevingsvergunning ingediend.

Voor het Plein zijn afspraken gemaakt met Stichting Hart van Heteren en de Dorpsraad over de realisatie van de dorpsobjecten. De gemeente gaat deze dorpsobjecten laten plaatsen en de eerste bestellingen zijn hiervoor eind 2022 gedaan. Het definitief ontwerp van het Plein is begin december 2022 vastgesteld en de voorbereiding van de uitvoering is ter hand genomen.

23. Dorpshart Oosterhout

In februari 2022 is de ontwikkelvisie Hart van Oosterhout door de raad vastgesteld. Mede op basis hiervan is het stedenbouwkundig toetsingskader vastgesteld voor de Leonarduskerk. In oktober is hiertoe een bijdrage verkregen van de Erfgoed Deal. Het traject voor verwerving van de Leonarduskerk is gestart. Tevens is het proces tot het verkrijgen van externe middelen (Steengoed Benutten en restauratiesubsidie gestart. In samenwerking met Dorpshuisbestuur is een robuust bestuur opgericht en is gestart met het komen tot een exploitatie.

24. Dorpshart Driel

De werkgroep Hart van Driel heeft, samen met lokale ondernemers en andere stakeholders en onder begeleiding van een adviesbureau, gewerkt aan een plan voor het Hart van Driel. De eerste resultaten daarvan zijn aan het dorp gepresenteerd. Een stedenbouwkundig plan wordt medio 2023 opgeleverd.

28. Land van Tap

Op 3 mei 2022 heeft het college de projectopdracht voor het uitvoeringsplan vastgesteld. Op 30 augustus 2022 is de raad geïnformeerd over het plan van aanpak voor het uitvoeringsplan. In navolging hiervan is onderzoek gedaan om de ontwikkelvisie nader uit te werken tot een stedenbouwkundig plan, op basis waarvan de grondexploitatie bepaald kan worden. In 2023 krijgt dit verder richting o.a. aan de hand van participatie.

30. Elst Centraal

Spoorlaan I&III Rijnstate:

De bouw van Rijnstate verliep volgens planning. De Spoorlaan is omgelegd. De fietspaden en bushaltes zijn aangelegd. De ondergrondse watergang is aangesloten tussen de Woongaard en de watergang langs de Spoorlaan.

Met Rijnstate zijn (concept) gebruiksovereenkomsten opgesteld t.b.v. de parkeerplaatsen op de P+R garage en Klooster Zuid.

Voor de invulling van toekomstige bedrijvigheid naast de P+R garage hebben gesprekken plaatsgevonden met de Economic Board, de Groene Metropoolregio en Rijnstate. De eerste gedachten gaan uit naar invulling op het gebied van Health.

Stationsplein west:

Er hebben beperkte werkzaamheden plaatsgevonden voor Stationsplein West, o.a.. de opzet van het ruimtelijk kader.

Het Klooster:

In 2022 hebben onderhandelingen plaatsgevonden met Vof Westeraam over grondruil op het Klooster met als gevolg dat de gemeente gronden tot haar beschikking heeft voor de aanleg van parkeerplaatsen en de ontwikkeling van woningen.

De Woongaard:

De onderhandelingen over verwerving van de grond met Vof Westeraam t.b.v. de ontwikkeling van het Multifunctioneel sportcentrum (MFSC) en het scholencluster hebben plaatsgevonden en zijn nagenoeg afgerond. De aanbesteding van het multifunctioneel sportcentrum (MFSC) is gestart. De onderzoeken ten behoeve van het bestemmingsplan voor het MFSC zijn opgestart. De eerste gesprekken met de scholen over de invulling van het educatie gedeelte op de Woongaard hebben plaatsgevonden.

38. Schil Zetten/Hemmen

Project is afgerond en wordt afgesloten.

39. Wonen onder hoogspanningskabels

Om de grote hoeveelheid werk als gevolg van de energietransitie in Nederland toe te lichten heeft TenneT een brief gestuurd aan alle betrokken gemeenten. In de brief staat dat er afwegingen moeten worden gemaakt over de inzet van de beschikbare capaciteit. Voor verkabelingsprojecten betekent het dat TenneT momenteel landelijk maximaal twee projecten per fase per jaar kan starten. Daarbij wordt gekeken tijdens de uitvoer van het project of slimme combinaties kunnen worden gemaakt, bijvoorbeeld met andere door TenneT geïnitieerde projecten in hetzelfde gebied (b.v. verzwaren van het net).

Uit overleg met TenneT is gebleken;

1. dat er geen projecten in Overbetuwe zijn met een mogelijke combinatie in relatie tot de verkabeling.
2. dat er geen planning mogelijk is over het vervolg van de verkabeling.

58. Herinrichting 't Fort

In 2022 hebben we overeenstemming bereikt met de kerk over de inrichting van het binnenterrein. Op 30 augustus heeft het college het ontwerp voor de inrichting vastgesteld. In september ontvingen we van de provincie het definitieve besluit op het bodemsaneringsplan. Daarna is gestart met de bodemsanering en de herinrichting van het terrein. Eind december is het parkeerterrein in gebruik genomen.

Wat heeft het programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
8.1 Ruimtelijke ordening.			
Lasten	633	965	-332
Baten	-185	-604	419
Totaal 8.1 Ruimtelijke ordening.	447	361	87
8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terr.).			
Lasten	540	733	-193
Baten	-1.025	-769	-255
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terr.).	-485	-36	-448
8.3 Wonen en bouwen.			
Lasten	2.162	1.765	397
Baten	-1.606	-2.729	1.123
Totaal 8.3 Wonen en bouwen.	556	-965	1.521
Gerealiseerd resultaat	518	-640	1.158

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Voordelen	Nadelen	I/S
- Ten opzichte van de begroting zijn er minder uren besteed aan de woningbouwcomplexen. De loon- en overheadkosten werden derhalve niet gedekt door de betreffende grondexploitaties. Ook kon door een lagere rentepercentage minder rente worden doorbelast aan de complexen.		390	I
- Noodzakelijke afboeking van plankosten 2021 en 2022 van het project Land van Tap.		168	I
- Per saldo aanvullende storting in de voorziening verliesgevende complexen naar aanleiding van de actualisatie van de exploitatieopzetten per 1 januari 2023. Tegenover de stortingen voor Elst Centraal West (75K) en Heteren Centrum (33K) staat een vrijval voor het woningbouwcomplex Elst Zuid (62K).		45	I
- De werkelijke rente is lager dan begroot (1,0% i.p.v. 1,5%). Hierdoor is sprake van een voordeel op de rentelasten Hier staat echter een nadeel tegenover op het taakveld 0.5 Treasury (zie uitgebreidere toelichting bij TV 0.5).	127		I
- Bij de 2e Bestuursrapportage 2022 is de raming voor de opbrengst grondverkoop verhoogd met € 280.000 tot € 335.000. Uiteindelijk zijn de werkelijke opbrengsten nog wat hoger uitgevallen.	51		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen		24	I
Totaal	178	627	

8.3 Wonen en bouwen	Voordelen	Nadelen	I/S
- Hogere opbrengsten leges omgevingsvergunningen door enkele hoge opbrengsten van leges van de omgevingsvergunningen (Park 15) die in het laatste kwartaal zijn afgegeven.	1.089		I
- Het project invoering Omgevingswet is in 2022 mede door de latere invoering van de wet nog niet volledig uitgevoerd. Dit leidt tot voordeel van € 324.000. Aangezien de kosten van deze projecten gedekt worden uit de algemene reserve, wordt dit voordeel gecompenseerd door een lagere onttrekking aan deze reserve op het taakveld "mutaties reserves".	324		I
- De werkelijke rente is lager dan begroot (1,0 % i.p.v. 1,5%) Hierdoor ontstaat een voordeel op de rentelasten Hier staat echter een nadeel tegenover op het taakveld 0.5 Treasury.	48		I
- Het project uitvoering Woonvisie is in 2022 nog niet volledig afgerond. Het voordeel dat hierdoor ontstaat bedraagt € 25.000. Aangezien deze kosten gedekt worden uit de Algemene Reserve wordt er op het taakveld "mutaties reserves" een lagere onttrekking aan deze reserve verantwoord.	25		I
- Voordelig exploitatiesaldo uit verhuur van uitgekochte woningen onder hoogspanningskabels.	18		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	16		I
Totaal	1.520	0	

Verbonden partijen

De Commandiet Westeraam BV draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma. GEM Westeraam Beheer BV en de GEM Westeraam CV zijn in 2021 geliquideerd.

Beleidsindicatoren

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	NL (meest Bron actuele)
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden:	545	520	545	613	693	823 COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden:	593	555	595	660	747	905 COELO, Groningen
Gemiddelde WOZ-waarde woningen (x € 1.000):	235	246	263	287	327	317 CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuwbouw woningen: aantal per 1.000 woningen	12,2	10,8	8,6	8,8	7,2	9,3 Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
% Demografische druk	77,3	77,8	77,4	78	78,1	70,3 CBS - Bevolkingsstatistiek

PROGRAMMA 9 FINANCIËN EN BEDRIJFSVOERING

Toelichting

Gemeente Overbetuwe heeft ook in 2022 een solide financieel beleid gevoerd. We doen alleen uitgaven die we hebben begroot en kiezen voor goede investeringen waarvan we de lasten op langere termijn kunnen blijven dragen. Door realistisch te begroten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën. We spannen ons in om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners op een laag niveau te houden.

Een goed functionerende bedrijfsvoering is het fundament waarop onze speerpunten en ambities op een efficiënte en effectieve wijze kunnen worden gerealiseerd. Goede bedrijfsvoering zorgt voor betrouwbare informatie die noodzakelijk is bij het nemen van beslissingen, het afleggen van verantwoording draagt bij aan het goed functioneren van onze organisatie. In 2022 heeft een verdere doorontwikkeling van de bedrijfsvoering op diverse fronten plaats gevonden, waarbij we ook afgelopen jaar verdere stappen hebben gezet op het gebied van ICT en informatievoorziening. In de speerpunten gaan we hier dieper op in en ook in de paragraaf bedrijfsvoering vindt u nadere informatie hierover.

Beleidsnota's

Financiële verordening Overbetuwe 2022
Nota risicomangement 2018

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

42. Klantgerichte dienstverlening bij uitvoerende taken

Afgelopen jaar is gewerkt aan het verbeteren van onze digitale dienstverlening. Een belangrijk onderdeel daarin is het vernieuwen van de websites van de gemeente Overbetuwe. De websites zijn toegankelijk en meer gericht op de behoefte van onze inwoners, ondernemers en andere instellingen. Zo kunnen zij makkelijk informatie vinden en dingen regelen. Ook de lancering van Fixi voor meldingen in de openbare ruimte maakt dat inwoners makkelijk dingen kunnen doorgeven.

In 2022 is het zaak- en procesgericht werken verder doorgevoerd. Zo kunnen we de dienstverlening aan onze inwoners nog verder verbeteren. Onderdeel hiervan is een gepersonaliseerde internetpagina (MijnOverbetuwe) waar inwoners inzage hebben in de status van bijvoorbeeld een aanvraag. MijnOverbetuwe is nog niet gerealiseerd.

Tot slot is afgelopen jaar in het kernwaardentraject aandacht gegeven aan hoe wij onze rol invullen richting inwoners. Ook hebben we hierbij stilgestaan in de totstandkoming van onze principes in dienstverlening.

43. Strategisch HR beleid

Voor dit speerpunt wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering personeel en organisatie.

45. Professionele bedrijfsvoering/optimale procesinrichting

De doelstellingen uit de actielijnen die voortkomen uit de vastgestelde Ontwikkelagenda hebben op verschillende manieren vorm en inhoud gekregen.

Zo is de gehele ICT verder doorontwikkeld wat bijdraagt aan een stabielere (werk)omgeving, zowel intern voor de medewerkers, als extern voor inwoners en bedrijven.

Daarnaast werken wij als gehele organisatie dagelijks volgens onze kernwaarden, wij weten waarvoor we staan, wat we belangrijk vinden en spreken elkaar hier ook op aan.

Procesoptimalisatie is continue en blijvend proces waar wij het gehele jaar door aan werken.

46. Optimale informatievoorziening

In de paragraaf Bedrijfsvoering, onder de kop Informatievoorziening, wordt uitgebreid ingegaan op de resultaten die geboekt zijn onder het speerpunt Optimale Informatievoorziening. Hierin valt te lezen dat we met de volgende onderwerpen verder zijn gegaan, maar dat dit nog niet is afgerond:

- Doorontwikkeling van de informatieorganisatie
- Verdere uitrol Datagedreven werken
- Invoering Wet Open Overheid
- Domeinspecifieke ontwikkelingen in de informatievoorziening (waaronder invoering van de Omgevingswet en het programma Informatiekundige Opgaven in het Sociaal Domein)

Het project Invoering Zaakgericht Werken is in technische zin afgerond.

48. AO/IB (administratieve organisatie/interne financiële beheersing) uitwerken

Op 1 november 2022 heeft het college het "intern controleplan 2022 en 2023" vastgesteld. In dit plan is vastgelegd welke processen gecontroleerd worden door de AO/IB-medewerkers vanuit de verbijzonderde interne controle functie, als aanvulling op reeds bestaande interne controlemaatregelen in de tweede lijn.

Hiermee is het proces ingericht rondom de rechtmatigheidsverklaring die per 1-1-2023 (jaarrekening 2023) door het college afgegeven wordt.

Voor aanvang van het boekjaar 2024 wordt het intern controleplan 2024 door het college vastgesteld.

49. Nota risicomanagement uitwerken

Op 6 december 2022 is de nota risicomanagement vastgesteld door de raad.

50. Financiën: goed rentmeesterschap

Voor 2022 lag de focus van de begroting 2022 op het herstellen van een gezonde en solide financiële positie van de gemeente Overbetuwe. De uitkomsten van de jaarrekening 2022 geven aan dat we een positief resultaat gerealiseerd hebben waarmee we in staat zijn om de vermogenspositie verder te verbeteren. Ook in 2023 en verder streven we naar een evenwichtige begroting die structureel dekkend is. Echter is voor de mogelijk lagere bijdrage Algemene uitkeringen per 2026 nog geen structurele oplossing.

Wat heeft het programma Financiën en bedrijfsvoering gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
0.4 Overhead.			
Lasten	17.064	15.936	1.127
Baten	-1	-9	8
Totaal 0.4 Overhead.	17.063	15.927	1.136
Gerealiseerd resultaat	17.063	15.927	1.136

Toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000.

0.4 Overhead	voordelen	nadelen	I/S
- Lagere lasten van het personeelsbudget. Zie de uitgebreidere toelichting hierover in de paragraaf bedrijfsvoering.	596		I
- Lagere kosten voor porti, fotokopieerkosten en verzekeringen.	125		I
- Vanwege uitstel van de Wet Open Overheid (verplichte actieve openbaarmaking) zijn er in 2022 minder kosten gemaakt. De overgebleven middelen worden overgeheveld naar 2023 om zo een impuls te geven aan de invoering van de nieuwe wet.	117		I
- Voornamelijk door de vertraging op de invoering van de nieuwe ICT-infrastructuur met gemeente Lingewaard schuiven de kapitaallasten van dit project door naar 2023.	93		I
- Daarnaast zijn een aantal ICT projecten waaronder datagedreven werken nog niet volledig uitgevoerd. Deze middelen worden overgeheveld naar 2023.	49		I
- Hogere algemene personeelsinkomsten met name vanuit UWV. Hiertegenover staan extra uitgaven op diverse overige taakvelden met betrekking tot de loonkosten.	74		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen.	82		I
	1.136	0	

PROGRAMMA 10 ALGEMEEN BESTUUR

Toelichting

De gemeente Overbetuwe is een op samenwerking gerichte gemeente. In dit programma gaan we specifiek in op de regionale samenwerking en de samenwerking met onze inwoners. Er zijn echter veel meer partijen met wie we samenwerken, denk aan onze (maatschappelijke) partners, organisaties, ondernemers en onze buurgemeenten.

Regionale samenwerking

Een breed scala aan maatschappelijke onderwerpen vraagt dagelijks om aandacht. De aanpak van deze onderwerpen kunnen we niet alleen. We hebben hiervoor de regio nodig. De gemeente Overbetuwe, liggend in het hart van de regio Arnhem-Nijmegen, is een groot voorstander van regionale samenwerking. Ook in 2022 is samengewerkt met andere gemeenten in allerlei samenwerkingsverbanden (met Lingewaard (o.a. ICT, belastingen), regio Centraal Gelderland (MGR sociaal domein), regio Arnhem-Nijmegen (Groene Metropoolregio), VGGM, etc. Overbetuwe vindt het belangrijk dat de regionale samenwerking effectief en slagvaardig is opgezet om de gezamenlijke doelen te realiseren. Dat is noodzakelijk om de concurrentiepositie, aantrekkingskracht en bereikbaarheid van onze regio te versterken. Ook staan wij open voor samenwerking, zowel binnen als buiten onze gemeente, om daarmee anderen te helpen. We zijn daarmee een gemeente die gericht is op de samenleving, lokaal en regionaal.

Wat hebben we in 2022 gerealiseerd en welke activiteiten zijn daarvoor verricht?

Uitvoeringsagenda 2018-2022

08. Kerngericht werken

Wij experimenteerden met vormen van samenwerking tussen dorp en gemeente, waarbij de gemeente een meer faciliterende rol heeft. Of bij een leidende rol beter samenwerkt met dorpsplatforms en -werkgroepen. Voor de dorpendeals van Slijk-Ewijk en Heteren faciliteerden we ook het financieel beheer van de dorpendealbudgetten bestaande uit subsidies van o.a. de provincie.

Uitgangspunten uit de Interactievisie en het participatiebeleid vertaalden wij naar een werkproces voor de totstandkoming van dorpsagenda's. Dit werkten we uit in de Uitgangspuntennotitie Dorpsprofielen en participatie.

Een deel van de coronaherstelgelden is via Overbetuwe Doet met succes ingezet als steuntje in de rug voor inwonersinitiatieven. Veelal in de vorm van activiteiten en evenementen om na corona weer samen te komen. Bijna 120 initiatieven konden dankzij Overbetuwe Doet doorgaan.

60. Versterking Regio Arnhem Nijmegen

Er zijn resultaten geboekt, als het gaat over de positionering van de GMR, het weer meedoen in landelijke, provinciale en internationale programma's en projecten met bijbehorende budgetten. In de samenwerking is veel tijd en energie gestoken in het uitvoeren van onze regionale agenda, het opladen van de Regio Deal en de Verstedelijkingsafspraken.

Wat heeft het programma 10 Algemeen bestuur gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
0.1 Bestuur.			
Lasten	2.280	2.660	-380
Baten	0	-458	458
Totaal 0.1 Bestuur.	2.280	2.202	78
0.2 Burgerzaken.			
Lasten	1.023	1.062	-39
Baten	-547	-630	83
Totaal 0.2 Burgerzaken.	476	432	44
Gerealiseerd resultaat	2.756	2.634	122

Verbonden partijen

De Eurregio RijnWaal en Arnhem Nijmegen City Region dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, VPB, ONVOORZIEN EN MUTATIES RESERVES

Algemene dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien

Lasten (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2022	Realisatie 2022	Verschil
<u>Onvoorzien:</u>			
- werkelijke raming onvoorzien	30	0	30
<u>VPB:</u>			
- raming vpb	20	56	-36
<u>Overige lasten:</u>			
- reeds bestemde structurele financiële ruimte	673	0	673
- eenmalige financiële ruimte	1.090	0	1.090
- stelposten (algemeen)	35	0	35
- lasten heffingen en invordering gemeentelijke belastingen	1.058	1.370	-312
- lasten deelnemingen	4	44	-41
- lasten geldleningen	1	0	1
- overige lasten	2.494	5.485	-2.991
Totaal lasten	5.405	6.956	-1.551
<u>Baten (bedragen x € 1.000)</u>			
<u>Algemene dekkingsmiddelen:</u>			
- dividend deelnemingen	10	50	-40
- onroerende zaakbelastingen gebruikers	1.129	1.132	-2
- onroerende zaakbelastingen eigenaren	7.538	7.538	0
- hondenbelasting	362	360	2
- reclamebelasting	0	0	0
- precariobelastingen	35	38	-2
- uitkeringen gemeentefonds	81.925	83.478	-1.552
- rentetoevoeging aan algemene dienst:	0	0	0
- rente bestemmingsreserves	173	173	0
- rente voorzieningen	446	464	-17
- rente overlopende passiva	8	0	8
- onderuitputting	0	0	0
<u>Overige baten:</u>			
- overige baten	2.074	6.519	-4.446
Totaal baten	93.701	99.750	-6.050

De taakvelden met een verschil groter dan € 100.000 worden hieronder toegelicht.

Toelichting Algemene dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien

0.5 Treasury	Voordelen	Nadelen	I/S
- We berekenen op grond van de BBV-voorschriften rente toe aan de taakvelden. We begroten een percentage en als dat teveel afwijkt van de werkelijke rente-ontwikkeling, dan moeten we dat op grond van de voorschriften herrekenen en aanpassen. De begrote door te belasten rente was 1,5%, de werkelijke rente in 2022 was 1,01%. Dit betekent dat de taakvelden een voordelig rente-resultaat hebben en het taakveld 0.5. Treasury een nadelig resultaat van € 813.000. Het begrote voordeel bij het taakveld Treasury was € 163.000, terwijl het werkelijke nadeel € 813.000 is, per saldo dus een nadeel van € 976.000.		976	I
- In 2022 is het Ondernemerscentrum De Schalm, waarvan de gemeente 100% aandeelhouder was, verkocht. Dit heeft geleid tot een eenmalige boekwinst.	464		I
- Het van de Bank Nederlandse Gemeenten ontvangen dividend over het jaar 2021 was hoger dan geraamd door een hogere nettowinst van de bank.	40		I
Saldo diverse overige voor- en nadelen	8		I
Totaal	512	976	

0.7 Algemene Uitkering	Voordelen	Nadelen	I/S
- Na de 2e bestuursrapportage 2022 zijn de september- en decembercirculaire verschenen. Hieruit komen verhogingen voort van de Algemene Uitkering door met name middelen voor nieuwe taken en decentralisatie-uitkeringen. Totaal was sprake van een toename van € 1.679.000. Hiervan is € 714.000 bedoeld voor het deel van de energietoeslag 2023 dat uitgekeerd is in 2022. Hiertegenover staat een nadeel op taakveld 6.3. Daarnaast wordt € 804.000 via de resultaatbestemming gereserveerd. Hiermee komt het budgettaire voordeel van de decembercirculaire 2022 dus uit op € 161.000.	1.679		I
- Hoeveelheidsverschillen tussen de berekening van de decembercirculaire en de meest recente specificatie van het gemeentefonds leiden tot een nadeel van € 77.000.		77	I
- Daarnaast hebben nabetalingen plaatsgevonden over 2019, 2020 en 2021. Dit heeft geresulteerd in een (budgettair) nadeel van € 50.000.		50	I
Totaal	1.679	127	

0.3 Overige baten en lasten	Voordelen	Nadelen	I/S
- Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen ontvangen de gemeenten, op basis van de standaard normvergoeding, middelen van het Rijk. De ontvangen vergoeding is hoger dan de gerealiseerde kosten voor het faciliteren van de opvang.	1.721		I
- In de begroting 2022 was eenmalige financiële ruimte opgenomen voor onder andere taakmutaties van de Algemene Uitkering. Deze financiële ruimte is echter niet ingezet in 2022 waardoor er sprake is van een budgettair voordeel. Het betreft: * Omgevingswet (septembercirculaire 2022) € 436.000 * Klimaatakkoord (meicirculaire 2022) € 314.000 * Maatschappelijke begeleiding (septembercirculaire 2022) € 95.000 * Inburgering (meicirculaire 2022) € 20.000	865		I
- Via de resultaatbestemming 2021 is de onderbesteding van het P-budget ter grootte van € 295.000 toegevoegd aan het budget 2022. Van dit overschot is uiteindelijk € 225.000 niet uitgegeven in 2022. Zie de Paragraaf bedrijfsvoering voor een uitgebreidere toelichting. Het voordeel van € 225.000 op dit taakveld is echter geen budgettair voordeel omdat hier een lagere onttrekking aan de AR op het taakveld "mutaties reserves" tegenover staat.	225		I
- In de begroting 2022 was structurele financiële ruimte opgenomen voor onder andere taakmutaties van de Algemene Uitkering. Deze financiële ruimte is echter niet ingezet in 2022 waardoor er sprake is van een budgettair voordeel. Het betreft: * POK-middelen 2022 (decembercirculaire 2021) € 169.000 * Kwaliteitsborging bouwtoezicht 2022 (septembercirculaire 2022) € 72.000 * Asielzoekers (septembercirculaire 2022) € 53.000 * BOA's (meicirculaire 2022) € 37.000	331		I
- Via de resultaatbestemming 2021 is de in 2021 niet aangewende financiële ruimte voor de POK-middelen 2021 (€ 220.000) en voor de kwaliteitsborging bouwtoezicht 2021 (€ 24.000) geormerkt gestort in de Algemene Reserve en toegevoegd aan de post financiële ruimte 2022. Deze financiële ruimte is echter ook in 2022 niet aangewend en is er op dit taakveld sprake van een voordeel van € 244.000. Dit is echter geen budgettair voordeel omdat hier een lagere onttrekking	244		I

aan de AR op het taakveld "mutaties reserves" tegenover staat.			
- De totale uitgaven inzake corona zijn uiteindelijk € 205.000 lager uitgevallen dan was begroot hetgeen op dit taakveld leidt tot een voordeel. Het is echter geen budgettair voordeel omdat de corona-uitgaven worden gedekt door de bestemmingsreserve corona en op het taakveld "mutaties reserves" een lagere dan geraamde onttrekking staat.	205		
- Doordat de beheerplannen in 2022 nog niet gereed waren is de structurele financiële ruimte voor het planmatig ramen op basis van het IKP en de areaaluitbreiding 2022 in 2022 niet aangewend. Dit betreft een eenmalig voordeel.	326		
- Noodzakelijke aanvulling van de voorziening dubieuze debiteuren belastingen (€ 71.000) en van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 48.000) op basis van recente herberekening.		119	
- Op basis van een boekenonderzoek over de jaren 2018 t/m 2022 inzake de (compensabele) btw moet nog een bedrag van € 262.000 (inclusief rente) terug worden betaald aan de Belastingdienst.		262	
- Advieskosten btw en compensabele btw in voorgaande jaren.		81	
Saldo diverse overige voor- en nadelen		19	
Totaal	3.917	481	

Mutaties reserves per programma

Toevoegingen (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2022	Realisatie 2022	Vershil
Toevoeging aan reserves programma 01	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 02	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 03	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 04	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 05	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 06	24	21	4
Toevoeging aan reserves programma 07	0	0	0
Toevoeging aan reserves programma 08	0	340	-340
Toevoeging aan reserves programma 09	90	90	0
Toevoeging aan reserves programma 10	0	0	0
Toevoeging aan reserves alg. dekkingsmidd.	3.468	3.468	0
Totaal toevoegingen	3.582	3.918	-336
Onttrekkingen (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2022	Realisatie 2022	Vershil
Onttrekkingen aan reserves programma 01	-50	-21	-29
Onttrekkingen aan reserves programma 02	-619	-444	-175
Onttrekkingen aan reserves programma 03	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves programma 04	-263	-75	-189
Onttrekkingen aan reserves programma 05	-1.829	-1.657	-172
Onttrekkingen aan reserves programma 06	-2.903	-2.784	-119
Onttrekkingen aan reserves programma 07	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves programma 08	-614	-419	-196
Onttrekkingen aan reserves programma 09	-430	-290	-140
Onttrekkingen aan reserves programma 10	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves alg. dekkingsmid.	-3.464	-2.335	-1.130
Totaal onttrekkingen	-10.174	-8.025	-2.149
Saldo (bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2022	Realisatie 2022	Vershil
Saldo mutaties reserves programma 01	-50	-21	-29
Saldo mutaties reserves programma 02	-619	-444	-175
Saldo mutaties reserves programma 03	0	0	0
Saldo mutaties reserves programma 04	-263	-75	-189
Saldo mutaties reserves programma 05	-1.829	-1.657	-172
Saldo mutaties reserves programma 06	-2.879	-2.763	-116
Saldo mutaties reserves programma 07	0	0	0
Saldo mutaties reserves programma 08	-614	-79	-535
Saldo mutaties reserves programma 09	-341	-201	-140
Saldo mutaties reserves programma 10	0	0	0
Saldo mutaties aan reserves alg. dekkingsmid.	4	1.133	-1.130
Totaal saldo	-6.592	-4.107	-2.485

PARAGRAFEN

I. Lokale lasten

Inleiding

In deze paragraaf bieden wij inzicht in het beleidskader rond de lokale heffingen, kostendekking per verordening, de tariefs- en kostenontwikkeling, de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. Daarnaast is aan het einde van deze paragraaf een kosten- en dekkingsoverzicht opgenomen van de belangrijkste bestemmingsheffingen: rioolheffing en de reinigingsheffingen.

Het beleidskader van de lokale heffingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Beleidskader

Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ), Verordening onroerendezaakbelastingen gemeente Overbetuwe 2022.

Algemeen

Jaarlijks worden de WOZ-waarden voor woningen en niet-woningen vastgesteld. Deze WOZ-waarde is de grondslag voor de aanslag OZB. Wij zorgen voor een tijdige en correcte verzending van de waardebeschikkingen (WOZ-waarde) en belastingaanslagen. Met dagtekening 19 februari 2022 zijn de WOZ-beschikkingen/aanslagen gemeentelijke belastingen 2022 verzonden. Ook de afhandeling van bezwaarschriften heeft tijdig plaatsgevonden. De wettelijke termijn voor het doen van een uitspraak is het einde van het kalenderjaar. In 2022 is 78% van de bezwaren tegen de WOZ-waarde binnen 6 maanden afgehandeld. Eind 2022 waren alle bezwaren afgehandeld.

Herwaardering

Voor het belastingjaar 2022 is de OZB gebaseerd op de WOZ-waarden per de waardepeildatum 1 januari 2021. Vanaf 1 januari 2022 zijn de woningen getaxeerd op basis van de gebruiksoppervlakte (GBO) en niet meer op bruto inhoud. De Waarderingskamer heeft alle gemeenten daartoe verplicht. Hiermee wordt aangesloten bij wat branche breed bij waardering van objecten de tendens is. Uitgangspunt is dat schommelingen van WOZ-waarden geen invloed hebben op de hoogte van de gemiddelde aanslag OZB. Niet alleen wanneer waarden dalen, maar ook niet als waarden stijgen. Wel kan het natuurlijk zo zijn dat bepaalde typen onroerende zaken een waardeontwikkeling laten zien die van het gemiddelde afwijkt, wat dan ook tot een hogere of lagere belastingaanslag zal leiden.

Tarieven

In de programmabegroting 2022 is een verhoging van de onroerende-zaakbelastingen met 5,4% opgenomen. Dit betreft 1,4% inflatie en het voorstel in de Kadernota 2022 om de OZB-opbrengsten de komende vier jaar met 4% te verhogen. Op 9 november 2021 is bij de behandeling van de programmabegroting 2022 door de raad het amendement 'A-9 Verhoging OZB maximaal 2%' vastgesteld: 1,4% inflatie en 0,6% extra opbrengststijging voor 2022.

Bij de vaststelling van de OZB-tarieven voor 2022 is rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de onroerende zaken. De waarden van woningen zijn in de periode van 1 januari 2020 tot 1 januari 2021 met gemiddeld 12,7% gestegen. De waarden van niet-woningen zijn in die periode gemiddeld met 1,05% gestegen. De OZB-tarieven voor 2022 zijn, naast de hiervoor vermelde aanpassing in verband met de waardeontwikkeling, dus verhoogd met 2%. De totale OZB-opbrengst 2022 bedraagt € 8.669.000 (afgerond) (2021: €8.288.000).

Hondenbelasting

Beleidskader

Verordening hondenbelasting gemeente Overbetuwe 2022.

Algemeen

De hondenbelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengst in de algemene middelen vloeit en van waaruit gemeenten zelf mogen bepalen waaraan het wordt besteed. Uit onze inkomsten van de hondenbelasting worden onder andere de aanleg, het onderhoud en de schoonmaak van de hondenvoorzieningen (honden uitlaatplaatsen en hondenlosloopgebieden) betaald.

Tarieven

De tarieven van de hondenbelasting 2022 zijn, conform voorstel Kadernota 2022, gelijkgesteld aan het landelijke gemiddelde in 2021 van € 68,00. Daarnaast verhoogd met 1,4% inflatie. De opbrengst van de hondenbelasting 2022 bedraagt € 360.000 (afgerond) (2021: €286.000).

Rioolheffing

Beleidskader

Verordening rioolheffing gemeente Overbetuwe 2022, Gemeentelijk Rioleringsplan Overbetuwe 2018-2022 (GRP).

Algemeen

De rioolheffing wordt geheven voor de bekostiging van beheer en onderhoud van het gemeentelijke rioleringsstelsel. Evenals de afvalstoffenheffing is de rioolheffing kostendekkend: we gaan uit van het principe 'de vervuiler betaalt'. De belasting wordt geheven van de gebruiker van een pand.

De raad heeft een voorziening riolering ingesteld: het verschil tussen de opbrengsten en de kosten van riolering komen ten gunste of ten laste van de voorziening. Als uit de jaarrekening verschillen blijken met het vastgestelde GRP, dan wordt dit verschil bij de tariefvaststelling van het eerstvolgende jaar meegenomen.

Tarieven

De totale opbrengst uit de rioolheffing 2022 bedraagt € 1.951.000 (afgerond)(2021: € 2.062.000). De tarieven voor 2022 zijn verlaagd met 6,3% (inclusief 1,4% inflatie). Daarin is de eenmalige verlaging verwerkt van € 6,07 voortvloeiende uit de doorwerking van het voordeel uit de jaarrekening 2020. Het belangrijkste tarief 2022 is € 90,58 (2021: € 96,65) voor een waterverbruik tot 500 kubieke meter.

Om tot een volledige kostendekking voor 2022 te komen is een onttrekking aan de voorziening nodig geweest van afgerond € 1.245.000. Dit is € 226.000 minder ten opzichte van de vastgestelde primaire begroting.

De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- a. lagere kapitaallasten vooral door een lagere toegerekende rente: € 314.000 (lagere onttrekking);
- b. lagere beheerkosten, zoals lagere inspectiekosten: € 129.000 (lagere onttrekking);
- c. extra inkomsten en bespaarde rente voorziening: € 23.000 (lagere onttrekking);
- d. hogere kosten energie en waterbeheer: € 240.000 (hogere onttrekking).

Door de inzet van de voorziening riolering in 10 jaar, kunnen de riooltarieven in die periode uiterst beperkt blijven.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Beleidskader

Artikel 15.33 van de Wet milieubeheer, Verordening reinigingsheffingen gemeente Overbetuwe 2022.

Algemeen

Voor de reinigingsheffingen geldt het beginsel: de vervuiler betaalt. Om die reden is de 100% kostendekking het uitgangspunt.

Tarieven

De totale opbrengst uit de reinigingsheffingen 2022 bedraagt € 5.580.000 (afgerond) (2021: € 5.510.000). Door een forse daling van het aantal containeraanbiedingen voor restafval (incl. ondergronds) is de opbrengst € 277.000 (afgerond) lager dan geraamd. De hogere kosten voor het inzamelen van afval zijn doorberekend aan de inwoners waarbij uitgegaan wordt van 100% kostendekking. De vaste tarieven zijn in 2022 met 10,7% verhoogd en de variabele tarieven voor 2022 zijn niet gestegen ten opzichte van 2021.

Precariobelasting en -belasting op kabels en leidingen

Beleidskader

Verordening precariobelasting gemeente Overbetuwe 2022.

Algemeen

Met ingang van 2022 is het niet meer mogelijk om precariobelasting te heffen op kabels en leidingen.

Tarieven

De tarieven voor precariobelasting zijn in 2022 verhoogd met 1,4%.

Marktgeden/standplaatsen

Beleidskader

Verordening marktgeden gemeente Overbetuwe 2022.

Algemeen

Iedereen die een standplaats heeft op de wekelijkse markt betaalt marktgeld. Dat geldt ook voor degene die een standplaats heeft voor bijvoorbeeld een dag. Naast marktgeld betalen ze een bedrag voor de elektriciteitsvoorzieningen als daarvan gebruik wordt gemaakt.

Tarieven

Voor de goederenmarkt in Zetten geldt een lager tarief dan voor Elst. De reden hiervoor is de beperktere omvang van de kern Zetten en de markt. De tarieven zijn afgeleid van de in de Tarieventabel leges, behorende bij de legesverordening, opgenomen tarieven voor overige standplaatsen. De tarieven voor marktgeld zijn in 2022 verhoogd met 1,4% inflatie.

Lijkbezorgingsrechten

Beleidskader

Verordening lijkbezorgingsrechten gemeente Overbetuwe 2022.

Algemeen

Voor het gebruik van een algemene begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats worden rechten geheven. In deze gemeente zijn er drie algemene begraafplaatsen.

Tarieven

In de Kadernota 2022 is een voorstel opgenomen voor een extra opbrengst van € 25.000 voor grafrechten. De tarieven 2022 zijn, inclusief inflatie van 1,4%, met 46% verhoogd ten opzichte van de tarieven van 2021. De stijging heeft ertoe geleid dat het tarief vergelijkbaar is met het gemiddeld tarief dat gehanteerd wordt in de regio.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

Beleidskader

Verordening bedrijveninvesteringszone centrum Elst 2020-2024 en Verordening bedrijveninvesteringszone centrum Heteren 2022-2026.

Algemeen

Ondernemers in het centrum van Elst en Heteren hebben een bedrijveninvesteringszone (BIZ) opgericht. In de BIZ investeren ondernemers in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. De gebruikers en eigenaren van panden in het centrum van Elst en Heteren die niet als woning worden gebruikt, betalen hiervoor een BIZ-bijdrage aan de gemeente. De gemeente geeft de opbrengst als subsidie aan Stichting Centrummanagement Elst en Stichting Centrummanagement Heteren die hiervoor activiteiten uitvoeren. Voor 2022 is de belastingopbrengst €134.000 (afgerond) (2021: € 120.000).

Leges

Beleidskader

Legesverordening gemeente Overbetuwe 2022 en de Tarieventabel leges 2022.

Algemeen

We heffen leges om een gedeelte van onze taken te bekostigen. Deze taken worden in de vorm van een dienst individueel afgenomen door bewoners of bedrijven.

Tarieven

De tarieven voor leges zijn verhoogd met 1,4% (inflatie). Voor sommige diensten heeft het Rijk een maximumtarief ingesteld, zoals voor rijbewijzen, paspoorten en identiteitskaarten. Het uitgangspunt voor de tarieven is gebaseerd op 100% kostendekking.

Daarnaast zijn in de Kadernota 2022 twee voorstellen opgenomen voor een verhoging van de kostendekking van de leges voor omgevingsvergunningen (meeropbrengst € 300.000) en bestemmingsplannen (meeropbrengst € 20.000). De verhoging van de kostendekking van de leges omgevingsvergunningen is verwerkt in de leges bouwactiviteiten. De percentages van de bouwkosten zijn gestegen met 24% en o.a. het minimumtarief voor bouwactiviteiten is verhoogd. Bij de leges bestemmingsplannen zijn de leges voor de laatste fase met € 75 verhoogd.

Toeristen- en forensenbelasting

De raad heeft op 21 juni 2022 de motie, '22-12 motie BOB D66 PvdA GBO GL CDA toeristenbelasting aangenomen, om de invoering van de toeristenbelasting uit te stellen tot 1 januari 2024. In 2023 wordt het invoeren van de toeristenbelasting opnieuw beoordeeld door de raad.

Lokale lastendruk

De lokale lasten worden jaarlijks door het Centrum voor Onderzoek van de economie van de lagere Overheden (COELO) in beeld gebracht. De cijfers van de COELO over 2022 leveren een goede vergelijking op van de lastendruk in onze gemeente ten opzichte van het regionale en landelijke beeld. De woonlasten voor een gemiddeld gezin in Overbetuwe zijn in 2022 de op zes na laagste van de 51 gemeenten in de provincie Gelderland.

Belastingdruk per object en inwoner op basis van de werkelijke opbrengsten van de afgelopen belastingjaren:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opbrengst per object	639,80	623,27	592,53	605,73	596,86	654,54	713,94	739,49
Opbrengst per inwoner	299,08	293,00	276,71	283,32	280,69	307,26	331,53	347,04

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Beleidskader

Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, Kwijtscheldingsregeling gemeente Overbetuwe 2022.

Algemeen

Net als in voorgaande jaren worden de maximale mogelijkheden tot het verlenen van kwijtschelding benut. Kwijtschelding is mogelijk voor de OZB, het vaste bedrag van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit van belastingschuldigen. Bij de bepaling daarvan houden wij rekening met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals die normatief zijn opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid.

Kwijtscheldingsaanvragen

Voor degenen die eerder ook al kwijtschelding hebben gekregen maken we, met verleende toestemming van de belastingschuldigen, gebruik van een procedure voor automatische toetsing voor kwijtschelding door het Inlichtingenbureau. Dit heeft ertoe geleid dat in 2022 331 belastingschuldigen geen verzoek om kwijtschelding hoefden in te dienen.

In 2022 zijn er, naast de automatische kwijtschelding, nog 425 kwijtscheldingsaanvragen ingediend. Van deze aanvragen zijn er 313 geheel of gedeeltelijk gehonoreerd. In 2022 is 96% van alle kwijtscheldingsaanvragen binnen 5 maanden afgehandeld. Er is voor € 173.000 (afgerond) aan kwijtschelding verleend. Ten opzichte van 2021 zijn er ongeveer 25 kwijtscheldingsaanvragen meer ingediend. In 2022 is 2,6% meer kwijtschelding verleend dan in 2021.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroot 2022 incl. begr. wijz.	Werkelijk 2022
OZB woningen	5.921	5.918
OZB niet-woningen	2.746	2.751
Hondenbelasting	362	360
Rioolheffing	1.938	1.951
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrechten	5.857	5.580
Marktgelden	31	28
Standplaatsen	6	7
Lijkbezorgingsrecht	80	96
BIZ	139	134
Precariobelasting	35	38
Kwijtschelding	-170	-173
Leges	2.295	3.438
Totaal netto opbrengst heffingen	19.240	20.128

Heffing (bedragen x € 1.000)	Opbrengst per object (aantal)	Opbrengst per inwoner (aantal)	totaal 2022 in %
OZB woningen	€ 261,29	€ 122,62	29,40%
OZB niet-woningen	€ 121,45	€ 56,99	13,67%
Hondenbelasting	€ 15,89	€ 7,46	1,79%
Rioolheffing	€ 86,14	€ 40,43	9,69%
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrechten	€ 246,33	€ 115,60	27,72%
Marktgelden	€ 1,25	€ 0,59	0,14%
Standplaatsen	€ 0,29	€ 0,14	0,03%
Lijkbezorgingsrecht	€ 4,23	€ 1,99	0,48%
BIZ	€ 5,92	€ 2,78	0,67%
Precariobelasting	€ 1,66	€ 0,78	0,19%
Kwijtschelding	-€ 7,64	-€ 3,59	-0,86%
Leges	€ 151,77	€ 71,23	17,08%
Totaal	€ 888,58	€ 417,01	100,00%

De kostendekking

Inleiding

Het BBV schrijft voor dat in deze paragraaf inzicht gegeven moet worden in de mate van kostendekking van de belastingen die op inwoners en/of bedrijven worden verhaald.

In het beleidskader (zie hiervoor) wordt de beoogde dekking omschreven. Hierna wordt inzicht gegeven in de gerealiseerde kostendekking van de twee belangrijkste bestemmingsheffingen, te weten: de rioolheffing en de reinigingsheffingen.

In de paragraaf lokale heffingen bij de programmabegroting 2022 én in de vastgestelde "Financiële verordening gemeente Overbetuwe 2022" staan de uitgangspunten voor de berekeningswijze opgenomen.

Kostendekking 2022 per verordening							
Verordening Rioolheffing							
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Taakveld	Omschrijving (sub)taakveld	Basis	Toe te rekenen	Begroot primair	Realisatie	Toelichting
Directe lasten	7.2	riolering	2.297	100%	2.297	1.910	
Inkomsten	7.2	riolering	-4		-4	-4	
Netto kosten					2.293	1.906	
Toe te rekenen kosten							
Overhead: opslag uurtarief	7.2	riolering	13.526 uur	100%	574	574	
Compensabele BTW	7.2	riolering	316	100%	316	306	
Kwijtschelding	6.3	inkomensregelingen	60	100%	60	54	
Kosten waterbeheer	5.7	openbaar groen	198	100%	198	398	
Kosten straatreiniging	2.1	verkeer en vervoer	116	100%	116	116	
Totale kosten					3.557	3.354	1
Opbrengst heffing	7.2	riolering		-1.938	-1.938	-1.951	2
Bespaarde rente VZ riolering	0.5	treasury		-148	-148	-157	
Totale baten					-2.086	-2.108	
Totale baten - lasten (onttrekking aan voorziening riolering)					1.471	1.245	3
Dekkingspercentage excl. de onttrekking aan voorziening					58,60%	62,90%	
Dekkingspercentage incl. de onttrekking aan voorziening					100,00%	100,00%	

Opn: in deze berekening is de rente over de voorziening meegenomen in de kostendekking. Dat is een lokale keuze.

Toelichting:

1. De totale lasten zijn € 203.000 lager door:

- Lagere kapitaallasten (€ 314.000), vooral door vertraging in uitvoering van de projecten en een verlaging van de rente naar 1%.
- Lagere beheerskosten (€ 129.000), vooral door eenmalig lagere kosten voor inspectie van riool en calamiteiten.
- Hogere kosten energie (€ 40.000)
- Hogere kosten waterbeheer (€ 200.000), zoals gemeld in de 1e bestuursrapportage 2022 voor het afvoeren van bagger, € 260.000. De lasten zijn € 60.000 voordeliger uitgevallen dan gemeld.

2. Hogere inkomsten uit rioolheffing: € 13.000.

3. Per saldo lagere onttrekking uit de voorziening riolering: € 226.000. Zie de toelichting 1 en 2 alsmede enkele kleinere mutaties.

Verordening Reinigingsheffingen						
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Taakveld	Omschrijving (sub)taakveld	Begroot primair	Realisatie	Verschil	Toelichting
Directe lasten	7.3	afval	5.217	4.922	295	
Inkomsten	7.3	afval	-1.118	-1.150	32	
Netto kosten			4.099	3.772	327	1
Toe te rekenen kosten						
Overhead: opslag uurtarief (incl. Boa's)	7.3	afval	773	773	0	
Compensabele BTW	7.3	afval	875	794	81	
Kwijtschelding	6.3	inkomensregelingen	110	119	-9	
Totale kosten			5.857	5.458	399	1+2
Opbrengst heffing	7.3	afval	-5.857	-5.580	-277	
Totale baten			-5.857	-5.580	-277	3
Totale baten - lasten			0	-122	-122	
Dekkingspercentage			100,00%	102,20%	-2,2	

Toelichting:

1. De totale netto kosten zijn € 327.000 lager. Dat komt door:
 - a. Diverse begrotingsmutaties vooral voortvloeiende uit bestuursrapportages: € 310.000 (voordeel).
 - b. Vergoedingen oud papier en verpakkingen fors afgenomen in het eind van het jaar door dalende prijs € 96.000 (nadeel).
 - c. Saldo extra opbrengsten milieustraat € 91.000 (voordeel).
 - d. Minder kosten voor onderhoud en hulpmiddelen milieustraat € 68.000 (voordeel).
 - e. Hogere kosten voor reparatie voertuigen en brandstofkosten € 46.000 (nadeel).

2. De toe te rekenen kosten zijn € 72.000 lager. Dat komt door:
 - a. Lagere BTW kosten i.v.m. lagere directe lasten € 81.000 (voordeel)
 - b. Meer kwijtscheldingen € 9.000 (nadeel).

3. Lagere inkomsten uit afvalstofheffing: € 277.000. Dat komt door:
 - a. Minder aangeboden containers restafval en ondergronds: € 277.000 (nadeel).

II. Weerstandsvermogen

Algemeen

Voor een adequate bedrijfsvoering is het belangrijk dat we (fraude)risico's en onzekerheden tijdig in beeld hebben en ze op een gestructureerde wijze beheersen. We nemen deel aan een samenleving die complex en aan verandering onderhevig is en dit vraagt om een passend risicobewustzijn. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording komt in deze paragraaf de volgende informatie aan de orde:

- Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Inventarisatie van de risico's;
- Financiële kengetallen;
- Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeentelijke doelstellingen. Door middel van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Aan de hand van een goed systeem van risicomanagement kunnen bestuurders en managers passende beheersmaatregelen nemen. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel voor 2023 opgesteld.

De uitgangspunten van ons risicobeleid en de wijze waarop we dit beleid uitvoeren zijn beschreven in de 'Nota risicomanagement Gemeente Overbetuwe 2023' dat in december 2022 is vastgesteld door de raad. Een van de uitgangspunten is dat twee keer per jaar, bij de jaarstukken en de begroting, een integraal beeld geschetst wordt van de risico's, de aanwezige weerstandscapaciteit en de ratio voor het weerstandsvermogen.

Cyclische aanpak

De gemeente Overbetuwe heeft gekozen voor een cyclische aanpak in plaats van ad hoc bij de begroting en jaarrekening, zodat risicomanagement in het DNA gaat zitten van alle medewerkers. Structureel aandacht voor risicomanagement gaat zorgen voor een hoger bewustzijn, waardoor nieuwe risico's eerder in beeld komen en beheerst worden.

Fase 1: Kaderstelling en strategie

De kaders zijn vastgelegd in de Nota Risicomanagement 2023 Gemeente Overbetuwe (tot 6 december 2022 "Nota Risicomanagement 2018").

Fase 2: Risicoanalyse

Het inventariseren van de potentiële risico's en deze vastleggen in een risicokaart. Per risico wordt inzicht gegeven in de kans en frequentie dat een risico zich voordoet en het inschatten van het financiële gevolg (verdeeld in 5 klassen). Uiteindelijk bepaalt dit de risicoscore.

Fase 3: Beheersmaatregelen

Bij het benoemen van de risico's worden ook de oorzaken en gevolgen van deze risico's in beeld gebracht. Dit maakt het mogelijk om daarop eventuele beheersmaatregelen af te stemmen die het oorspronkelijke risico verkleinen of geheel wegnemen. Aan de risico's wordt een risico-eigenaar gekoppeld die voor de invulling en uitvoering van de beheersmaatregelen zorg draagt.

Fase 4 Monitoren en toetsen

In deze fase wordt informatie verstrekt, worden ontwikkelingen in beeld gebracht en resultaten beoordeeld.

Fase 5: Toezicht en toetsen

Risico's worden (-mede in het kader van interne controle) in verband gebracht met de beheersmaatregelen en het beschikbare weerstandsvermogen.

Fase 6 : continue verbetering

Op basis van (tussentijdse) resultaten kan beleid en methodiek worden bijgesteld.

Schematisch

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- De raad stelt de paragraaf “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” in de begroting en jaarrekening vast;
- Het college ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover;
- Het management en het ambtelijk apparaat zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormen.

Weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

In onderstaande tabel wordt de waardering van de ratio weergegeven.

Waarderingscijfer	Ratio	Kwalificatie
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 ≤ 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 ≤ 1,4	Voldoende
D	0,8 ≤ 1,0	Matig
E	0,6 ≤ 0,8	Onvoldoende
F	≤ 0,6	Ruim onvoldoende

De gemeente Overbetuwe streeft naar een weerstandsratio tussen de 1,4 en 2. Met deze gewenste ratio (B) krijgt het weerstandsvermogen de kwalificatie "ruim voldoende". Deze kwalificatie sluit aan bij ons streven naar duurzaamheid en bestendigheid en is passend bij goed rentmeesterschap.

Op basis van de rekeningcijfers 2022 is de ratio van ons incidentele weerstandsvermogen 2,15 (afgerond 2,2) en daarmee "uitstekend". Ten opzichte van begroting 2023 is de ratio gedaald, maar nog steeds uitstekend. Dit heeft te maken met de grotere omvang van de onderkende risico's.

In deze berekening is geen rekening gehouden met een toevoeging van het rekeningresultaat 2022 aan de algemene reserve (afgerond € 5,6 miljoen). Op basis van inmiddels in 2023 genomen raadsbesluiten wordt in 2023 € 1,2 miljoen onttrokken aan de algemene reserve. Wanneer we deze twee mutaties meenemen in de berekening is de weerstandsratio 2,7.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Eenmalige risico's	4.586	7.580	4.245	4.245
Eenmalige weerstandscapaciteit	18.636	15.809	6.149	9.344
Ratio	4,1	2,1	1,4	2,2
Kwalificatie	Uitstekend	Uitstekend	Ruim voldoende	Uitstekend

Beschikbare weerstandscapaciteit

In theorie beschikt een gemeente over incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves, de begrotingspost onvoorzien en aanwezige stille reserves. De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de omvang van toekomstige bezuinigingsmogelijkheden en het onbenutte deel van de belastingcapaciteit.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de werkelijk beschikbare weerstandscapaciteit per 31 december 2022.

Soort	Bedrag
<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>	
Algemene reserve	€ 15.809.000
Stille reserves	€ p.m.
Begrotingsruimte	€ 0 (actueel begrotingssaldo 2023 is - € 147.000 (raad februari 2023))
Post onvoorzien	€ 55.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit	€ 15.864.000
<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>	
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 2.554.873

De algemene reserve is vrij aanwendbaar en kan worden ingezet voor onvoorziene lasten c.q. ter dekking van risico's. Per 31 december 2022 is het saldo van de Algemene Reserve € 15.809.000.

Stille reserves zijn niet-bedrijfsgebonden eigendommen van de gemeente met een hogere waarde in het economisch verkeer dan de boekwaarde. Stille reserves dragen bij aan de weerstandscapaciteit, omdat een deel van de eigendommen kan worden verkocht boven de boekwaarde. Hierdoor wordt winst gerealiseerd. Deze winst kan worden ingezet ter dekking van financiële risico's.

Als de begroting sluit met een positief saldo is sprake van begrotingsruimte. Deze kan worden ingezet voor financiële tegenvallers, zonder ingrijpende beleidswijzigingen. Op dit moment is de begrotingsruimte € 0 (actueel begrotingssaldo 2023 is - € 147.000). Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 worden momenteel saldi verwacht van € 266.000 (positief), € 2.435.000 (positief) en € 4.999.000 (negatief).

De post onvoorzien is ter dekking van niet voorziene uitgaven.

Onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente kan haar belastingen, te weten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing, voor zover deze laatste twee niet maximaal mogelijk en/of kostendekkend zijn verhogen om financiële tegenvallers op te vangen.

De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het maximale tarief van de WOZ-waarde 0,1729%.

Omdat de afvalstoffenheffing en rioolheffing maximaal kostendekkend zijn, wordt bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit alleen naar de OZB gekeken.

Met betrekking tot de onbenutte belastingcapaciteit geldt dat we terughoudend zijn in het doorvoeren van belastingverhogingen. Pas als alle maatregelen geen of onvoldoende oplossingen bieden dient de mogelijkheid van verhoging belastingtarieven zich aan. Onze insteek blijft het aanbieden van een goed voorzieningsniveau tegen geringe lasten.

Benodigde weerstandscapaciteit

In de begroting 2023 zijn de belangrijkste risico's in beeld gebracht (waarvoor nog geen bedrag is opgenomen in de begroting) en zijn de beheersmaatregelen voor de diverse risico's nader omschreven. In het kader van de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit hebben we de risico's per 31 december 2022 geactualiseerd. In onderstaande tabel is de benodigde weerstandscapaciteit ad € 7,6 miljoen als volgt berekend:

Nr.	Risico	Beschrijving risico	Soort risico	Geschatte financiële omvang (bedragen x € 1.000)
1	Open eind regelingen Sociaal Domein	Het risico bestaat dat er meer wordt uitgegeven, aangezien dit openeinderegelingen zijn. De levering van zorg staat hierbij voorop. Er is sprake van een openeindregeling, waardoor het mogelijk is dat de middelen ontoereikend zullen zijn. De gemeente kan echter geen cliëntenstop afkondigen.	Financieel risico	500
2	Gemeenschappelijke regeling	Als deelnemer aan een verbonden partij zijn we (indirect) verantwoordelijk voor de financiële risico's van deze partij.	Financieel risico	250
3	Rijksbelastingen	Geen correcte Uitvoering fiscale wetgeving (Loonheffing, Omzetbelasting en Vennootschapsbelasting)	Juridisch / aansprakelijkheidsrisico	50
4	Grondexploitatie bedrijventerreinen	Onzekerheid over opbrengsten en kosten als gevolg van aanpassing plan t.b.v. betere verkoopmogelijkheden voor bedrijventerreinen De Merm Oost, Spoorallee en Elst Centraal Oost.	Financieel risico	690
5	Grondexploitatie woningbouwprojecten	Heteren Centrum: onzekerheid over de kostenstijging als gevolg van bouwrijp maken. Stationsplein West: Bestemmingsplan moet nog vastgesteld worden m.a.w. planologisch risico.	Financieel risico	210
6	Faciliterende grondexploitaties (circa 25 projecten)	Bij enkele faciliterende grondcomplexen kunnen niet alle plankosten verhaald worden op de ontwikkelaar.	Financieel risico	50

7	Calamiteiten	In het geval van incidenten op "rampschaal" kan de gemeente worden geconfronteerd met flinke financiële aanspraken zoals herstelwerkzaamheden, opvang, begeleiding en compensatie van schade.	Maatschappelijk risico	250
8	Juridische procedures	Met juridische procedures en daaruit voortvloeiende claims kunnen hoge kosten gemoeid zijn.	Financieel risico	100
9	ICT/cyber	Verschillende cyber gerelateerde incidenten kunnen leiden tot verlies en of onbeschikbaarheid van informatie en/of systemen.	Juridisch / aansprakelijkheidsrisico + financieel en bedrijfsvoeringsrisico	370
10	Overige risico's	Dit betreft een inschatting van het totaal van kleine risicobedragen.	Bedrijfsvoeringsrisico	750
11	Privacy	Het in verkeerde handen vallen van (privacy) gevoelige informatie/ persoonsgegevens.	Juridisch / aansprakelijkheidsrisico	210
12	Aantrekken en binden van personeel	Het lastig kunnen vervullen van vacatures en vervanging bijvoorbeeld i.v.m. ziekte.	Bedrijfsvoeringsrisico	350
13	Veranderende economie als gevolg van COVID/oorlog in Oekraïne	Mogelijke gevolgen van de economische sancties op Rusland, de opvang van Oekraïense vluchtelingen, de stijgende inflatie en het tekort aan grondstoffen en oplopende rente etc.	Bedrijfsvoeringsrisico	3.650
14	Toename armoede (als gevolg van inflatie) door hogere kosten eerste levensbehoeften	De vraag naar voorzieningen en hulp bij schulden neemt toe als gevolg van de coronacrisis en hoge inflatie.	Financieel risico	150
			Totaal	7.580

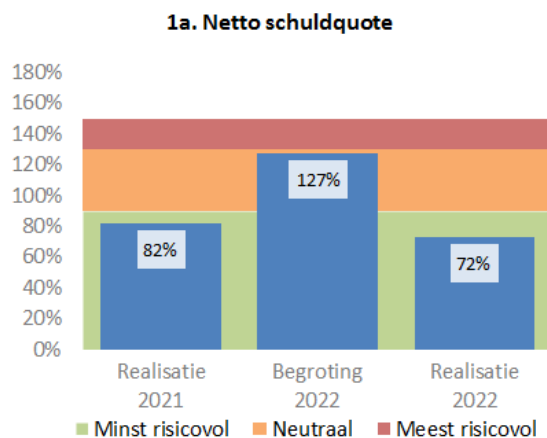
Kengetallen

Voor een beter inzicht in de financiële positie van de gemeenten is er een zestal wettelijke indicatoren ontwikkeld. De set kengetallen is bedoeld om raad en bestuursleden meer inzicht te geven in de financiële positie en om vergelijkingen mogelijk te maken.

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de 12 provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK) opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2020 geldt. In het GTK zijn de volgende signaleringswaarden opgenomen.

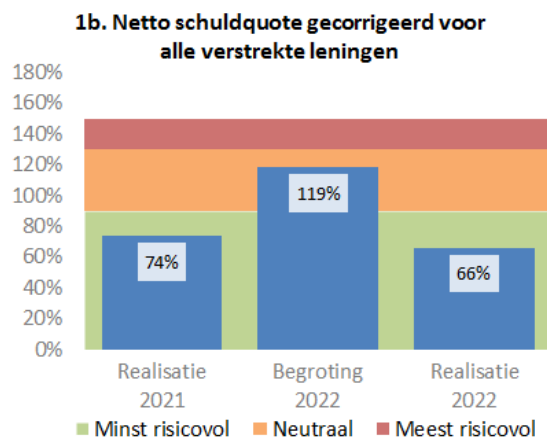
Kengetallen	Realisatie Begroting Realisatie		
	2021	2022	2022
1a. Netto schuldquote	81,6%	127,1%	72,5%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	73,6%	118,5%	66,1%
2. Solvabiliteitsratio	23,0%	14,0%	26,1%
3. Grondexploitatie	1,8%	9,4%	2,5%
4. Structurele exploitatieruimte	5,1%	0,2%	5,5%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	82,4%	88,3%	80,4%

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
	minst risicovol	neutraal	meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

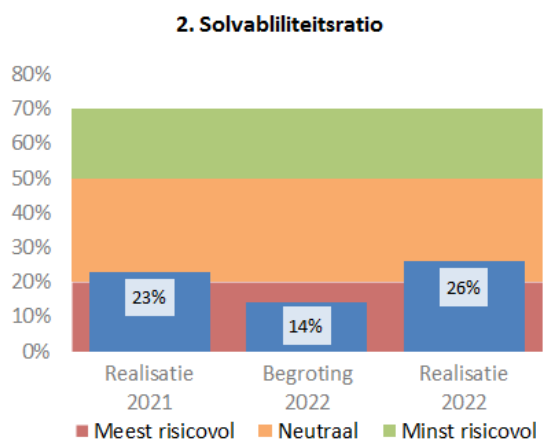
1a. Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

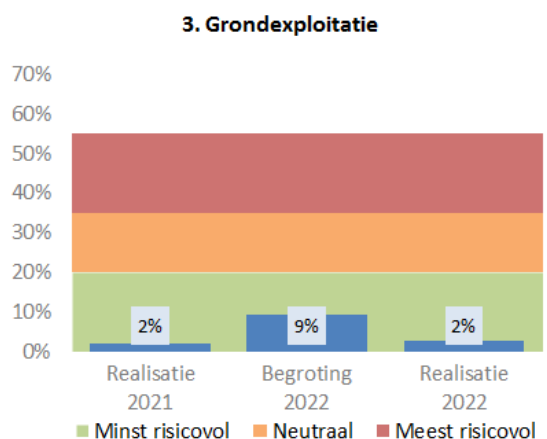
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

2. Solvabiliteit

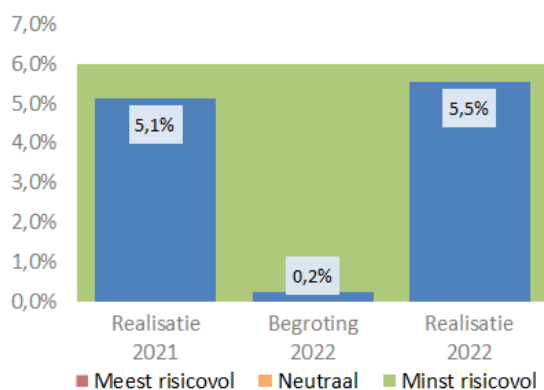
Dit kengetal drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit kengetal geeft dus een soort toekomstvisie weer.

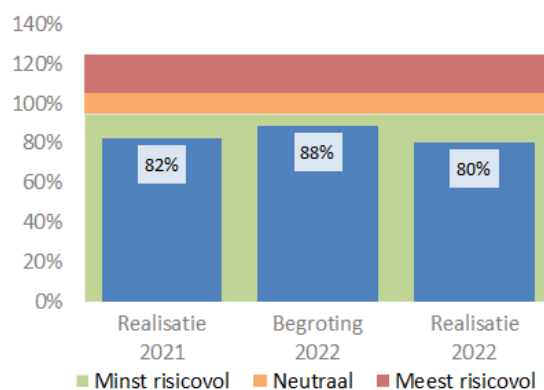
3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitatie is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

4. Structurele exploitatieruimte

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit kengetal negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

Conclusie:

- Het weerstandsvermogen van de gemeente Overbetuwe is net als in 2021 uitstekend. In de begrotingsperiode 2023- 2026 is echter een dalende tendens waarneembaar, door de aanwending van de algemene reserve en de mogelijke daling van de algemene uitkering in 2026.
- Uitgaande van de signaleringswaarden zoals deze door de toezichthouder worden gehanteerd vallen de ratio's in de categorie "neutraal" en "minst risicovol". De solvabiliteit en de netto schuldquote laten een positief beeld zien. Ten opzichte van vergelijkbare gemeenten in de inwonersklasse 25.000-50.000 zijn de kengetallen van de gemeente minder positief.
- De Netto-schuldquote van de gemeente is als normaal te bestempelen.
- Ratio grondexploitatie: De verwachting is dat dit kengetal laag blijft, als gevolg van verkopen.
- De structurele exploitatieruimte laat zien dat de gemeente de kosten structureel kan dekken met de beschikbare middelen.
- De gemeentelijke belastingcapaciteit laat zien dat de gemeente minder belasting in rekening brengt dan het landelijk gemiddelde.

III. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de openbare ruimte bevinden zich veel zaken die eigendom van de gemeente zijn. Deze eigendommen kunnen als volgt worden ingedeeld:

- infrastructuur: wegen, water en riolering
 - voorzieningen: groen (o.a. bomen), verlichting, sportvelden, speelvoorzieningen
 - gebouwen: scholen, sport- en welzijnsaccommodaties, huisvesting gemeente en brandweer
- Al deze eigendommen, die ook wel kapitaalgoederen worden genoemd, moeten door de gemeente worden onderhouden. De door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsniveaus worden in deze paragraaf toegelicht.

Welke afspraken zijn over het onderhoud van de kapitaalgoederen gemaakt?

De gemeenteraad heeft beleids- en beheerplannen vastgesteld die de uitgangspunten bevatten voor dat onderhoud. Het Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (IKP OR) is het beleidsdocument waarin de kwaliteit van de openbare ruimte is vastgelegd. Daarnaast staan de kwaliteitseisen t.b.v. inrichting en beheer openbare ruimte hierin vermeld.

Het vervolg is dat er op basis van de beleidsuitgangspunten van het IKP OR de nieuwe integrale beheerplannen worden opgesteld. In de plannen die op termijn ter vaststelling aan het college worden aangeboden worden naar aanleiding van het kwaliteitsniveau de beheermaatregelen concreter geformuleerd.

Beleidsdocument	Datum vaststelling	Geplande actualisatie [1]
Integrale beheerplannen Openbare Ruimte	14-12-2010	2023
Beheerplan wegen 2014 - 2018	17-03-2015	2023
Gemeentelijk Rioleringsplan	04-12-2017	2023/2024 [2]
Handboek locatie eisen	04-02-2014	2023
Beleidsplan Licht in Overbetuwe	06-02-2018	2023
Beleidsplan Speelvoorzieningen	15-02-2022	
Nota Voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties	11-04-2013	2023/2024
Gemeentelijke accommodaties niet zijnde gebouwen (sportvelden, veldmeubilair, sportinventaris)	28-10-2008	2023/2024
Visie op vastgoed	20-02-2018	2023/2024

[1] Het jaartal geeft weer in welk jaar de actualisatie leidt tot een voorstel aan de gemeenteraad.

[2] Zie ook de opmerkingen over de bekostigingssystematiek riolering in de paragraaf lokale lasten.

Kwaliteitsniveaus

In het Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte (IKP OR) is gewerkt met drie kwaliteitsniveaus te weten laag, basis en goed[3]. De beschrijving van de kwaliteitsniveaus op verschillende aspecten zijn in het hierna opgenomen overzicht uitgewerkt.

Kwaliteitsniveau	Laag	Basis	Hoog
Wettelijke voorschriften	Het onderhoudsniveau voldoet niet (of niet-geheel) aan de minimaal vereiste wettelijke voorschriften	Het onderhoudsniveau voldoet voldoende aan de vereiste wettelijke voorschriften	Het onderhoudsniveau voldoet ruimschoots aan de vereiste wettelijke voorschriften
Duurzaamheid (Vervangingstermijnen)	Door het lage onderhoudsniveau wordt de levensduur van het kapitaalgoed korter dan gebruikelijk	De levensduur is de gebruikelijke vervangingstermijn van het kapitaalgoed	Door het hoge onderhoudsniveau wordt de levensduur van het kapitaalgoed verlengd
Opbouw achterstallig onderhoud	Achterstallig onderhoud komt periodiek voor	Achterstallig onderhoud komt incidenteel voor	Achterstallig onderhoud komt niet voor
Milieu effecten	Het onderhoudsniveau van het kapitaalgoed is zodanig dat in onvoldoende mate efficiënt en zuinig met natuurlijke hulpbronnen wordt omgegaan	Het onderhoudsniveau van het kapitaalgoed is zodanig dat in voldoende mate efficiënt en zuinig met natuurlijke hulpbronnen wordt omgegaan	Het onderhoudsniveau van het kapitaalgoed is zodanig dat in ruime mate efficiënt en zuinig met natuurlijke hulpbronnen wordt omgegaan
Oordeel inwoners (schaal 1,0-10,0)	Score 1,0 - 5,5	Score 5,5 – 7,0	Score 7,1 – 10,0

Kwaliteitsniveau	Laag	Basis	Hoog
Veiligheid (objectief)	Door de wijze van onderhoud is de kans op ongelukken niet uitgesloten	Door de wijze van onderhoud bestaat weinig kans op ongelukken	Door de wijze van onderhoud bestaat een zeer geringe kans op ongelukken
Gevoelswaarde inwoners (subjectief)	Inwoners ervaren de openbare ruimte (m.b.t. het betreffende kapitaalgoed) als onveilig en onvoldoende leefbaar	Inwoners ervaren de openbare ruimte (m.b.t. het betreffende kapitaalgoed) als voldoende veilig en leefbaar	Inwoners ervaren de openbare ruimte (m.b.t. het betreffende kapitaalgoed) als zeer veilig en leefbaar
Klachten	De gemeente ontvangt veel klachten over het kapitaalgoed	De gemeente ontvangt weinig klachten over het kapitaalgoed	De gemeente ontvangt geen klachten over het kapitaalgoed
Claims	Grote kans op gegronde schadeclaims	Weinig kans op gegronde schadeclaims	Geen kans op gegronde schadeclaims

[3] In de overzichten is het kwaliteitsniveau "goed" gewijzigd in "hoog".

In plannen vastgelegde kwaliteitsniveaus van het onderhoud

Naam beleids-/beheersplan	Datum raadsbesluit	Kwaliteitscriteria (laag, basis of hoog)
Integrale beheerplannen Openbare Ruimte	14-12-2010	<p><i>Wegen</i>: basisniveau</p> <p><i>Groen</i> Binnen bebouwde kom: basis/hoog niveau Buiten bebouwde kom: basisniveau Bedrijventerreinen: basisniveau</p> <p><i>Straatreiniging</i> Centra en bebouwde kom: basisniveau Buiten bebouwde kom: basisniveau Bedrijventerreinen: basisniveau Openbare verlichting: basisniveau</p> <p><i>Straatmeubilair</i> Binnen bebouwde kom: basisniveau Buiten bebouwde kom: basisniveau Bedrijventerreinen: basisniveau</p>
Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte	2021	In het IKP OR is de strategie, de bekostiging en het beleid van de verschillende beheerdisciplines voor de openbare ruimte op hoofdlijnen uitgewerkt. Het doelmatig en eigentijds beheer moet leiden tot een aantrekkelijke leefomgeving waarin inwoners prettig kunnen wonen en werken. Het IKP zorgt dat voor bestuur, de organisatie en de inwoners duidelijk is wat men mag verwachten van het beheer van de openbare ruimte. Het vastgestelde IKP OR is uitgangspunt voor het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte en de basis voor de uitwerking in beheerplannen.
Beheerplan Wegen 2014 - 2018	17-03-2015	Wegen basisniveau
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	04-12-2017	<p>De gemeente moet voldoen aan de gemeentelijke watertaken zoals beschreven in de Wet milieubeheer en de Wet op de waterhuishouding. Deze taken vormen de basis van het GRP. Uitgangspunten bij het opstellen van het GRP waren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Risico gestuurd rioolbeheer. Dit houdt in dat rioolvervangings niet langer bepaald wordt aan de hand van de technische afschrijving, maar aan de hand van inspectiegegevens en de situering van het riool. Met het risico gestuurd rioolbeheer wordt de verwachte vervangingsopgave over een langere periode uitgespreid. Tijdens de planperiode kan, op basis van nieuwe inspectieresultaten blijken dat de uitgangspunten voor de kostenramingen van dit GRP niet meer volledig juist zijn. Het is de verwachting dat dit slechts beperkte wijzigingen zullen zijn. 2. De financiële consequenties van de investeringen en werkzaamheden worden voor een periode van 20 jaar berekend. 3. In de meerjarenramingen van het GRP wordt rekening gehouden met een jaarlijkse loon- en prijsstijging van 1,5%. Ter compensatie hiervan wordt het riooltarief jaarlijks met 0,5% verhoogd. 4. Een kostendekking van 100%, waarbij rekening wordt gehouden met de in te calculeren rente over de voorziening riolering. 5. De minimumomvang van de voorziening riolering bedraagt € 1.000.000. 6. Het (resterende) saldo van de voorziening wordt in 10 jaar ingezet ter verlaging van de rioolheffing van 2018 tot en met 2027. 7. De uit de jaarrekening blijvende exploitatievoordelen worden gebruikt ter verlaging van de rioolheffing. <p>Het na te streven kwaliteitsniveau kan worden bepaald op "basis".</p>

Naam beleids-/beheersplan	Datum raadsbesluit	Kwaliteitscriteria (laag, basis of hoog)
Beleidsplan Licht in Overbetuwe	06-02-2018	Zowel voor de beheerskaders (masten, armaturen, etc.) als voor de beleidskaders (sociale veiligheid, verkeersveiligheid, etc.) is in het plan vastgelegd dat het na te streven kwaliteitsniveau "basis" is. Uitgangspunt is: Openbare verlichting voor de verkeersveiligheid en op hoofdfietsroutes (plus). Dit betekent alleen openbare verlichting buiten de bebouwde kom als dat voor de verkeersveiligheid nodig is (bijvoorbeeld bij kruispunten en verkeersgevaarlijke situaties als bochten, obstakels ed.) en er geen betere alternatieven zijn zoals markering, reflectie e.d. Op alle hoofdfietsroutes (en plus routes) is oriëntatieverlichting behalve op de Drielse Rijndijk, de Randwijks Rijndijk en de Waaldijk vanwege de flora en faunawetgeving, dit is namelijk Natura2000 gebied.
Beleidsplan Speelvoorzieningen	15-02-2022	Onderhoud en beheer van speelvoorzieningen gaat uit van wettelijke (veiligheids)voorschriften. Met behulp van inspecties wordt dit geborgd. Er is een grens aan de financiële ruimte voor het onderhoud en beheer. Met behulp van een meerjaren renovatieplan wordt wijk- en kerngericht gewerkt aan renovaties van speelruimte. In 2022 is het nieuwe speelbeleid 'Samen(spel) in Overbetuwe' vastgesteld in de gemeenteraad.
Nota voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties	11-04-2013	Het gaat hier om de gemeentelijke gebouwen voor welzijn en sport, de schoolgebouwen en de overige gebouwen (huisvesting bestuur en ambtenaren, brandweer, enz.). De basis onder de onderhoudsbegrotingen is gelegen in door derden opgestelde meerjarenonderhouds-planningen. In 2018 zijn er nieuwe meerjarige onderhoudsplannen (DMJOP's) gemaakt en vastgesteld. Voor de gebouwen met de gebruiksfuncties sport, welzijn en kantoor zijn de plannen inmiddels omgevormd tot DMJOP's, waarbij duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt is. We gaan kritisch om met het onderhoud. Indien op basis van de (D)MJOP's vervanging noodzakelijk is, bekijken we eerst kritisch of vervanging daadwerkelijk nodig is. Wij gaan op een gewogen manier met de financiële middelen om. Op basis hiervan kan het na te streven onderhoudsniveau worden aangemerkt als "basis". In 2020 hebben we een concreet voorstel voor verduurzaming van een aantal gebouwen met zonnepanelen gedaan. De uitvoering is in 2021 geweest. In 2023 gaan we de plannen verder actualiseren en laten we de DMJOPS aansluiten op de energie en warmte transitie. Zo wordt er straks geld gereserveerd voor de verdere verduurzaming van het gebouw en de gebouwgebonden installaties.
Gemeentelijke accommodaties niet zijnde gebouwen (voetbalvelden, veldmeubilair en sportinventaris)	28-10-2008	<p>Bij de voetbalvelden bekijken we jaarlijks kritisch welk onderhoud daadwerkelijk nodig is. We hebben hiervoor geen meerjarenonderhoudsplannen gemaakt. Gekeken moet worden naar de onderhoudsvergoedingen die de verenigingen ontvangen in combinatie met kostprijsdekkende tarieven.</p> <p>Op 7 september 2021 heeft de gemeenteraad de sport- en beweegnota vastgesteld. In deze nota is o.a. afgesproken dat een nieuwe tarievenstructuur wordt onderzocht. Dit onderzoek wordt in het 2e kwartaal van 2023 afgerond. Een kostendekkende vergoeding van het veldonderhoud maakt hier deel van uit.</p> <p>De aanbesteding van het meerjarenonderhoud voor de voetbalvelden en veldmeubilair is in 2022 gestart en recent afgerond.</p> <p>De sportinventaris wordt jaarlijks gekeurd. Hiervoor is in 2018 de aanbesteding afgerond. Aan de hand van de jaarlijkse keuring bekijken we of vervanging nodig is of dat onderhoud voldoende is. Ook controleren we middels jaarlijkse inspecties het veldmeubilair. Aan de hand hiervan bekijken we welk veldmeubilair aan vervanging toe is. Op basis hiervan kan het na te streven onderhoudsniveau worden aangemerkt als "basis".</p>
Visie op Vastgoed	20-02-2018	In maart 2021 is de raad geïnformeerd over de stand van zaken rondom de uitwerking van de Visie op Vastgoed. De pijler kostendekkende tarieven wordt nader uitgewerkt in 2023/2024. Het voornemen is om dit jaar onderdelen van de visie op vastgoed te actualiseren.

Financiële consequenties

Het integraal kwaliteitsplan Openbare Ruimte (IKP OR) gaat nader in op de benodigde en beschikbare budgetten. Aan de hand hiervan zijn er extra middelen beschikbaar gesteld en zijn deze middelen meegenomen in de begroting. De volgende stap is het gewenste kwaliteitsniveau verder uitwerken in de integrale beheerplannen deze vast te laten stellen. Zodat de uitwerking van het IKP OR verder vormgegeven wordt. In de integrale beheerplannen wordt meegenomen wat dit betekent voor het klein- en grootonderhoud en de vervangingen/vernieuwingen.

Tevens wordt aangegeven of er naast de reguliere budgetten ook (onderhouds)voorzieningen gevormd moeten worden, waaruit de vervangingen/vernieuwingen op de langere termijn kunnen worden bekostigd.

Omschrijving	Plan	Jaar vaststelling	Werkelijk 2022 (bedragen x € 1.000)	Voorz. /BR beschikbaar	Voldoende omvang?
Wegbeheer	Beheerplan Wegen	2015	4.723	Nee	IKP/OR
Openbaar groen	Integraal Kwaliteits Plan Openbare Ruimte	2021	1.979	Nee	IKP/OR
Straatreiniging	Beheerplan Openbare Ruimte	2010	20	Nee	IKP/OR
Water	Waterplan gemeente Overbetuwe	n.v.t.	398	Maakt deel uit van GRP	Zie GRP
Riolering	GRP 2018-2022	2017	1.906 ^[4]	Ja	Ja
Straatverlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting	2018	543	Nee	IKP/OR
Speelvoorzieningen	Speelruimteplan	2022	137	Nee	IKP/OR
Schoolgebouwen	Nota voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties Basis is het M.O.P. 2021	2013	48	Ja	Ja
Gebouwen voor huisvesting bestuur en ambtelijk apparaat	Nota voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties Basis is het M.O.P. 2021	2013	87	Ja	Ja
Gebouwen voor welzijn en sport	Nota voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties Basis is het M.O.P. 2021	2013	224	Ja	Ja
Accommodaties niet zijnde gebouwen (sportvelden, veldmeubilair, sportinventaris)	Sportnota (nog vast te stellen)	2019	237	Nee	Ja
Totaal			10.302		

[4] Excl. de onttrekking uit de voorziening.

Voor de gemeentelijke gebouwen zijn de ramingen voor onderhoudslasten uit het meerjarenonderhoudsplan op het overzicht vermeld. Op de taakvelden van de gemeentelijke gebouwen zijn namelijk ook overige niet onderhoudsgerelateerde exploitatielasten verwerkt.

IV. Financiering

Deze paragraaf gaat over de gemeentelijke treasuryfunctie. Treasury staat voor het geldbeheer van de gemeente. Binnen de treasuryfunctie is financiering een belangrijk werkveld.

Beleidskader

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) stelt regels aan de financieringsfunctie van gemeenten en biedt een kader voor de beheersing van risico's die uit deze functie voortvloeien. Op lokaal niveau is deze regelgeving vertaald in een treasurystatuut dat door de gemeenteraad is vastgesteld. In dit statuut is de bestuurlijke infrastructuur voor de uitvoering van de treasuryfunctie vastgelegd. Een belangrijk uitgangspunt van de wet fido is dat gemeenten voorzichtig moeten omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's. Hierbij gelden als wettelijke normen de, hieronder nader toegelichte, kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast zijn decentrale overheden verplicht tot het schatkistbankieren boven een bepaald drempelbedrag, maar kunnen niet lenen van de schatkist. Ook stelt de Wet fido strenge eisen aan de kredietwaardigheid van tegenpartijen en de te gebruiken instrumenten.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren verplicht gemeenten om hun overvloedige liquiditeiten vanaf een bepaald drempelbedrag onder te brengen bij het Rijk. Het drempelbedrag is tegenwoordig vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal. Voor de gemeente bedroeg dit drempelbedrag in 2022 € € 2.273.360. Het drempelbedrag is in 2022 niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2022					
(bedragen x 1.000)					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	2.237	2.237	2.237	2.237
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	82	95	244	359
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.192	2.178	2.029	1.914
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	113.668	113.668	113.668	113.668
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan 500 miljoen	113.668	113.668	113.668	113.668
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de 500 miljoen te boven gaat	0	0	0	0
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van 250.000	Drempelbedrag	2.273	2.273	2.273	2.273

Marktrente ontwikkelingen

De geldmarktrente (bij kortlopende financiering) is in 2022 door het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB) flink gestegen. De 1 maands Euro Interbank Offered Rate (EURIBOR; maatstaf voor de geldmarktrente) bijvoorbeeld is in 2022 gestegen van 0,55% negatief tot 1,9% positief ultimo 2022 (en stijgt in 2023 verder door). De rente op de geldmarkt wordt voornamelijk bepaald door het rentebeleid van de ECB. De ECB gebruikt de rente als instrument om de inflatie te beïnvloeden. In 2022 heeft de ECB de depositorente, voor het aanhouden van liquiditeiten bij de ECB, met 2,5% laten stijgen van 0,5% negatief naar 2% positief. De kapitaalmarktrente (bij langlopende financiering) of wel de lange rente met als maatstaf de rente op 10-jaars staatsleningen, is in 2022 flink gestegen van 0% naar 2,7% ultimo 2022.

Gemeentefinanciering

De financiering van de gemeente bestaat voor wat betreft de kortlopende financiering tot een jaar, ten behoeve van de financiering van haar werkkapitaal, uit kasgeldleningen. De rente op kasgeldleningen is gebaseerd op de betreffende EURIBOR. Zoals aangegeven is deze in 2022 flink gestegen. De hoogte van het totaal van aangetrokken kasgeldleningen wordt in belangrijke mate begrensd door de verderop toegelichte kasgeldlimiet. Daarnaast heeft de gemeente opgenomen langlopende leningen, met een looptijd langer dan een jaar. De geldstromen die voortkomen uit investeringen in grote projecten en uit verkopen van grondcomplexen bepalen in belangrijke mate de omvang van deze langlopende leningenportefeuille. Het saldo van de langlopende leningen is in 2022 gedaald met afgerond € 0,6 miljoen. In totaal is in 2022 9,6 miljoen aan langlopende leningen afgelost en is voor € 9 miljoen aan nieuwe langlopende leningen afgesloten. Zoals hiervoor aangegeven is ook de kapitaalmarktrente in 2022 flink gestegen. De gemiddelde resterende looptijd van de uitstaande lange termijn leningen per ultimo 2022 is 17 jaar (2021 16 jaar). De gemiddeld gewogen rentelast op deze leningen is in 2022 gelijk gebleven aan 2021 op 1,4%.

Rentetoerekening

De financiering van de gemeentelijke activa vindt plaats met interne middelen (reserves en voorzieningen) en met extern aangetrokken geldleningen. Deze werkelijke rentelasten ofwel toe te rekenen rentelasten worden intern aan de diverse gemeentelijke producten doorberekend door middel van een omslagrente. De methode van rentetoerekening is voorgeschreven door de commissie Besluit Begroting en Verantwoording. Over 2022 is deze omslagrente bepaald op 1%. Het toerekenen gebeurt op basis van de boekwaarde van de investeringen op de balans. Het verschil tussen de werkelijk rentelasten en de toegerekende rentelasten door middel van de omslagrente vormt het renteresultaat. De totale boekwaarde van de investeringen bedroeg per 1 januari 2022 € 165 miljoen. De toegerekende rentelasten over deze investeringen over het verslagjaar bedroegen €1,7 miljoen. De werkelijke rentelasten in 2022 bedroegen €1,8 miljoen, waarbij afgerond € 52.000 is doorbelast aan grondexploitatie. Het renteresultaat over 2022 bedroeg per saldo afgerond € 96.000 negatief, wat binnen de bandbreedte valt volgens de regelgeving.

Het onderstaande renteschema geeft inzicht in de rentelasten en -baten, het renteresultaat en de rentetoerekening aan investeringen en grondexploitaties.

Schema rentetoerekening 2022		
(bedragen x 1.000)		
Netto rentelasten kort- en langlopende leningen		1.346
Rente over eigen vermogen en voorzieningen		504
Toe te rekenen rente aan grondexploitatie		-52
De werkelijk toe te rekenen rente aan investeringen		1.798
De toegerekende rente via renteomslag		-1.702
Renteresultaat op taakveld Treasury	(Nadeel)	-96

Renterisicobeheer

Voor de beheersing van het renterisico op korte en lange financiering gelden de Fido-normen: kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

1. Kasgeldlimiet (renterisico - vlottende schuld)

De kasgeldlimiet begrenst de hoogte van het totaalbedrag aan kasgeldleningen (looptijd korter dan een jaar), waarover renterisico mag worden gelopen. Het opnemen van kasgeld geeft op langer termijn namelijk een renterisico; immers er is een de kans dat herfinanciering duurder uitpakt. De kasgeldlimiet voor onze gemeente bedraagt voor 2022 afgerond 9,7 miljoen. Dit is 8,5% van het begrotingstotaal. Bij het overschrijden van de kasgeldlimiet zal onze gemeente de korte leningen omzetten naar langlopende leningen, behalve bij incidentele tijdelijke overschrijdingen. De kasgeldlimiet mag niet met meer dan twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden.

Kasgeldlimiet 2022				
(bedragen x 1.000)				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,50	8,50	8,50	8,50
- in bedragen	9.662	9.662	9.662	9.662
2) Omvang vlottende korte schuld	14.701	12.000	7.396	3.000
3) Vlottende middelen	2.070	3.863	4.323	1.201
4) Totaal netto vlottende schuld (2-3)	12.631	8.137	3.073	1.799
Toegestane kasgeldlimiet (1)	9.662	9.662	9.662	9.662
Ruimte +, Overschrijding - (1-4)	-2.969	1.525	6.589	7.863

De kasgeldlimiet is alleen in het eerste kwartaal overschreden. De gemeente heeft dus binnen de wettelijke kaders gehandeld.

2. Renterisiconorm (renterisico op vaste schuld)

De renterisiconorm begrenst de rentegevoeligheid van de vaste schuldpositie van de gemeente. Het renterisico wordt bepaald door de som van het bedrag aan aflossingen en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. De renterisiconorm bedraagt 20 procent van het begrotingstotaal. Dit houdt in dat maximaal 20 procent van het totaal van de begroting aan rentegevoeligheid onderhevig mag zijn. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld 2022				
(bedragen x 1.000)				
Stap	Variabelen Renterisico(norm)	begroting	werkelijk	Vershil
(1)	Renteherziening	4.200	4.200	0
(2)	Aflossingen	9.939	9.639	-300
(3)	Renterisico (1+ 2)	14.139	13.839	-300
(4)	Renterisiconorm	22.734	25.310	2.576
(5a)=(4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	8.595	11.471	2.876
(5b)=(3>4)	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0
Berekening	Renterisiconorm			
(4a)	Begrotingstotaal	113.668	126.550	12.882
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%
(4)=(4a x 4b)	Renterisiconorm	22.734	25.310	2.576

Uit deze tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2022 niet is overschreden.

Kredietrisico's

Kredietrisico's ontstaan enerzijds door het verstrekken van leningen, anderzijds door het verstrekken van gemeentegaranties. In de financiële verordening en het Treasurystatuut is bepaald dat leningen en garanties alleen worden afgegeven inzien zij een publieke taak dienen. De gemeente heeft ultimo 2022 € 8,1 miljoen aan uitgezette leningen:

- Hypothecaire geldleningen verstrekt aan personeel € 44.071 (restanten van regelingen).
- Verstrekte geldlening aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) van afgerond € 7.355.283.
- Overige leningen aan stichtingen, verenigingen, scholen en personeelsregelingen voor een bedrag van € 715.751, waaronder € 555.950 aan de Vereniging tot instandhouding en Exploitatie van 'Ons Dorpshuis'.

In 2022 hebben er op verstrekte leningen door de gemeente geen wanbetalingen plaatsgevonden.

V. Bedrijfsvoering

Algemeen

In deze paragraaf gaan we in op een aantal ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering van de gemeente Overbetuwe. Hierin besteden we aandacht aan de vastgestelde Visie op bedrijfsvoering en de uitvoering van de Ontwikkelagenda.

Communicatie

2022 was een veelbewogen jaar op het gebied van communicatie. Het staartje van de coronacrisis, opvang van Oekraïners en de tijdelijke noodopvang in Elst vroegen veel aandacht. Door de inflatie en stijgende energieprijzen was er extra aandacht voor regelingen zoals de energietoeslag, steunmaatregelen voor ondernemers en maatschappelijke organisaties. Naast de actualiteit zetten we in op het optimaliseren van onze communicatiekanalen. Zo verbeterden we de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van onze dienstverlening met de realisatie van nieuwe gemeentelijke websites.

Informatievoorziening

Optimale informatievoorziening gaat altijd over de vraag naar ondersteuning die er vanuit de business is. De ontwikkelrichting daarin wordt enerzijds gedreven door interne ontwikkelingen maar anderzijds ook door landelijke of zelfs wereldwijde technologische ontwikkelingen. In 2022 hebben we ons op de volgende onderwerpen gefocust:

- Doorontwikkeling van de informatieorganisatie
- Verdere uitrol datagedreven werken
- Invoering Wet Open Overheid
- Afronding invoering Zaakgericht Werken
- Informatieveiligheid
- Domeinspecifieke ontwikkelingen in de informatievoorziening

Doorontwikkeling van de informatieorganisatie

In 2022 zijn we verdergegaan met het professionaliseren van de functioneel beheer-organisatie. We zijn gestart met het in kaart brengen van een aantal cruciale functioneel-beheerprocessen en sturen hierop de functioneel beheerders aan. Ook hebben we op het vlak van processen onze afspraken met de ICT Samenwerking Overbetuwe-Lingewaard aangescherpt, om enerzijds de dienstverlening en continuïteit van dienstverlening in de ICT te verbeteren, en anderzijds om de informatieveiligheid te vergroten.

Verdere uitrol datagedreven werken

Het datagedreven werken is in 2022 in planning bijgesteld. Er zijn wel aanvullende dashboards opgeleverd en er zijn ook op technisch vlak verbeteringen doorgevoerd. In de uitrol bleek echter al snel dat er, om deze ontwikkeling goed te laten landen en borgen in de organisatie en de benodigde kennis op te bouwen, meer middelen nodig waren. Er is daarom voor gekozen om dit als belangrijke ontwikkeling op te nemen in de begroting voor 2023, om zo met de benodigde middelen de aandacht te kunnen geven aan de ontwikkeling die nodig is.

Afronding Zaakgericht Werken

In 2022 hebben we de inrichting van ons zaakstelsel afgerond en we hebben het stelsel gekoppeld aan backoffice applicaties ten behoeve van archiefwaardige opslag en eenduidig klantbeeld. Onze medewerkers zijn opgeleid om met dit stelsel te werken. We zien wel dat hier nog verdere doorontwikkeling op nodig is. Dit zullen we in een apart project oppakken. Zaakgericht Werken is daarmee in 2022 afgerond.

Domeinspecifieke ontwikkelingen in de informatievoorziening

Afgelopen jaar waren we nog in de veronderstelling dat de Omgevingswet in werking zou treden in 2022. Helaas is vanuit de Rijksoverheid besloten de Omgevingswet nogmaals uit te stellen. Dit neemt niet weg dat in 2022 de voorbereidingen voor inwerkingtreding op vlak van de informatievoorziening zover als mogelijk zijn afgerond.

Het programma Informatiekundige Opgaven in het Sociaal Domein, wat in 2021 is gestart, heeft ook in 2022 voortgang gekend. Daarbij zijn onder andere werkprocessen binnen het Sociaal Domein onder handen genomen, er zijn verdere stappen gemaakt in het ontsluiten van dashboards voor het sociaal domein en de aanschaf van een applicatie voor het ondersteunen van de schuldhulpverleningsprocessen heeft plaatsgevonden.

Informatieveiligheid

In 2022 heeft Informatieveiligheid structureel aandacht gekregen. We hebben op diverse manieren medewerkers, College en Raad bij het onderwerp betrokken om duidelijk te maken dat iedereen hierin een verantwoordelijkheid heeft. We gebruikten hiervoor online trainingsmodules, teamsessies samen met de Privacy Officer, nieuwsberichten, een webinar en een themabijeenkomst.

In juni 2022 is een nieuwe CISO aangesteld, die werkt aan het inbedden en verbeteren van informatieveiligheid in interne processen en ICT Infrastructuur. De CISO bepaalt samen met de Stuurgroep Informatieveiligheid, voorgezeten door de gemeentesecretaris, nieuwe prioriteiten. In de Stuurgroep rapporteert de CISO over de voortgang van de activiteiten naar aanleiding van de audit van de Rekenkamercommissie. Diverse activiteiten zijn in 2022 afgerond, als laatste lopen enkele grotere activiteiten nog door tot in 2023. De aandacht voor cybercriminaliteit en gerelateerde verstoringen leidt de komende tijd tot hogere regeldruk en benodigde inspanningen voor verantwoording. Daarnaast is het een opgave om te zorgen voor voldoende kennis en capaciteit om de ICT Infrastructuur veilig te houden.

Fraudepreventie

Dit is het eerste jaar dat we een toelichting fraudepreventie opnemen in de jaarrekening. Dit is het gevolg van gewijzigde wetgeving rondom de controleverklaring. Gemeente Overbetuwe heeft een actief beleid rondom fraudepreventie. Dit is terug te zien in de kaders die gesteld zijn in het Integriteitsbeleid en de Regeling melden vermoeden misstanden. Daarnaast is in 2022 de Nota voorkomen misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld door de raad. Binnen de organisatie is een frauderisico inventarisatie verricht en hier blijven we periodiek over in gesprek met elkaar. We kunnen één materieel frauderisico onderkennen en dat is het risico dat het management interne beheersmaatregelen doorbreekt. Dit is echter een frauderisico dat in alle organisaties van toepassing is. Binnen de gemeente Overbetuwe hebben we werkzaamheden uitgevoerd om mogelijke fraude te ontdekken. In 2022 is geen fraude geconstateerd.

Inkoop

Door de registratie van inkoop in het zaakstelsel wordt er geregistreerd op welke wijze er bijdrage is geleverd aan de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van Duurzaamheid, Social Return en (lokaal) MKB. Door meer inzicht in aflopende contract en het sturen op een inkoopkalender is er een meerjarige inkoopkalender. Een actuele inkoopkalender geeft beter zicht op de planning voor de toekomst waar de organisatie tijdiger kan aanbesteden. Steeds vaker kopen we in middels een dialoog met de markt; in 2022 zijn bij een aantal relevante projecten hierin goede ervaringen opgedaan, zoals bij de aanbesteding van het zwembad en bij de aanbesteding van het nieuwe financiële pakket.

Juridisch

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is wederom uitgesteld. Naar alle waarschijnlijkheid gaat de wet in op 1 januari 2024 in. Ruimtelijke regelgeving moet verwerkt worden in het Omgevingsplan. Hier is een aantal jaren de tijd voor, maar de voorbereidingen hiervoor lopen al. Juridische zaken heeft in samenwerking met de projectgroep Omgevingswet. In 2022 een aantal verordeningen opgesteld die verplicht gelijktijdig met de Omgevingswet in werking moeten gaan.

Bezwaarschriften

In 2022 is de digitalisering verder doorgevoerd. De leden van de commissie werken volledig digitaal en ook het uitwisselen van stukken met belanghebbenden vindt in de meeste gevallen plaats op een beveiligde digitale wijze. De digitalisering ondersteunt het efficiënt en goed uitvoeren van de zittingen van de commissie die fysiek plaatsvinden. Ondanks de wens van de leden van de commissie is in 2022 is geen gebruik gemaakt van iBabs, omdat andere alternatieven de voorkeur genoten.

Privacy en gegevensbescherming

Met privacy bewuste medewerkers staat of valt het hele privacybeleid. Daarom is dit jaar als vervolg op de verplichte e-learning wederom hernieuwde aandacht geweest voor privacybewustzijn. Daarnaast is het verwerkingsregister verder geactualiseerd. Dit is een continu proces.

Personeel en organisatie

In 2022 lag het accent op het verder vormgeven van de ingezette organisatieontwikkelingen om onze organisatie en haar medewerkers te versterken. Dit doen wij om een optimale dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en ons bestuur te leveren en (blijvend) te kunnen anticiperen op ontwikkelingen in de samenleving en de rol die we daarbij hebben als overheid. In dit onderdeel van de paragraaf gaan we dieper in op ontwikkelingen die (de meeste) impact hadden op het personeel. Vervolgens wordt ingegaan op de Cao-ontwikkelingen, duurzame inzetbaarheid/verzuim, de kaderstellende systematiek van het P-budget en de ontwikkeling van het P-budget 2018 t/m 2022.

Organisatieontwikkelingen

Ontwikkelagenda 2021-2022

In 2020 hebben we de herijkte koers van de gemeentelijke organisatie (Organisatievisie en koers Overbetuwe 2020) vastgesteld. Daarin staat wat voor organisatie we willen zijn (missie) en hoe we met elkaar en met de samenleving omgaan. Hierbij sluiten we aan bij de Interactievisie die het college en de raad hebben vastgesteld in 2020: Gemeente Overbetuwe is een samenlevingsgerichte, communicatieve en betrouwbare gemeente”.

Onze organisatievisie geeft aan wie we willen zijn en waar we naar toe willen groeien. Om concreet te maken hoe we dat gaan doen, is de Ontwikkelagenda 2021-2022 gemaakt. Hierin worden vier actielijnen benoemd waar in de betreffende periode aan gewerkt wordt, inclusief het gewenste resultaat. In 2022 hebben we vanuit de Ontwikkelagenda 2021-2022 de volgende resultaten geboekt.

1. Kernwaarden verankeren in de organisatie.

Onze medewerkers zijn in verschillende samenstellingen (per domein en per team) met elkaar in gesprek gegaan over onze vier kernwaarden: eigenaarschap, resultaatgericht, zelfbewust en coöperatief. Dit heeft ervoor gezorgd dat medewerkers de kernwaarden meer doorleven en het vaker onderwerp van gesprek is tussen bv. medewerkers en hun leidinggevende.

2. Basis op orde.

Het gewenste resultaat van deze actielijn is een goed werkende organisatie, met duidelijke processen en systemen. Om dat te bereiken, is specifiek in 2022 ingezet op:

- het optimaliseren van onze ICT omgeving en de devices die we gebruiken.
- het versterken van het bestuurlijk-ambtelijk samenspel door het geven van trainingen “Heldere collegevoorstellen schrijven” en het starten van de opleiding “Versterken adviseurs”.
- het nog beter faciliteren van hybride werken door een regeling voor het faciliteren van thuiswerken en de aanschaf van arbo verantwoord meubilair hiervoor.

Een aantal andere organisatieontwikkelingen die ook onderdeel uitmaken van de actielijn ‘Basis op orde’, komen elders in deze paragraaf aan bod. Zoals het borgen van informatieveiligheid en het doorontwikkelen van zaakgericht werken.

3. Heldere richting.

De vastgestelde organisatievisie en interactievisie geven richting aan waar we ons naartoe willen ontwikkelen. Voor teams en haar medewerkers is het belangrijk om dit toekomstbeeld te kennen en vooral om te weten; wat betekent dit voor mij? Hiervoor hebben de teams in 2022 een traject van strategische personeelsplanning (SPP) doorlopen. In 2023 wordt een start gemaakt met het uitvoeren van de acties uit de SPP teamplannen. Begin 2023 volgt daarnaast nog een SPP ontwikkelplan op organisatieniveau, met interventies die organisatiebreed ingezet moeten worden om de gewenste ontwikkeling te realiseren.

4. Trots op de organisatie.

Op meerdere manieren en momenten hebben we dit jaar stilgestaan bij het delen van successen en het vieren van mijlpalen. Dat is van belang om medewerkers ‘aangehaakt’ en betrokken te houden.

Maar ook om 'zelfbewust' met elkaar te delen waar we trots op zijn.

Naast bovenstaande organisatieontwikkelingen, heeft 2022 onder andere ook in het teken gestaan van het voorbereiden van de Omgevingswet. En het opzetten van een intern programma ("Anders werken met de samenleving") om de gewenste verandering in vaardigheden, houding en gedrag van medewerkers te realiseren in het kader van de gewenste participatiecultuur. Deze ontwikkelingen maken onderdeel uit van programma 3 (Interactie met de samenleving) uit het Uitvoeringsprogramma 2022-2026, waardoor ze in deze paragraaf buiten beschouwing worden gelaten.

Eind 2022 heeft het MT een vervolg op de Ontwikkelagenda 2021-2022 vastgesteld, namelijk het Organisatieplan 2023. Hierin staan drie strategische opgaven op het vlak van organisatieontwikkeling waar het MT de focus op legt in 2023:

1. Basis op orde:

- verbeteren van sturing op primaire dienstverleningsprocessen
- borgen kernwaarden
- bestuurlijk-ambtelijk samenspel

2. Boeien, binden en blijven ontwikkelen

3. Anders werken met de samenleving

Cao ontwikkelingen

In januari 2022 is het meest recente Cao-akkoord vastgesteld. Het akkoord geldt voor 24 maanden (tot en met 1 januari 2023). In dit akkoord zijn onder andere afspraken gemaakt waaraan lokaal verder invulling gegeven kan worden. Deze thema's (thuiswerkvergoeding, verlof en vitaliteit (harmonisatie verlof en verlofsparen) zijn inmiddels uitgewerkt en geïmplementeerd.

Hybride werken / Thuiswerkfaciliteiten

Naast de Cao afspraken over thuiswerkfaciliteiten heeft onze organisatie ook lokale afspraken gemaakt over thuiswerkmeubilair. Voor de dekking van thuiswerkmeubilair (excl. thuiswerkvergoeding) is een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 245.000 (Jaarrekening 2020). Het voorstel is het resterende incidentele bedrag van € 140.000 eenmalig over te hevelen naar 2023. In onderstaand overzicht Verklaren, bestemmen en overhevelen onderbesteding overige P&O-gerelateerde budgetten wordt een toelichting gegeven.

(Preventief) Verzuim

Verzuimontwikkeling

Het verzuim laat in 2022 een verhoging zien ten opzichte van 2021. Een groot gedeelte van het verzuim bestaat uit langdurig verzuim, waarvan een ruim aandeel niet beïnvloedbaar is.

Maatschappelijk is de tendens dat werkbelasting/werkdruk om continue aandacht vraagt. Dit geldt eveneens voor onze organisatie en hieraan wordt extra aandacht besteed bijv. in de RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie). De inspanningen voor verzuimreductie hebben tot een daling van het verzuim geleid in het 2e half jaar ten opzichte van het 1e half jaar 2022, maar blijft om continue aandacht vragen.

	2018	2019	2020	2021	2022
Norm Overbetuwe	4%	4%	5,4%*	5,4%*	5,4%*
Werkelijk Overbetuwe	6,8%	6,6%	6,6%	6,7%	8,4%
Landelijke gemeente	5,8%	5,8%	5,5%	5,8%	**
Landelijk gemeenten 20.000-50.000	5,6%	5,4%	5,4%	5,8%	**

*Norm bijgesteld op basis van de VNG-Personeelsmonitor 2019.

**Verzuimcijfers zijn nog niet bekend.

Kaderstellende Systematiek P-budget

Formatie- / loonkostenontwikkeling

In de Begroting 2022 zijn uitgangspunten opgenomen voor de ontwikkeling P-budget 2022.

Per uitgangspunt wordt onderstaand een toelichting gegeven.

Uitgangspunt 1: € 250.000 structurele taakstelling (totaal € 1.000.000, periode 2022-2024) loonkostenbudget (formatie). Toelichting: Deze taakstelling is in 2022 gerealiseerd.

Uitgangspunt 2: € 150.000 incidentele investering van totaal € 450.000 (€ 150.000 per jaar, periode 2022 t/m 2024) voor investering in kwaliteit (kennis en kunde, juiste mens op de juiste plek).
Toelichting: Het incidentele bedrag van € 150.000 is in 2022 zo goed als volledig benut.

Uitgangspunt 3: De automatische groei van de formatie /p-budget bij groei van het aantal inwoners op basis van de systematiek p-budget wordt vooralsnog bevroren. Hierover worden in 2022 nieuwe afspraken gemaakt als de uitkomst evaluatie systematiek p-budget bekend is.

Toelichting: In de Begroting 2023 is aangegeven dat bij de Kadernota en/of Begroting 2024 over de evaluatie systematiek P-budget wordt gerapporteerd. De automatische groei is niet meer toegepast. Groei van de formatie vindt wel plaats door nieuwe taken of lokale ambities zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 en het 18 maatregelenpakket Sociaal domein.

Uitgangspunt 4: € 514.000 structureel voor premie- en loonkostenontwikkeling.

Toelichting: Dit bedrag is grotendeels benut voor premie- en loonkostenontwikkeling. Het resterende bedrag is benut voor de effecten van de krappe arbeidsmarkt zoals kosten voor werving- en selectie en inhuur. Hierover is gerapporteerd in de bestuursrapportages 2022.

Ontwikkeling P-budget 2018 - 2022

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de financiële ontwikkeling van het p-budget vanaf 2018 t/m 2022. De ontwikkeling van het P-budget 2022 is excl. de personele middelen die zijn toegekend voor het 18 maatregelenpakket Sociaal domein (Kadernota 2022) en die voortvloeien uit het Uitvoeringsprogramma 2022-2026.

(Bedragen x 1mln.)	2018	2019	2020	2021	2022
Totale omvang personeelsbudget o.b.v. primaire begroting in miljoen	22,5*	23,6**	26,4**/**	26,3**/**	26,5**/**
Totale omvang personeelsbudget o.b.v. aangepaste begroting (incl. mutaties)	24,0	25,3	26,0	26,8***	26,9****
Werkelijke uitgaven personeelsbudget	24,3	25,3	25,6	26,1***	27,1****

* 2018: Is incl. loonkosten voor 22 fte (± € 1,8 miljoen) verhoging formatie t.b.v. decentralisatie sociaal domein en incl. 0,41 miljoen formatie uitvoering belastingsamenwerking voor gemeente Lingewaard (kosten worden volledig door gemeente Lingewaard terugbetaald).

** 2019 t/m 2022: Is incl. € 0,48 miljoen formatie uitvoering belastingsamenwerking. Zie toelichting bij bovenstaand *. En excl. Budget uitvoering ICT samenwerking (0,7 miljoen) door gemeente Lingewaard.

*** 2020 en 2021: De stijging p-budget 2020 en 2021 is vooral te verklaren door het Cao-akkoord 2019, de organisatieontwikkelingen en bestuurlijke ambities.

**** 2022: inclusief taakstelling en premie- en salarisontwikkeling 2022. En excl. de loonkosten en overige P-kosten die voortvloeien uit het 18 maatregelenpakket en het Uitvoeringsprogramma 2022-2026.

Verklaren, bestemmen en overhevelen onderbesteding P-budget

Het P-budget 2022 resulteert in een incidenteel nadeel van € 220.000 afgerond (€ 26,9 aangepaste begroting en € 27,1 werkelijke uitgaven). Voor een verklaring van de overschrijding van het P-budget en verantwoording van het incidentele voordeel op overige P&O-gerelateerde budgetten wordt verwezen naar onderstaand overzicht. Voor een groot gedeelte van de onderbesteding van de P&O-gerelateerde budgetten wordt voorgesteld deze over te hevelen naar 2023.

Bedrag	Toelichting	Overhevelen
	Personeelsbudget (P-budget)	
€220.000* Eenmalig nadeel	Het grootste gedeelte €185.000 van het eenmalige nadeel is te verklaren door de eenmalige uitkering die in december 2022 is uitbetaald. In november 2022 is hierover gecommuniceerd door het VNG. Het overige saldo van €35.000 is te verklaren door kosten voor inhuur.	
	Overige P&O-gerelateerde budgetten	
€456.000* Eenmalig voordeel	Voor organisatieontwikkeling is in de Programmabegroting 2020 een bedrag van incidenteel €500.000 opgenomen, verdeeld over de periode 2020 t/m 2022. Door corona is een aantal trajecten later gestart en loopt de looptijd door in 2023 zoals trainingen Bestuurlijk Ambtelijk Samenspel, Kernwaarden, MD-traject, Uitvoeringsplan SPP. Daarnaast vinden er in 2023 een aantal ontwikkelingen plaats zoals de evaluatie van de hoofdstructuur, de evaluatie van het P-budget, de RI&E incl. extra thema's en de implementatie van het nieuwe financiële systeem. Het voorstel is het incidentele voordeel €456.000 over te hevelen naar 2023.	Voorstel €456.000 overhevelen naar 2023

€225.000 Eenmalig voordeel	Het incidentele bedrag van €225.000 is bestemd bij de jaarrekening 2021 voor Verbetering van primaire dienstverleningsprocessen in 2022. Een aantal trajecten zijn bekostigd uit het onderstaande budget van €150.000 voor Investeren in processen, bedrijfsvoering en benutten van applicaties. Een aantal trajecten zijn nog niet afgerond of hebben een verdieping nodig. Daarnaast is in het Organisatieplan 2023 de strategische opgave Basis op orde opgenomen. Een van de speerpunten bij deze opgave is verbeteren van sturing op primaire dienstverleningsprocessen. Ook in de team- en domeinplannen zijn actiepunten opgenomen voor verbetering van primaire dienstverleningsprocessen. Het voorstel is het incidentele voordeel €225.000 over te hevelen naar 2023.	Voorstel €225.000 overhevelen naar 2023
€140.000* Eenmalig voordeel	Dit bedrag resteert van het toegekende incidentele budget van €245.000 (jaarrekening 2020) voor thuiswerkfaciliteiten. Het voorstel is het incidentele voordeel €140.000 eenmalig over te hevelen naar 2023. Het bedrag wordt benut voor medewerkers die nog gebruik willen maken van deze faciliteiten. In 2023 wordt gerapporteerd of een gedeelte van het bedrag kan vrijvallen. Vanaf 2023 is een structureel budget (Kadernota/Begroting 2023) beschikbaar voor thuiswerkfaciliteiten voor nieuwe medewerkers.	Voorstel €140.000 overhevelen naar 2023
€17.000* Eenmalig voordeel	Dit bedrag resteert van het toegekende incidentele budget €300.000 voor Investeren in kennis en kunde (150.000) en Investeren in processen, bedrijfsvoering en benutten van applicaties (150.000).	Vrijval €17.000
€220.000*	Eenmalig nadeel structureel P-budget	
€838.000*	Eenmalig voordelig incidentele Overige P&O-gerelateerde budgetten.	
€821.000*	Overhevelen naar 2023	

*Bedragen zijn afgerond.

Systematiek en evaluatie P-budget

Onderstaand wordt een opgave gedaan van de (inhuur)kosten en formatie en/of budgetten in verband met de WGR. Dit naar aanleiding van de aanbeveling die is gedaan bij evaluatie van het P-budget en deze luidt; geef bij de jaarrekening de werkelijke omvang aan van de:

- (inhuur)kosten uit projectgelden;
- formatie en/of budgetten die op basis van de WGR bij samenwerkingsverband zijn ondergebracht.

a. Inhuurkosten

De totale inhuurkosten (incl. projecten) zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

Inhuur 2022	Totaal inhuur	Inhuur tlv P-budget	Inhuur tlv taakveld	Investerings / projecten	Grexen e.d.
Inhuur tlv P-budget	3.387.799	3.387.799			
Inhuur ziekte, personele knelpunten	632.829	632.829			
Inhuur tlv P-budget/ overige budgetten (budget overgeheveld naar P-budget)	-176.212**	-176.212			
Totaal inhuur tlv P-budget 2022		3.844.416			
Inhuur tlv overige budgetten	3.614.645		2.463.781	724.728	426.136*
Totaal inhuur 2022	7.459.061***	3.844.416	2.463.781	724.728	426.136*
Totaal inhuur 2021	5.749.683	3.531.623	1.167.509	603.129	447.421*
Totaal inhuur 2020	6.193.197	4.802.932	465.387	548.625	376.253
Totaal inhuur 2019	6.739.200	5.103.000	1.062.000	176.200	398.000

* De kosten van inhuur maken deel uit van het totale grondexploitatieplan. Die kosten worden zoveel mogelijk gedekt uit grondverkoop. Jaarlijks wordt gerapporteerd over de (financiële) ontwikkeling van de grondcomplexen.

** Dit is een negatief bedrag in verband met de inkomsten voor de personele kosten ter compensatie van de Crisis Nood Opvang (CNO) en de opvang van de Oekraïense vluchtelingen.

*** De inhuurkosten laten een ruime stijging zien ten opzichte van 2021. Dit is met name te verklaren door de inhuurkosten voor de invoering van de Omgevingswet, Energietoeslag, uitvoering Sociaal Domein en de effecten van de krappe arbeidsmarkt.

b. WGR formatie en/of budgetten

De formatie en/of budgetten 2022 die op basis van de WGR bij samenwerkingsverbanden zijn ondergebracht, staan in onderstaand overzicht. De formatie en/of bedragen die in het verleden in het kader van de wet zijn ondergebracht bij de ODRA en VGGM zijn niet opgenomen in onderstaand overzicht. De reden hiervoor is dat deze taken niet meer wettelijk belegd zijn bij de gemeente en we hierin als gemeente dus ook geen lokale keuze meer kunnen maken.

WGR / outsourcen 2022	Uitvoering door	Formatie (Fte)	Kosten gebaseerd op aantal fte
ICT	Gemeente Lingewaard	7,5 fte	735.000
Leerplicht	MGR	2,4 fte	181.000

Indicator	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022	Realisatie 2022
Formatie: aantal Fte per 1.000 inwoners	7,1	7,1	7,1	6,7	6,8
Bezetting: aantal Fte per 1.000 inwoners	6,2	6,2	6,4	6,3	6,4
Apparaatskosten: kosten per inwoner	634	636,2	641,5	649,5	654,6
Externe inhuur tlv P-budget	19%	14%	16%	13%	17%
Externe inhuur tlv P-budget en overige budgetten	23%	18%	21%	17%	25%
Overhead: % van totale lasten	12%	14%	13%	14%	13%

VI. Verbonden partijen

Inleiding

1. Algemeen

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), titel 2.3., artikel 15, dient de gemeente in de begroting aandacht te besteden aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft (verbonden partijen). Er zijn immers bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en risico's, die uit gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen in NV's, stichtingen of verenigingen of andere overeenkomsten kunnen voortvloeien.

De paragraaf verbonden partijen dient tenminste te bevatten:

1. de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
2. de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
3. de lijst van verbonden partijen.

2. Bestuurlijk belang

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een bestuurlijke participatie of het hebben van stemrecht. Het uitoefenen van bestuurlijke invloed op het bestuur van een bestuurlijk verbonden organisatie door de gemeente is er op gericht het publieke belang te dienen. In het nastreven van het publieke belang dient de reden gelegen te zijn in het aangaan van een relatie met een derde rechtspersoon.

3. Financieel belang

Alleen een bestuurlijk belang maakt een partij nog geen zogenaamde verbonden partij, daarvoor is ook een financieel belang vereist. Onder financieel belang worden niet alleen eigendomsrechten, zoals die voortvloeien uit het bezit van aandelen begrepen, maar ook constructies als het verstrekken van leningen, het verlenen van subsidies en het stellen van garanties.

4. Beleid verbonden partijen

In de "Nota verbonden partijen" is een dwingend kader opgenomen voor de oprichting van en de deelneming in een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie, maar ook voor de gemeentelijke vertegenwoordiging in deze organisaties. Bovendien geeft deze nota aan op welke wijze de interne controle, verantwoording en het toezicht met betrekking tot de verbonden partijen is geregeld. Het doel hiervan is de gemeenteraad inzicht te geven over de mate waarin de beoogde doelstellingen binnen de verbonden partijen worden gerealiseerd over goede borging van het publieke geld dat in de verbonden partijen omgaat en over adequate beheersing van de eventuele risico's. Het gaat niet alleen om het bereiken van doelstellingen van de verbonden partijen zelf, maar ook om het bereiken van de doelstellingen die de gemeente met deelname in de verbonden partij heeft beoogd. Zowel financieel als inhoudelijke prestatieafspraken.

Financieel overzicht

Nr	Cat	Verbonden partij	Bijdrage		Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
			(bedragen x € 1.000)		2022	1 jan	31 dec	1 jan
Gemeenschappelijke regelingen								
1	A	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	4.040	9.615	8.513	63.229	51.358	*
		Veilig Thuis	316	725	350	1.606	2.154	**
2	A	Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	908	932	1.015	4.839	6.446	**
3	A	Park Lingezen	248	4.409	5.418	236	268	**
4	A	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (MGR)	4.098	699	587	4.400	3.563	**
5	B	Samenwerkingsverband Euregio Rijn/Waal	12	2.305	2.523	23.389	12.189	**
6	B	Recreatieschap Overbetuwe	0	0	0	0	0	
7	B	BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen	2.007	0	0	10.608	9.985	*
8	B	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	335	0	331	0	1.364	**
Vennootschappen en coöperaties								
9a	A	Commandiet Westeraam BV	0	21	21	0	0	**
9b	B	GEM Westeraam Beheer BV	0	0	0	0	0	***
9c	A	GEM Westeraam CV	0	0	0	0	0	***
10	A	Ondernemerscentrum De Schalm BV	0	870	0	1.100	0	*
11	B	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	5.097	5.062	155.262	143.995	**
12	B	Vitens NV	0	559	600	1.340	1.388	**
Stichtingen en Verenigingen								
13	B	St. Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk (SSGA)	3	0	0	3.619	3.386	**
Totale bijdrage verbonden partijen			11.967					
<p>Kolom "Bijdrage 2022" bevat de bijdrage die op basis van de begroting 2022 van de verbonden partij is bevoorschot</p> <p>* De omvang van het eigen- en vreemd vermogen is gebaseerd op de (concept)jaarrekening 2022 van de verbonden partij</p> <p>** De omvang van het eigen- en vreemd vermogen is gebaseerd op de jaarrekening 2021 van de verbonden partij</p> <p>*** Geliquideerd per 31-12-2021</p>								
<p>Alle verbonden partijen vallen in de B-categorie, tenzij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het financiële belang groter is dan 500.000 én de kans dat dit bedrag niet verhaalbaar is of de gemeente aansprakelijk wordt gesteld groter wordt ingeschat dan klein - De bestuurlijke zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur of door het hebben van stemrecht, vrij groot of groot is - Er een groot politiek-bestuurlijk belang mee gemoeid is 								

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)	
Door een aantal maatschappelijke opgaven is de rol van de GGD de afgelopen jaren veranderd. Denk aan de preventie en bestrijding van infectieziekten, de JGZ, forensische geneeskunde, het toezicht WMO en de toestroom van vluchtelingen. Deze veranderende rol geldt in meer of mindere mate ook voor de overige taakvelden waar VGGM uitvoering aangeeft. Gelet op deze ontwikkelingen onderneemt VGGM activiteiten om ervoor te zorgen dat zij zich ontwikkelt tot een toekomstbestendige organisatie met de daarbij behorende financiering.	
Doelstelling/openbaar belang	Draagt zorg voor de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van openbare gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg, preventie, veilig thuis, epidemiologie, hulpverlening op het gebied van de brandweer, geneeskundige hulpverlening bij rampen, ambulancehulpverlening, bevolkingszorg, GGD en de meldkamerfunctie van brandweer en ambulancedienst.
Bestuurlijk belang	DB: Burgemeester R.P. Hoytink-Roubos (wisselend met gemeente Lingewaard) AB: Burgemeester R.P. Hoytink-Roubos en wethouder C.B.A. Teunissen
Deelnemende partijen	15 regiogemeenten: Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar
Risico's	Groot. De algemene bedrijfsreserve (ABR) wordt gebruikt om exploitatieoverschotten en verliezen te compenseren en de risicoparagraaf af te dekken. Aangezien deze partij zelf geen verdere mogelijkheden heeft om nadelige exploitatiesaldi op te vangen komen eventuele hogere tekorten geheel voor rekening van de deelnemende gemeenten.

2. Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	
In 2022 heeft de ODRA haar werkprogramma voor wat betreft de reguliere VTH-taken grotendeels gerealiseerd. De uren voor vergunningverlening bleven wat achter op de geplande uren. De uren voor toezicht en handhaving werden daarentegen wel gehaald. Er is daarnaast in 2022 een bovengemiddelde inzet geleverd op met name juridische advies-uren, projectcontroles energie en adviesrapportages leefomgeving. Dit is een trend die de laatste jaren valt waar te nemen. Per saldo is uiteindelijk 87% van het begrote bedrag gerealiseerd.	
Doelstelling/openbaar belang	De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.
Bestuurlijk belang	AB: Wethouder A.T.L. van den Dam
Deelnemende partijen	Provincie Gelderland en 10 regiogemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar.
Risico's	Risico is in principe beperkt tot de verstrekte bijdrage. Eventuele bedrijfsrisico's worden gedragen naar rato van inbreng van taken en verantwoordelijkheden zoals beschreven in het bedrijfsplan van ODRA.
Programma	Volksgezondheid en milieu

3. Parkorganisatie (Park Lingezege)	
Het beheer en gebruik van park Lingezege is uitgevoerd en gefaciliteerd. Er zijn geen relevante ontwikkelingen.	
Doelstelling/openbaar belang	De realisatie en coördinatie van het beheer Park Lingezege
Bestuurlijk belang	AB: Wethouder W.H. Hol en Wethouder D.E.W. Horsthuis-Tangelder DB: Wethouder W.H. Hol
Deelnemende partijen	gemeenten: Arnhem, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe
Risico's	n.v.t.
Programma	Cultuur en recreatie

4. Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland te Arnhem	
<p>Ontwikkelingen 2022</p> <p>Module Inkoop:</p> <p>* Met de in gebruik name van het regionaal dashboard is mogelijk gemaakt dat binnen de regio (geanonimiseerd) data uitgewisseld kan worden over het zorggebruik. Met de lancering van het regionaal dashboard is naast lokale informatie ook zicht op regionale ontwikkelingen en trends.</p> <p>* Verbinding aanbieders en gemeenten: Samen met regiogemeenten, aanbieders en ketenpartners is het convenant Verblijf tot stand gekomen. In dit convenant hebben partijen afspraken gemaakt waarmee maximaal wordt ingezet op samenwerking in de keten en het partnership tussen regiogemeenten en aanbieders.</p>	

<p>* Met de lancering van een zoektool op de website van Inkoop Centraal Gelderland is de vindbaarheid van beschikbaar gecontracteerd aanbod en de specialisaties van aanbieders vergroot, zodat (gemeentelijke) verwijzers en inwoners sneller en makkelijker passende zorg kunnen vinden.</p> <p>* Inkooptrajecten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de zorgvorm Verblijf Jeugd zijn de noodzakelijke voorbereidingen gestart om de nieuwe inkoop van verblijf Jeugd uit te kunnen voeren. - Voor Beschermd Wonen zijn noodzakelijke verbeteringen en verduidelijkingen doorgevoerd ter bijdrage aan de beweging naar Beschermd Thuis. - Overbetuwe heeft zich per 1 juli 2022 regionaal aangesloten op de zorgvorm Huishoudelijke Ondersteuning. <p>Module Onderwijs -Programma RBL</p> <ul style="list-style-type: none"> * De toestroom van Oekraïense vluchtelingen zorgde voor een nieuwe doelgroep voor het RBL. * Proactieve en intensieve samenwerking met scholen heeft geresulteerd in dat leerlingen beter in beeld zijn. * De RMC Routekaart is geïmplementeerd voor een methodische aanpak voortijdig schoolverlaten. Hiermee krijgen arbeid en zorg een meer nadrukkelijke plek in de begeleiding van jeugdigen die uitvallen op school. * Met scholen zijn afspraken gemaakt om de kwetsbare jongeren die op het VSO zitten en uitstromen met het profiel onderwijs bij het RBL te melden als er ondersteuning nodig is. Voorheen werd deze groep alleen geregistreerd en niet actief benaderd. * NPO- en coronagelden. Om de negatieve gevolgen van de coronacrisis op te vangen, kwamen er in het afgelopen jaar gelden vrij om leerlingen extra te ondersteunen. <p>Module WerkgeversServicepunt (WSP)</p> <ul style="list-style-type: none"> * De verwachte stijging van de werkloosheid als gevolg van Corona bleef uit in 2022. Er bleek juist sprake van een forse daling van het aantal uitkeringen (bijstand en WW) * Het totale WSP heeft in 2022 560 plaatsingen gerealiseerd, waaronder 141 plaatsingen in het kader van de banenafpraak. * Om werkgevers en (Oekraïense) werkzoekenden met elkaar in contact te brengen heeft het WSP samen met gemeenten diverse grote banenmarkten en events op locatie georganiseerd. Dit heeft geleid tot ruim 250 plaatsingen. * Specifiek gericht op jongeren zijn projectactiviteiten als 'busses voor jobs' (oriëntatie van jongeren die met een bus naar werkgevers gaan), 'de matchingtafel' (het matchen van moeilijk bemiddelbare jongeren) en 'het Schakelpunt'(voor vroegtijdig schoolverlaters op MBO1-niveau) noemenswaardig. * Op verzoek van deelnemende gemeenten wordt het Steunpunt SROI als submodule vanaf 2023 ondergebracht bij het WSP. In 2022 zijn hiervoor de voorbereidingen gestart. <p>Module Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW)</p> <ul style="list-style-type: none"> * Gemeenten hebben in 2022 opnieuw Scalabor aangewezen als uitvoerder voor de SW. Er zijn nieuwe afspraken gemaakt voor een periode van 3 jaar (2023 t/m 2025). In lijn hiermee is ook het formeel werkgeverschap (belegd bij de MGR) voor opnieuw 3 jaar uitbesteed aan Scalabor. * Voor ruim 1.800 SW-medewerkers is in 2022 uitvoering gegeven aan de werkgeversrol. er is opnieuw een groot aantal SW-medewerkers uitgestroomd door pensionering, ziekte etc. Deze mensen lieten werk achter voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In totaal stroomden 126 mensen uit. Er werken nog 1717 mensen in de SW gedetacheerd bij Scalabor. * Door de inflatie en toegenomen energieprijzen wordt het voor veel van de SW-medewerkers steeds lastiger om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Mede daarom zijn in 2022 met deelnemende gemeenten afspraken gemaakt over de mogelijkheid tot urenuitbreiding voor SW-medewerkers. In 2022 hebben 35 medewerkers (totaal 200 uren) van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Het verzuim door ziekte is in 2022 met 1,2% gedaald tot 15,1% (december 2021 16,3%). <p>Module Contractmanagement Inburgering (CMI)</p> <ul style="list-style-type: none"> * Met ingang van 1 januari 2022 is de Nieuwe Wet Inburgering (Wi) in werking getreden. Gemeenten in regio Centraal Gelderland hebben gezamenlijk een regionale aanbesteding uitgevoerd voor de inkoop van inburgeringstrajecten. De contracten zijn op 1 januari ingegaan, hebben een looptijd van drie jaar met optie tot verlenging van tweemaal één jaar. 	
Doelstelling/openbaar belang	<p>Binnen deze Modulaire Gemeenschappelijke Regeling wordt op verschillende terreinen samen gewerkt in samenwerkingsmodules op het terrein van Zorg, Onderwijs en Participatie. De MGR bestaat uit een beheerorganisatie en de volgende vijf modules:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Module Inkoop * Module Contractmanagement Inburgering (CMI) * Module Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP) * Module Werkgeverschap SW (WgSW) * Module Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden Gelre (RBL) <p>Bestuurlijk worden de modules aangestuurd door bestuurscommissies, bestaande uit portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. De bestuurscommissie geven advies en leggen verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur dat op zijn beurt weer verantwoording aflegt aan het Algemeen Bestuur van de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland (SDCG)</p>
Bestuurlijk belang	AB: Wethouder A.T.L. van den Dam (plv. Wethouder C.B.A. Teunissen)
Deelnemende partijen	De 11 regio- gemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Risico's	<p>Risico beperkt zich tot de bepaalde (financiële) bijdrage.</p> <p>Risico is uittreedende gemeente(n) en/of beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule uit de GR. Frictiekosten worden toegerekend aan de uittreedende partij, maar de verdeling t.a.v. overhead zal verhogen.</p> <p>Risico voor alle modules van de MGR op hogere indexeringen voor loonkosten en overige kosten dan waar in de primaire begroting rekening mee gehouden is. Voor de module Werkgeverschap SW geldt dit in bijzondere mate, door verhoging van het Wet Minimum Loon met 10,15% per 1 januari 2023.</p>
Programma	Diversen

5. Samenwerkingsverband Euregio Rijn-Waal	
Geen relevante ontwikkelingen.	
Doelstelling/openbaar belang	Bevordering van de regionale grensoverschrijdende samenwerking
Bestuurlijk belang	Afvaardiging gemeente Overbetuwe in de Euregioraad: Burgemeester R.P. Hoytink-Roubos (plv wethouder D.E.W. Horsthuis-Tangelder) Raadslid H. van der Heijden (plv. Raadslid Janita Hanekamp-Janssen) Raadslid G. Maaijen (plv. Raadslid Dia Vennis)
Deelnemende partijen	De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, gevestigd in Kleve, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten.
Risico's	Gering
Programma	Algemeen Bestuur

6. Recreatieschap Over-Betuwe	
Geen relevante ontwikkelingen.	
Doelstelling/openbaar belang	De belangen van de deelnemende gemeenten ten aanzien van openluchtrecreatie en toerisme, het landschapsschoon en de natuurbescherming, voor zover het de behartiging van de belangen op bovenlokaal niveau betreft.
Bestuurlijk belang	AB: <ul style="list-style-type: none"> • Wethouder A.H. Post (plv. wethouder D. E.W. Horsthuis-Tangelder) • Wethouder D.E.W. Horsthuis-Tangelder (plv. wethouder A.H. Post)
Deelnemende partijen	Gemeenten Arnhem, Lingewaard en Overbetuwe.
Risico's	Gering Het Recreatieschap Over-Betuwe is één van de drie aandeelhouders van de B.V. Recreatie-maatschappij Rivierengebied. In het geval deze BV niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, gaat ze (uiteindelijk) zonder verdere verplichtingen van de aandeelhouders failliet.
Programma	Cultuur en recreatie

7. Vervoersorganisatie Arnhem Nijmegen (VAN)	
<p>In het voorjaar van 2022 is de gemeenschappelijke regeling BVO DRAN gewijzigd, zodat deze overeenkomt met de huidige situatie en voldoet aan de destijds geldende wet- en regelgeving. De nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen, die op 1 juli 2022 in werking is getreden, maakt het noodzakelijk de regeling opnieuw te actualiseren.</p> <p>Nadat begin 2022 de laatste coronamaatregelen zijn opgeheven, heeft het vraagafhankelijk vervoer zich eind 2022 hersteld tot bijna 70% van het niveau van 2019. Per saldo betekent dit dat de vervoerkosten nog altijd sterk lager uitvallen dan begroot. In het routevervoer heeft een landelijk chauffeurstekort in de loop van 2022 steeds meer impact op het vervoer. Voor het leerlingenvervoer heeft dit in het najaar het zeer ongewenste gevolg gekregen dat het noodzakelijk werd om de maximale reistijd te verhogen voor de duur van het schooljaar 2022-2023. Deze maatregel wordt in 2023 geëvalueerd met als inzet de reistijd weer te verkorten.</p>	
Doelstelling/openbaar belang	De samenwerking heeft als doel het aanvullend openbaar vervoer, het leerlingenvervoer en het gemeentelijk maatwerkvervoer slimmer, efficiënter en klantvriendelijker te organiseren en beter af te stemmen op de mogelijkheden van de inwoners.
Bestuurlijk belang	Bestuur: Wethouder W.H. Hol (plv. Wethouder C.B.A. Teunissen)
Deelnemende partijen	18 regiogemeenten: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar
Risico's	Normaal. De BVO heeft geen eigen vermogen. Tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Programma	Onderwijs, Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

8. GR Regio Arnhem Nijmegen (Groene Metropoolregio)	
Per 1 januari 2021 is de Groene Metropoolregio van start gegaan. De Groene Metropoolregio werkt aan de hand van een regionale agenda. In de regionale agenda 2021-2025 zijn de vijf opgaven uitgewerkt naar speerpunten en doelstellingen. In 2022 zijn er mooie resultaten geboekt, als het gaat over de positionering van de GMR, het weer meedoen in landelijke, provinciale en internationale programma's en projecten met bijbehorende budgetten. In de samenwerking is veel tijd en energie gestoken in het uitvoeren van de regionale agenda, het opladen van de Regio Deal en de Verstedelijkingsafspraken.	
Doelstelling/openbaar belang	De gemeenschappelijk regeling richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de regio Arnhem Nijmegen, in zowel nationaal als internationaal perspectief. De gemeenschappelijk regeling werkt intensief samen met de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen.
Bestuurlijk belang	Lid AB: Burgemeester R. P. Hoytink-Roubos (plv. A.T.L. van den Dam) Leden van de Bestuurlijke opgaveteams: <ul style="list-style-type: none"> · Opgave Ontspannen regio: Wethouder A.H. Post · Opgave Groene Groeiregio: Wethouder D.E.W. Horsthuis-Tangelder · Opgave Circulaire regio: Wethouder A.T.L. van den Dam · Opgave Verbonden regio: Wethouder W.H. Hol
Deelnemende partijen	18 regiogemeenten: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Risico's	Indien bij de jaarrekening een tekort ontstaat, komt dit voor rekening van de deelnemende gemeenten. De verdeling van het tekort vindt plaats op overeenkomstige wijze als beschreven bij het bepalen van de inwonerbijdrage.
Programma	Algemeen bestuur

Vennootschappen en coöperaties

9a. Commandiet Westeraam B.V. te Elst	
De GEM Westeraam CV en GEM Westeraam Beheer BV zijn eind 2021 geliquideerd. De Commandiet kan nu ook worden geliquideerd. Dat zal in 2023 plaatsvinden.	
Doelstelling/openbaar belang	Als commanditaire vennoot deelnemen in de commanditaire vennootschap GEM Westeraam Elst C.V. Via de commandiet neemt de gemeente voor 48% deel in de inbreng van de commanditaire vennoten.
Bestuurlijk belang	Wethouder W.H. Hol vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder Stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders Directeur: P.J.E. Breukers De directeur van de Commandiet tekent de jaarstukken van de GEM
Deelnemende partijen	Gemeente Overbetuwe
Risico's	N.v.t.
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

9b. GEM Westeraam Beheer B.V. te Elst	
De GEM Westeraam Beheer B.V. is eind 2021 geliquideerd.	
Doelstelling/openbaar belang	Als beherend vennoot deelnemen in de commanditaire vennootschap GEM Westeraam Elst C.V.
Bestuurlijk belang	Wethouder W.H. Hol vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder Stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Deelnemende partijen	Gemeente Overbetuwe, Rabo Vastgoed BV, Kondor Wessels Projecten BV en Vos-Projecten BV
Risico's	Het risico is beperkt tot de nominale inleg: 10.891
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

9c. GEM Westeraam Elst C.V. te Elst	
De GEM Westeraam CV is eind 2021 geliquideerd.	
Doelstelling/openbaar belang	Het verkrijgen en vervreemden van onroerende zaken en het bouwrijp maken en het exploiteren van onroerende zaken. Alles binnen het exploitatiegebied.
Bestuurlijk belang	Er vindt geen afzonderlijke vennotenvergadering van GEM CV plaats. De jaarrekening wordt schriftelijk vastgesteld (nadat de stukken van de BV al zijn vastgesteld).
Deelnemende partijen	GEM Westeraam Beheer B.V., Commandiet Westeraam B.V. en overige commandieten (drie marktpartijen)
Risico's	De gemeente heeft via een juridische constructie een belang van 50% in de grondexploitatie van Westeraam
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

10. Ondernemerscentrum De Schalm B.V. te Andelst	
Op 13 september 2022 heeft het college positief besloten om over te gaan tot de verkoop van de aandelen van De Schalm BV. De verkoop van de aandelen is notarieel afgerond op 5 december 2022 met als resultaat een eenmalig positief saldo voor de gemeente Overbetuwe.	
Doelstelling/openbaar belang	Het bevorderen van het ontstaan en de groei van zelfstandige, startende, doorstartende en bestaande bedrijven in Midden-Gelderland waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de economische ontwikkeling in dit gebied
Bestuurlijk belang	Wethouder A.T.L. van den Dam, vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder. Stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Commissaris: P. Waterman
Deelnemende partijen	Gemeente Overbetuwe
Risico's	Niet meer van toepassing
Programma	Economische zaken
Dividend	0

11. Bank Nederlandse Gemeenten N.V. te Den Haag	
Er zijn geen relevante ontwikkelingen aangegeven door de BNG voor de periode tot en met 2022, die aanleiding zouden kunnen geven het aandeelhouderschap in de BNG te heroverwegen.	
Doelstelling/openbaar belang	Uitoefening van het bedrijf van bankier voor het maatschappelijk belang ten dienste van overheden door onder andere het aantrekken en uitzetten van gelden, het op andere wijze verlenen van kredieten, het stellen van garanties, het verzorgen van het betalingsverkeer, het verrichten van valutatransacties, het adviseren en bemiddelen bij de uitgifte van en de handel in effecten, het bewaren, beheren en administreren van effecten en andere vermogensbestanddelen ten behoeve van derden, alsmede het oprichten van en deelnemen in andere ondernemingen en/of rechtspersonen, wier doel in verband staat met of bevorderlijk is voor het hiervoor gestelde.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het aandelenbelang van de gemeente in BNG, een stem per aandeel van EUR 2,50 nominaal. Dit is 0,04% van het totaal aantal uitstaande aandelen. Wethouder A. T. L. van den Dam vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder.
Deelnemende partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van 11 provincies, 1 hoogheemraadschap en gemeenten
Risico's	Beperkt tot waarde van het belang. De gemeente Overbetuwe heeft in totaal 21.762 aandelen in bezit met een nominale waarde van EUR 54.405.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Dividend	49.617

12. Vitens N.V. te Zwolle	
Over het jaar 2022 zijn er geen relevante ontwikkelingen te melden. Met ingang van de begroting 2020 is de dividend ontvangst structureel afgeraamd tot nul. Ook in 2022 is geen dividend uitkeerd door Vitens.	
Doelstelling/openbaar belang	Het verzorgen van de drinkwatervoorziening
Bestuurlijk belang	Wethouder A.T.L. van den Dam, vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder. Stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Deelnemende partijen	107 gemeenten en 3 provincies
Risico's	Het risico is beperkt tot het belang in aandelen (34.717)
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Dividend	0

Stichtingen en verenigingen

13. Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem (SSGA)	
Geen bijzondere ontwikkelingen.	
Doelstelling/openbaar belang	Een toegang tot SGGA is nodig om een robuuste en toekomstgerichte ICT-beheerorganisatie te verkrijgen door deze centraal te positioneren. Het beoogd effect is een verhoogde continuïteit van de informatievoorziening en (digitale) dienstverlening en mogelijkheid tot innovatie(ve) producten.
Bestuurlijk belang	Teammanager informatie en ondersteuning vertegenwoordigt de gemeente in het Algemeen bestuur. Stemrecht tijdens de AB-vergadering (stemrecht gekoppeld aan het aantal toegewezen glasvezelverbindingen van het netwerk)
Deelnemende partijen	25 deelnemers zoals gemeenten, scholen en andere non-profit organisaties
Risico's	Tegenover de kosten van € 110.000 voor de aansluiting op het netwerk staat een gebruiksrecht naar rato van de investering.
Programma	Reguliere werkzaamheden

Overige verbonden partijen

Geen

VII. Grondbeleid

Algemeen

In deze Paragraaf Grondbeleid 2022 wordt een toelichting gegeven op de financiële stand van zaken van de grondcomplexen in exploitatie per 31 december 2022.

Deze paragraaf is als volgt samengesteld:

1. Verloop boekwaarde
2. Resultaat
3. De te verwachten resultaten van de grondcomplexen in exploitatie.
4. Algemene toelichting
 - 4.1 Uitgangspunten voor het samenstellen – actualiseren van grondexploitaties
 - 4.2 Het grondbeleid van de gemeente Overbetuwe
 - 4.3 Risico's grondexploitatie

1. Verloop boekwaarde

Het verloop van de boekwaarde grondcomplexen in exploitatie over 2022 is:

Complex (bedragen x 1.000)	Vermeerderingen - verminderingen in begrotingsjaar			BW 31-12-2022
	BW 1-1-2022	Kosten	Opbrengsten	
Bedrijvencomplexen				
53 De Merm Elst	215	10	0	225
55 De Merm Oost Elst	3.118	31	0	3.150
74 Spoorallee	461	312	22	752
134 Elst Centraal Oost	-696	1.077	0	380
<i>subtotaal</i>	<i>3.098</i>	<i>1.431</i>	<i>22</i>	<i>4.507</i>
Woningbouwcomplexen				
14 Elst Zuid	-77	74	0	-3
71 Elst Centraal West	710	20	0	730
84 Heteren Centrum	1.886	525	302	2.109
<i>subtotaal</i>	<i>2.519</i>	<i>619</i>	<i>302</i>	<i>2.837</i>
Totaal	5.617	2.050	324	7.343

2. Resultaat 2022

Het nadelig resultaat over 2022 van de grondexploitatie bedraagt € 695.000 en is samengesteld uit: (bedragen afgerond x € 1.000)

Storting in voorziening verliesgevende complexen:

- De Merm Oost Elst - 234.000
- Spoorallee - 65.000
- Elst Centraal Oost - 366.000
- Elst Centraal West - 75.000
- Heteren Centrum - 33.000

Vrijval uit voorziening verliesgevende complexen

- De Merm Elst 11.000
- Elst Zuid 62.000

Positief resultaat Elst Zuid 3.000

3. De te verwachten resultaten van de actieve complexen in exploitatie

Het onderstaande overzicht toont de verschillen ten opzichte van de stand per 1-1- 2022 van de te verwachten exploitatiesaldi van de actieve in exploitatie genomen grondcomplexen op basis van de geactualiseerde exploitatieopzetten per 1 januari 2023 (N = nadelig, V = voordelig, resultaat * 1.000).

Complex (bedragen x € 1.000)	GREX 1-1-2022	Eindwaarde per	GREX 1-1-2023	Eindwaarde per	verschillen t.o.v. 2022
<u>Bedrijvencomplexen</u>					
53 De Merm Elst	270 N	31-12-2022	258 N	31-12-2023	11 V
55 De Merm Oost Elst	641 N	31-12-2026	875 N	31-12-2026	234 N
74 Spoorallee	170 N	31-12-2022	235 N	31-12-2023	65 N
134 Elst Centraal Oost	132 N	31-12-2024	498 N	31-12-2024	366 N
<i>Subtotaal voordeel</i>	<i>0 V</i>		<i>0 V</i>		<i>0 V</i>
<i>Subtotaal nadeel</i>	<i>1.214 N</i>		<i>1.867 N</i>		<i>653 N</i>
Saldo	1.214 N		1.867 N		653 N
<u>Woningbouwcomplexen</u>					
14 Elst Zuid	62 N	31-12-2022	3 V	31-12-2022	65 V
71 Elst Centraal West	748 N	31-12-2024	823 N	31-12-2023	75 N
84 Heteren Centrum	1.341 N	31-12-2022	1.373 N	31-12-2023	33 N
<i>Subtotaal voordeel</i>	<i>0 V</i>		<i>3 V</i>		<i>65 V</i>
<i>Subtotaal nadeel</i>	<i>2.151 N</i>		<i>2.196 N</i>		<i>107 N</i>
Saldo	2.151 N		2.194 N		42 N
Totaal	3.365 N		4.060 N		695 N
Complexen met een voordelig saldo	0 V		3 V		65 V
Complexen met een nadelig saldo	3.365 N		4.063 N		760 N
Totaal voorzieningen	3.365		4.063		760 N

4. Algemene toelichting

4.1 Uitgangspunten voor het samenstellen – actualiseren van grondexploitaties

Bij het opstellen van de Paragraaf Grondbeleid 2022 is per complex een inventarisatie gemaakt van de stand van zaken per 31-12-2022 en zijn voor de actieve in exploitatie genomen complexen de grondexploitaties geactualiseerd.

4.2 Het grondbeleid van de gemeente Overbetuwe

In februari 2018 is door de raad de Nota "Visie op Grondbeleid 2018" vastgesteld. In deze nota worden de (on-)mogelijkheden, risico's en keuzen inzake het gemeentelijk grondbeleid beschreven en wordt aangegeven hoe dit beleid als sturingsmiddel en instrument bruikbaar is.

4.3 Risico's grondexploitatie

De risico's die de gemeente Overbetuwe loopt met de uitvoering van de grondexploitatie zijn:

- Organisatorische risico's:
 - Nagekomen kosten bij de in het verleden afgesloten complexen.
 - Het niet (volledig) toekennen van subsidies.
 - Bodemverontreiniging.
 - Archeologie.
 - Onvoldoende ruimte voor de dekking van algemene kosten.

- Verhaalrisico's:

- Het niet volledig kunnen verhalen van kosten bij ontwikkelaars (bijdrage voor de bestemmingsreserve "Bovenwijkse voorzieningen", plankosten, ambtelijke kosten, e.d.).

- Economische risico's:

- Nadelige economische conjunctuur: dit heeft vooral consequenties voor het tempo van gronduitgifte (bij zowel woningbouwgronden als bedrijventerreinen).
- Toenemende inflatie

Om deze risico's te kunnen dekken is een weerstandscapaciteit noodzakelijk.

De weerstandscapaciteit is een financiële buffer om tegenvallers op te vangen op een zodanige wijze, dat het voorzieningenniveau ongewijzigd kan worden gehandhaafd.

Weerstandsvormogen geeft aan: de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit. Door aandacht te besteden aan het weerstandsvormogen voor grondcomplexen en ruimtelijke projecten wordt voorkomen dat elke financiële tegenvaller aanleiding zal zijn tot bezuinigingen.

Voor de grondcomplexen is een gewogen risicoanalyse opgesteld. De gewogen risicobedragen per 01-01-2023 van de actieve complexen over de periode 2022-2027 worden benoemd als onderdeel van de paragraaf weerstandsvormogen in de programmabegroting. Het totale gewogen bedrag bedraagt circa **€ 900.000**.

Risico's	1-1-2023	1-1-2022
Bedrijvencomplexen		
De Merm	-	-
De Merm Oost	410.000	410.000
Spoorallee	40.000	-
Elst Centraal Oost	240.000	270.000
Woningbouwcomplexen		
Elst Zuid	-	3.000
Heteren Centrum	140.000	270.000
Stationplein West	70.000	60.000
Totaal	900.000	1.013.000

Tijdens het boekjaar vindt monitoring plaats van alle gewogen risicoanalyses uit het oogpunt van risicobeheersing en planoptimalisatie.

Naast deze post in de Paragraaf Weerstandsvormogen is er binnen de gemeente Overbetuwe voor gekozen om de risico's van grondcomplexen als volgt te dekken:

Door het in stand houden van een deel van de algemene reserve voor het opvangen van tekorten en het treffen van specifieke voorzieningen voor verliesgevende complexen.

Voor een nadere toelichting op de projecten wordt verwezen naar het projectenboek 2023 dat separaat aan de raad is aangeboden.

VIII. Corona

Algemeen

De uitbraak van het corona-virus heeft in 2020 een nieuwe werkelijkheid gecreëerd. Ondanks het starten met vaccineren vanaf januari 2021 zorgden nieuwe varianten van het virus toch weer voor oplopende besmettingsaantallen in 2021 en druk op de ziekenhuizen. Nieuwe en verlengde coronamaatregelen zoals lockdowns waren afgelopen jaar dan ook onvermijdelijk. Omdat de (financiële) effecten van de pandemie en de gemeentelijke maatregelen en risico's verspreid in deze jaarrekening voorkomen, hebben we er opnieuw voor gekozen om die informatie samen te brengen in een extra paragraaf.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Samen met andere overheden, maatschappelijke instellingen, bedrijven en onze inwoners stonden we sinds maart 2021 aan de lat voor het bestrijden van het coronavirus. Onze inzet was gericht op het naleven van de hogere regelgeving in Overbetuwe en het zo veel mogelijk beperken van nadelige gevolgen daarvan voor onze dienstverlening en voor het functioneren van de Overbetuwse samenleving.

Dienstverlening en ondersteuning

In eerste instantie richtte onze inzet zich op de continuïteit van cruciale gemeentelijke processen op het gebied van (individuele) zorg en welzijn, de openbare ruimte, algemene voorzieningen en burgerzaken. Ook onderhielden we nauw contact met de relevante instanties in onze gemeente (scholen, kinderopvang, welzijns- en zorginstellingen, ondernemers etc.) en ondersteunden hen waar mogelijk bij het oplossen van ontstane problemen.

De rijksmaatregelen hadden ingrijpende gevolgen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke, culturele, sociale en sportorganisaties. In 2020 hadden het college en raad diverse maatregelen genomen om de financiële gevolgen op korte termijn te verzachten. Hierbij was gekeken naar de maatschappelijke impact op onze samenleving en het in stand houden van maatschappelijke voorzieningen in onze gemeente. Diverse ondersteuningsmaatregelen zijn in 2022 onder dezelfde voorwaarden opnieuw inzet. Het ging daarbij onder andere om:

- Kwijtschelden/tegemoetkoming voor de huur van sportverenigingen, dorpshuizen, culturele en maatschappelijke stichtingen in de periode van de verplichte sluiting.
- Maatwerk afspraken over financiële compensatie met vrijwillige jeugdorganisaties.
- Tegemoetkoming voor theater de Kik.
- Intrekken van de precariobelasting terrassen voor de periode dat de horeca verplicht gesloten was.

Toezicht en handhaving

In de openbare ruimte hebben we sinds de uitbraak van het virus in 2020 samen met partners ingezet op toezicht houden op naleving van regels en afspraken. De daarvoor getroffen maatregelen in de buitenruimte bleven ook het grootste deel van 2022 intact en ook was er vorig jaar een uitgebreide inzet van toezichthouders.

Informatie en communicatie

Vanuit de gemeente was het goed in contact blijven met onze inwoners en ondernemingen ook in 2022 een prioriteit. We communiceerden via alle beschikbare kanalen (gemeentepagina, brieven en sociale media) en portefeuillehouders over maatregelen, effecten en de mogelijkheden van extra steun en voorzieningen.

Gevolgen voor overige werkzaamheden

Het virus en de noodzakelijke crisisorganisatie trokken ook afgelopen jaar een zware wissel op de gemeentelijke organisatie. Dat hebben onze inwoners maar ook uw gemeenteraad gemerkt. Bijna alle medewerkers werkten een heel groot gedeelte, conform rijksbeleid, vanuit thuis, hetgeen een extra uitdaging opleverde om de processen goed te laten lopen. In het gemeentehuis verliep de dienstverlening conform de RIVM-richtlijnen.

Corona lasten en baten in 2022

In 2021 zijn de compensatie ontvangsten € 877.000 hoger dan de daadwerkelijke Corona kosten. In de jaarrekening 2021 is in het hoofdstuk "bestemming van het rekeningresultaat" voorgesteld om dit voordeel te reserveren in de Bestemmingsreserve Corona voor de besteding in 2022. Op 24 mei 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de besteding van de resterende coronagelden. Eind 2022 is een inventarisatie gemaakt van de inzet van deze coronagelden. Er resteerde een bedrag van € 222.000. In het collegevoorstel van 6 december 2022 zijn twee doelen voorgesteld.

- Verhoging compensatie collectieve zorgkostenverzekering € 125.000.
- Bijdrage aan (sport)verenigingen en stichtingen met vastgoed € 100.000.

Bestemmingsreserve Corona	
Storting resultaatbestemming 2020	259.000
Storting resultaatbestemming 2021	877.000
Uitgaven corona 2022	- 670.900
Saldo bestemmingsreserve per 31 december 2022	465.100
Besteding 2023	329.500
Beschikbaar voor nog te maken kosten volgende jaren	135.600

Corona kosten en opbrengsten 2022	
Besteding resterende coronagelden	- 547.800
Uitgaven voor corona 2022	- 299.400
Ontvangen compensatie voor corona 2022	176.300
Resultaat 2022	- 670.900

Voor het detail overzicht van de kosten en opbrengsten 2022 verwijzen we u naar het overzicht onderaan deze paragraaf.

Coronarisico's

De uitbraak van het Corona-virus heeft sinds 2020 een nieuwe werkelijkheid gecreëerd. De inzet van de gemeente is vooral gericht op het bestrijden van het virus op basis van landelijke regelgeving, het continueren van de dienstverlening en het verlenen van steun aan inwoners, ondernemers en instellingen.

Gedurende 2021 zijn er meerdere golven geweest. De effecten van de COVID-19 maatregelen waren gedurende 2021 niet duidelijk en nieuwe verzachtende landelijke maatregelen werden 2021 uitgewerkt. Daarom was het belangrijk om - naast de generieke Overbetuwe ondersteuningsmaatregelen - in gesprek te blijven met de samenleving over die effecten en risico's. Daarbij blijft het uitgangspunt dat de organisaties zelf in de eerste plaats verantwoordelijk zijn om financieel gezond te blijven, en daartoe de nodige initiatieven moeten ontplooiën. Bij acute liquiditeitsprobleem van een maatschappelijke organisaties is er op zoek gegaan naar maatwerkoplossingen.

Tot dusver konden de financiële gevolgen volledig worden opgevangen door tegemoetkomingen vanuit het Rijk. Inmiddels zijn aan het einde van het eerste kwartaal 2023 alle coronamaatregelen geschrapt en is de samenleving weer volledig open. Of het coronavirus in de toekomst weer zal zorgen voor nieuwe maatregelen blijft onzeker.

Rapportage kosten coronacrisis Overbetuwe

1. Bestedingen resterende coronagelden	Budget 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
Subsidie coronaherstel	390.000	287.912	102.088
Subsidie kleine ondernemers	40.000	12.871	27.130
Schenking cultuur/verenigingen	68.750	70.000	-1.250
Schenking sportverenigingen	100.000	93.750	6.250
Schenking ontmoetingen ouderen	5.000	5.000	0
Algemeen	272.495	78.196	194.299
Totaal	876.245	547.728	328.517

2. Coronaposten	Realisatie 2022
Bestrijding Corona algemeen	110.914
Corona Jeugd Meerkosten	35.239
Corona SW	18.885
Coronamaatregelen Externe Dienstverlening	31.066
Coronamaatregelen gemeentehuizen	3.047
Coronamaatregelen Fysiekdom/ overig vastgoed	783
Coronamaatregelen Fysiekdom/ openbare ruimte	4.375
Corona TOZO	108.043
Corona TONK	-325.827
Coronamaatregelen culturele sector	50.435
Coronamaatregelen welzijn en leefstijl	262.500
Totaal uitgaven	299.460
Ontvangen compensatie corona 2022	-176.321
Totaal	123.139

IX. Heroverwegingen

In de Programmabegroting 2022 zijn heroverwegingen opgenomen om te komen tot een sluitende begroting en meerjarenperspectief. Via de tussentijdse bestuursrapportages en de jaarrekening informeren wij over de realisatie of voortgang. Net als in de 1^e en 2^e bestuursrapportage 2022 is ook in deze jaarrekening 2022 de aandacht hoofdzakelijk gericht op de maatregelen die een financieel effect hebben op jaarschijf 2022 en/of jaarschijf 2023.

Belangrijkste conclusies

In de 2^e bestuursrapportage 2022 is al aangegeven dat veel van de maatregelen inmiddels waren gerealiseerd. Het volgende overzicht is grotendeels ongewijzigd ten opzichte van het overzicht in de 2^e bestuursrapportage 2022. Daarom worden hieronder alleen de posten toegelicht waarvan de status is gewijzigd. In de tabel hieronder staan alleen nog de maatregelen die nog moeten worden uitgevoerd en/of die waarvan de status is gewijzigd ten opzichte van de 2e Berap 2022.

Vervreemden vastgoed (nr. 1.6)

Het in 2022 ingeboekte bedrag voor het vervreemden van vastgoed is in dat jaar gerealiseerd door onder meer de verkoop van het Ondernemerscentrum De Schalm.

Leerlingenvervoer (nr. 2.1)

Het in 2022 ingeboekte bedrag bij leerlingenvervoer is daadwerkelijk gerealiseerd.

Maatregelen begroting 2022

R	Nr	Bezuinigingen, taakstellingen en heroverwegingen 2022	Geraamd				Status
			2022	2023	2024	2025	
			<i>bedragen x € 1.000</i>				
		B. Taakstellingen					
B	BGR22-1.1	Integraliteit middelen jongerenparticipatie			24	24	Pas vanaf 2024
B	BGR22-1.6	Vervreemden vastgoed	100	100	100	100	Bedrag jaarschijf 2022 gerealiseerd
B	BGR22-1.11	Overbetuwe Doet			32	32	Pas vanaf 2024
B	BGR22-1.14	Rationaliseren welzijnssubsidies		100	100	100	Niet uitvoerbaar in 2023, bedrag teruggedraaid in PB2023
B	BGR22-1.16	Slimmer beheer en aanbesteden beheer openbare ruimte		100	100	100	Waarschijnlijk niet geheel realiseerbaar
B	BGR22- 2.1	Leerlingenvervoer	60	120	180	180	Bedrag jaarschijf 2022 gerealiseerd
B	BGR22- 2.2	Alternatieve bekostiging PO Jeugd			115	115	Pas vanaf 2024
B	BGR22- 2.3	Overbetuwe Beweegt			55	55	Pas vanaf 2024
B	BGR22- 2.7	Bijdrage ODRA		90	90	90	Pas vanaf 2024
		Sub totaal taakstellingen	160	510	796	796	
		C. Heroverwegingen					
C	BGR22-1.15	Bijzondere bijstand anders organiseren		75	75	75	Nog niet bekend
C	BGR22- 3.2	Invoering toeristen- en forensenbelasting	60	70	75	70	Motie raad invoering vanaf 1-1-2024
C	BGR22- 3.6	Kostendekk. leges evenem. Park Lingezegen			20	20	Pas vanaf 2024
		Sub totaal heroverwegingen	60	145	170	165	
		Totaal	220	655	966	961	

 = gerealiseerd
 = waarschijnlijk niet geheel, nog niet bekend, loopt of in gang gezet

IX Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid (Woo)

De Wet Open Overheid (WOO) is op 1 mei 2022 inwerking getreden. Het doel van de WOO is een transparante overheid. De WOO bestaat uit twee delen. Enerzijds is er de passieve openbaarmaking. Dit betreft het zogenaamde 'WOO-verzoek' als opvolger van de WOB. Daarmee kan een inwoner of instelling een verzoek tot openbaarmaking van informatie doen.

Een groot deel van de WOO verzoeken werd via de website Overbetuwe.nl ingediend en ook digitaal afgehandeld. In 2022 ontving de gemeente Overbetuwe 22 WOO-verzoeken en informatieverzoeken in het kader van de WOO.

Naast de passieve openbaarmaking kent de WOO ook actieve openbaarmaking, waarbij de gemeente de verplichting heeft om stukken uit elf informatiecategorieën uit eigen beweging openbaar te maken. De invoering van de Wet door het Rijk is gefaseerd, waarbij in 2022 fase 1 is gestart maar het nog onduidelijk is wanneer fase 2 zal ingaan. Fase 1 behelst de informatie die relatief eenvoudig openbaar te maken is of zelfs als openbaar gemaakt wordt. Het afgelopen jaar is geïnteriseerd om welke informatie het gaat in deze fase, waar deze zich bevindt en is zoveel mogelijk informatie uit deze categorie actief openbaar gemaakt, bijvoorbeeld via de website officiëlebekendmakingen.nl, de website raadoverbetuwe.nl en de website Overbetuwe.nl. De WOO koppelt echter de plicht tot actieve openbaarmaking aan de beschikbaarheid van het Platform Open OverheidsInformatie (PLOOI), een centrale voorziening ontwikkeld onder auspiciën van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. PLOOI was bij inwerkingtreding van de WOO niet gereed, waarmee de plicht tot actieve openbaarmaking is opgeschort totdat deze voorziening beschikbaar komt. Eind 2022 werd echter duidelijk dat PLOOI wordt stopgezet vanwege de te grote complexiteit en dat er een nieuwe voorziening zal worden ontwikkeld. Om deze reden worden de WOO-informatieverzoeken in Overbetuwe nog niet actief openbaar gemaakt totdat de nieuwe voorziening beschikbaar is.

In 2022 is tevens een start gemaakt met de aanschaf van software om documenten te kunnen anonimiseren, bedoeld voor de gehele organisatie in het kader van actieve openbaarmaking. Ook is er gestart met het formuleren van een projectopdracht en de werving van een projectleider WOO die de implementatie en borging van deze Wet langs de lijnen van het Rekenkameronderzoek 'van WOB naar WOO' voor zijn rekening zal nemen.

B. JAARREKENING

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de financiële verordening gemeente Overbetuwe 2022, vastgesteld door de raad op 7 december 2022 en de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. In deze toelichting worden de balansposten nader toegelicht.

1. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Continuïteitsveronderstelling

De Gemeente Overbetuwe streeft ernaar de best mogelijke informatie te verkrijgen om de risico's te beoordelen en passende maatregelen door te voeren om daarop in te spelen. De gemeente blijft dat ook in de toekomst doen. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt dit verder toegelicht.

Een gemeente heeft bij materiele onzekerheden het vangnet om een artikel 12 gemeente te worden en daarmee onder toezicht te staan van de provincie. De gemeente Overbetuwe heeft geen enkele noodzaak om een artikel 12 gemeente te worden. De jaarrekening is derhalve opgesteld uitgaande van een continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2021 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken. Deze herrubricering betreft een verwerking van de ontvangen subsidie (EUR 2,5 mln.) op een project onder de materiele vaste activa. Deze is in 2021 in mindering gebracht op de materiele vaste activa en is in 2022 geboekt op de overlopende activa. Daarnaast is een bedrag van Overige vorderingen (EUR 117k) overgeheveld naar de overlopende activa.

2. Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en de waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden annuïteitsgewijs in maximaal 5 jaar afgeschreven. Saldi van agio en disagio en kosten van sluiten van geldleningen worden afgeschreven in een termijn die gelijk is aan de looptijd van de lening.

Met ingang van 2016 schijft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor dat bijdrage in de activa van derden wordt gepresenteerd onder de immateriële vaste activa. Tot en met 2015 werden deze conform de BBV gepresenteerd onder de financiële vast activa.

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen vervaardigings- c.q. verkrijgingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, waarbij wordt afgeschreven op het saldo.

Materiele vaste activa met economisch nut

Materiële vaste activa met economisch nut worden annuïteitsgewijs afgeschreven in:

- a. 60 jaar: aanleg van riolen
- b. 45 jaar: aanleg van pomphutten en persleidingen
- c. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en bedrijfsgebouwen
- d. 25 jaar: renovatie, restauratie woonruimten en bedrijfsgebouwen
- e. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen, aanleg van pompinstallaties
- f. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen, groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen
- g. 5 jaar: automatiseringsapparatuur en programmatuur die niet vallen onder de samenwerkingsovereenkomst ICT met de gemeente Lingewaard
- h. afschrijvingstermijn afzonderlijk vast te stellen: unieke projecten niet vallend onder het bovenstaande.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatstgenoemde worden altijd geactiveerd.

Materiele vaste activa met maatschappelijk nut

Met ingang van 2017 is het niet meer toegestaan om kapitaaluitgaven met een meerjarig maatschappelijk nut gedaan in de openbare ruimte onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves in één keer ten laste van de exploitatie te brengen. Deze investeringen moeten met ingang van 2017 worden geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur.

Kapitaaluitgaven in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut (aanleg, groot onderhoud en reconstructie van wegen, waterwegen, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken) worden afgeschreven in 20 jaar.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Voorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Uitzettingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen hun nominale waarde onder aftrek van eventuele noodzakelijk geachte voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld, zijn de passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die terzake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid terzake nader uiteengezet.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.*
- b. bestaande risico's op balansdatum terzake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.*
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.*
- d. Van derden verkregen middelen (niet zijnde rijk, provincie, EU) die specifiek besteed moeten worden.*

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Overzicht van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Openbare orde en veiligheid	111	4.139	-4.028	124	4.232	-4.107	170	4.289	-4.119
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	26	5.480	-5.454	26	5.694	-5.669	185	5.346	-5.162
3. Economische zaken	294	640	-346	313	945	-632	1.863	2.843	-980
4. Onderwijs	444	6.275	-5.831	444	6.374	-5.930	554	6.118	-5.563
5. Cultuur, sport en recreatie	1.347	10.121	-8.774	1.457	11.137	-9.680	1.426	11.009	-9.583
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	11.320	52.157	-40.837	12.115	54.947	-42.831	12.684	55.343	-42.659
7. Volksgezondheid en milieu	10.549	11.072	-522	11.049	11.168	-119	10.179	10.408	-228
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2.536	2.855	-318	2.816	3.334	-518	4.103	3.463	640
9. Financiën en bedrijfsvoering	1	16.093	-16.092	1	17.064	-17.063	9	15.936	-15.927
10. Algemeen bestuur	497	3.316	-2.818	547	3.303	-2.756	1.088	3.722	-2.634
Subtotaal programma	27.125	112.146	-85.021	28.893	118.198	-89.306	32.262	118.477	-86.215
Algemene Dekkingsmiddelen	83.960	1.446	82.513	93.701	5.355	88.346	99.750	6.900	92.850
Overhead *	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VPB	0	20	-20	0	20	-20	0	56	-56
Onvoorzien	0	55	-55	0	30	-30	0	0	0
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien	83.960	1.521	82.438	93.701	5.405	88.296	99.750	6.956	92.794
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	111.085	113.668	-2.583	122.593	123.603	-1.010	132.012	125.433	6.579
Mutaties reserves per programma:									
1. Openbare orde en veiligheid	0	0	0	50	0	50	21	0	21
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	300	0	300	619	0	619	444	0	444
3. Economische zaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Onderwijs	123	0	123	263	0	263	75	0	75
5. Cultuur, sport en recreatie	1.310	0	1.310	1.829	0	1.829	1.657	0	1.657
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	2.465	85	2.380	2.903	24	2.879	2.784	21	2.763
7. Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	178	0	178	614	0	614	419	340	79
9. Financiën en bedrijfsvoering	118	90	28	431	90	341	290	90	201
10. Algemeen bestuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene Dekkingsmiddelen	167	1.903	-1.736	3.465	3.468	-4	2.335	3.468	-1.133
Subtotaal mutaties reserves	4.660	2.078	2.583	10.174	3.582	6.592	8.025	3.918	4.107
Gerealiseerd resultaat	115.745	115.745	0	132.767	127.185	5.582	140.037	129.351	10.686

* Programma 9 bestaat volledig uit de overhead dus zijn de lasten en baten van de overhead niet meer afzonderlijk op deze regel gepresenteerd.

Toelichting overzicht van baten en lasten

Analyse verschillen per taakveld

In dit onderdeel worden de verschillen tussen begroting na wijziging en de werkelijke baten en lasten per taakveld gepresenteerd. In de financiële verantwoording van de programma's wordt voor de afwijkingen groter dan €100.000 een korte toelichting gegeven en wordt aangegeven of dit een incidenteel of structurele afwijking betreft.

(bedragen x € 1.000)	Begr. na wijz. 2022		Realisatie 2022		Verschil		
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
1. Openbare orde en veiligheid							
- TV 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	2.957	35	2.957	35	0	35
- TV 1.2 Openbare orde en veiligheid	124	1.275	135	1.332	11	-57	-46
2. Verkeer, vervoer en waterstaat							
- TV 2.1 Verkeer en vervoer	26	5.266	180	4.903	155	362	517
- TV 2.2 Parkeren	0	151	0	175	0	-24	-24
- TV 2.5 Openbaar vervoer	0	277	4	268	4	10	14
3. Economische zaken							
- TV 3.1 Economische ontwikkeling	0	278	16	285	16	-6	9
- TV 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	136	488	1.678	2.374	1.541	-1.886	-344
- TV 3.3 Bedrijfsloket- regelingen	176	179	170	185	-7	-6	-13
4. Onderwijs							
- TV 4.1 Openbaar basisonderwijs	0	9	0	9	0	0	0
- TV 4.2 Onderwijshuisvesting	9	3.311	15	3.139	6	172	178
- TV 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	435	3.054	539	2.970	104	85	188
5. Cultuur, sport en recreatie							
- TV 5.1 Sportbeleid en activering	0	720	13	660	13	60	73
- TV 5.2 Sportaccommodaties	1.146	4.108	1.074	4.117	-72	-9	-81
- TV 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	50	540	59	427	9	112	121
- TV 5.5 Cultureel erfgoed	0	208	18	202	18	6	23
- TV 5.6 Media (bibliotheek en lokale omroep)	24	1.183	24	1.186	0	-3	-3
-TV 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	237	4.379	239	4.417	2	-38	-35
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening							
- TV 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.903	7.349	2.295	7.195	392	154	546
- TV 6.2 Wijkteams	0	1.910	26	1.926	26	-16	10
- TV 6.3 Inkomensregelingen	9.621	13.858	9.181	14.862	-440	-1.004	-1.444
- TV 6.4 Begeleide participatie	0	3.693	0	3.628	0	65	65
- TV 6.5 Arbeidsparticipatie	312	1.599	384	1.713	72	-114	-42
- TV 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	2.697	5	2.622	5	75	79
- TV 6.7.1 Maatwerkdienstverlening 18+	280	7.868	302	7.813	22	54	76
- TV 6.7.2 Maatwerkdienstverlening 18-	0	14.485	14	13.961	14	524	538
- TV 6.8.1 Geëscaleerde zorg 18+	0	285	478	282	478	3	481
- TV 6.8.2 Geëscaleerde zorg 18-	0	1.203	0	1.341	0	-138	-138
7. Volksgezondheid en milieu							
- TV 7.1 Volksgezondheid	30	1.583	16	1.584	-14	0	-14
- TV 7.2 Riolering	3.784	2.407	3.201	1.910	-583	497	-86
- TV 7.3 Afval	7.075	5.007	6.729	4.922	-346	85	-260
- TV 7.4 Milieubeheer	81	2.093	137	1.878	57	215	271
- TV 7.5 Begraafplaatsen	80	77	96	114	16	-36	-21
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting							
- TV 8.1 Ruimtelijke ordening	185	633	604	965	419	-332	86
- TV 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.025	540	769	733	-256	-193	-449
- TV 8.3 Wonen en bouwen	1.606	2.162	2.729	1.765	1.123	397	1.521

9. Financiën en bedrijfsvoering							
- TV 0.4 Overhead	1	17.064	9	15.936	8	1.127	1.136
10. Algemeen bestuur							
- TV 0.1 Bestuur	0	2.280	458	2.660	458	-380	78
- TV 0.2 Burgerzaken	547	1.023	630	1.062	83	-39	44
Algemene dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien							
- TV 0.5 Treasury	651	-799	1.195	209	545	-1.008	-464
- TV 0.61 OZB woningen	5.921	300	5.918	313	-3	-13	-16
- TV 0.62 OZB niet-woningen	2.746	42	2.751	42	5	0	5
- TV 0.64 Belastingen overig	1.156	769	1.502	1.094	345	-325	20
- TV 0.7 Algemene en overige uitkeringen	81.925	0	83.478	0	1.552	0	1.552
- TV 0.8 Overige baten en lasten	1.301	5.073	4.906	5.242	3.605	-169	3.436
- TV 0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	0	20	0	56	0	-36	-36
Totaal baten en lasten	122.593	123.603	132.012	125.433	9.419	-1.830	7.589
Toevoeging Res.	0	3.582	0	3.918	0	-336	-336
Onttrekking Res.	10.174	0	8.025	0	-2.149	0	-2.149
Totaal saldo reserves	10.174	3.582	8.025	3.918	-2.149	-336	-2.485
Resultaat	132.767	127.185	140.037	129.351	7.270	-2.166	5.104

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de financiële verantwoording van de programma's.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

(bedragen x € 1.000)	Lasten begr.	Lasten werk.	Verschil	Rechtmatig?	Toelichting
1. Openbare orde en veiligheid	4.232	4.289	-57	Ja	De begrotingsoverschrijding wordt veroorzaakt door niet geraamde uitgaven als gevolg van een brand op het dak van sportzaal Westeraam. Hier tegenover staat een niet geraamde schade-uitkering van de verzekeringsmaatschappij.
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.694	5.346	348	n.v.t.	
3. Economische zaken	945	2.843	-1.898	Ja	De voornaamste oorzaak is een niet geraamde storting in de voorziening verliesgevende complexen naar aanleiding van de actualisatie van de grondexploitaties van de complexen De Merm Oost, Elst Centraal Rijnstate en Spoorallee. Tegenover deze storting staat nog wel een vrijval van € 989.000 als correctie op het eerder gestorte bedrag.
4. Onderwijs	6.374	6.118	257	n.v.t.	
5. Cultuur, sport en recreatie	11.137	11.009	128	n.v.t.	
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	54.947	55.343	-397	Ja	De overschrijding wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een afboeking van de nominatieve vordering van de debiteuren sociale zaken (€ 628.000). Hier tegenover staat een vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken op basis van een geactualiseerde berekening van de noodzakelijke omvang van de voorziening € 435.000).
7. Volksgezondheid en milieu	11.168	10.408	761	n.v.t.	
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.334	3.463	-128	Ja	De overschrijding is kent twee belangrijke oorzaken. Enerzijds is sprake van een niet geraamde storting (€ 107.000) in de voorziening verliesgevende complexen naar aanleiding van de actualisatie van de grondcomplexen Heteren Centrum en Elst Centraal. Daarnaast was er een niet geraamde storting van € 286.000 in de voorziening faciliterende projecten. Dit betreft een vijftiental projecten.
9. Financiën en bedrijfsvoering	17.064	15.936	1.127	n.v.t.	
10. Algemeen bestuur	3.303	3.722	-419	Ja	De totale overschrijding van € 419.000 bestaat uit een aantal kleinere bedragen. Zo is sprake een niet geraamde storting in de voorziening wachtgeldten voormalige wethouders (€ 85.000). Daarnaast is sprake van hogere dan geraamde bijdragen aan verbonden partijen (VNG en Groene Metropoolregio) (€ 79.000), niet geraamde inzet van ingehuurd personeel op grond van de afspraken met de Groene Metropoolregio (€ 72.000), hogere dan geraamde sociale uitkeringen aan voormalige wethouders (€ 70.000) en hogere afdracht aan het rijk voor reisdocumenten en rijbewijzen (€ 60.000). Hier tegenover staat een niet geraamde detachingsvergoeding van de Groene Metropool (€ 42.000). De hogere rijksafdrachten worden meer dan volledige gecompenseerd door hogere legesontvangsten.
Algemene Dekkingsmiddelen	5.405	6.956	-1.551	Ja	De begrotingsoverschrijding is nagenoeg geheel te wijten aan niet geraamde uitgaven voor de crisis(nood)opvang van vluchtelingen. Deze uitgaven worden volledig gedekt door een niet geraamde doeluitkering van het Rijk.
Totaal lasten	123.603	125.433	-1.830		
Toevoeging reserves	3.582	3.918	-336	Ja	Deze overschrijding betreft de niet geraamde storting van bijdragen voor het fonds bovenwijks in de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen. De betreffende bijdragen staan als niet geraamde inkomst binnen het programma 8.
Totaal toevoeging reserves	3.582	3.918	-336		
Resultaat	127.185	129.351	-2.166		

Overzicht aanwending onvoorzien

Maand	Nr. wijz.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Bedrag
		Raming oorspronkelijke begroting 2022	55
Nov.	11	Aframen saldo post onvoorzien voor 2022 in BMR2-2022	-25
		Restant in jaarrekening 2022	30

Overzicht incidentele baten en lasten

	Begroot na wijz. 2022		Werkelijk 2022		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1. Openbare orde en veiligheid						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
2. Verkeer, vervoer en waterstaat						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
3. Economische zaken						
- niet geraamde storting in de voorziening verliesgevende complexen inzake de bedrijvencplexen De Merm Oost Elst (235.000), Elst Centraal Rijnstate (733.000) en Spoorallee (65.000) als gevolg van kostenstijgingen (TV 3.2)	0		396		-396	
- niet geraamde vrijval uit de voorziening verliesgevende complexen voor het bedrijvencplex De Merm (11.000). (TV 3.2)		0		11		11
- lagere dan verwachte niet vergoede uitgaven RTG (TV 3.2)	90		3		87	
4. Onderwijs						
- PNL-post 32b-2022 bouwbegeleiding noodlokalen Westeraam (TV 4.2)	75		0		75	
5. Cultuur, sport en recreatie						
- PNL-post 48c Herdenking WOII eenmalig 2022 (TV 5.3)	27		17		10	
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening						
- Quick wins nr. 1.6: vervreemden van vastgoed (TV 6.1)		100		0		-100
- afboeking van (oude) debiteuren Sociaal Domein n.a.v. herbeoordeling (TV 6.3)	0		632		-632	
- niet geraamde vrijval uit de voorziening debiteuren Sociaal Domein n.a.v. herbeoordeling debiteuren (TV 6.3)		0		435		-435
7. Volksgezondheid en milieu						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting						
- niet geraamde storting in de voorziening verliesgevende complexen voor de projecten Elst Centraal West (75K) en Heteren Centrum (33K) (TV 8.2)	0		108		-108	
- niet geraamde vrijval uit de voorziening verliesgevende complexen voor het woningbouwcomplex Elst Zuid. (TV 8.2)		0		62		62
9. Financiën en bedrijfsvoering						
<i>geen incidentele mutaties</i>						
10. Algemeen bestuur						
- niet geraamde vrijval uit de VZ wethouderspensionen door hogere rekenrente (TV 0.1)		0		415		415
- niet geraamde storting in de VZ wachtgelden voormalige wethouders op basis van actuele berekening (TV 0.1)	0		86		-86	
- niet geraamde storting in de VZ nabestaandenpensioen op basis van actuele berekening (TV 0.1)	0		21		-21	
Algemene dekkingsmiddelen / onvoorzien						
- Niet geraamde eenmalige boekwinst verkoop aandelen Ondernemerscentrum De Schalm (TV 0.5)		0		468		468
- Niet geraamde stortingen in de voorzieningen voor dubieuze debiteuren belastingen en dubieuze debiteuren (TV 0.8)	0		119		-119	
Totaal	192	100	1.382	1.391	-1.190	1.291

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

(bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2022	Bij	Af	Saldo 31-12-2022
BR kap.last. Ambtshuis	853	0	30	823
BR kap.last. Hockeycomplex	947	0	168	779
BR kap.last. Heteren-Centrum	3.805	0	178	3.626
BR kap.last. kunstgras Spero	232	0	124	107
BR kap.last. sporthal HPC	1.255	0	48	1.207
BR kap.last. tijd. huisv.maatr.	126	0	62	65
BR kap.last. P&R garage Elst	382	0	5	377
BR kap.last. huisvesting	747	0	26	721
BR kap.last. Bemmelseweg	485	0	0	485
BR kap.last. spookruisingen	2.710	0	0	2.710
BR verv. materieel Openb. Werken	2.301	90	223	2.168
BR brede scholen	144	21	0	165
Totaal	13.987	110	865	13.233

WNT

Gegevens 2022		
bedragen x 1	DE van der Kamp	PJE Breukers
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functie vervulling in 2022	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	88.332	126.128
Beloningen betaalbaar op termijn	15.255	22.081
Subtotaal	103.587	148.209
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	192.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	103.734	148.377
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	DE van der Kamp	PJE Breukers
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	79.035	117.154
Beloningen betaalbaar op termijn	14.926	21.633
Subtotaal	93.960	138.787
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	185.778	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	93.960	138.787

Balans

Balans per 31 december (bedragen x € 1.000)	2021		2022	
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa:	908		882	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden		908		882
Materiële vaste activa:	154.147		154.443	
- Investerings met een economisch nut		110.866		108.889
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		29.416		29.090
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		13.865		16.464
Financiële vaste activa:	9.807		8.411	
- deelnemingen		209		209
- overige verbonden partijen		316		89
- Overige langlopende Leningen		9.282		8.113
Totaal vaste activa	164.862	164.862	163.736	163.736
Vlottende activa				
Voorraden:	2.272		3.283	
- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		2.272		3.283
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar:	5.808		5.986	
- vorderingen op openbare lichamen		1.063		1.392
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		171		82
- Overige vorderingen		4.574		4.512
Liquide middelen:	502		561	
- Kassaldi		16		7
- Banksaldi		487		554
Overlopende activa:	14.878		18.173	
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		14.878		18.173
Totaal vlottende activa	23.460	23.460	28.003	28.003
Totaal activa	188.322	188.322	191.739	191.739

Balans per 31 december (bedragen x € 1.000)	2021		2022	
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen:	43.407		49.986	
- Algemene reserve		9.344		15.809
- Bestemmingsreserves		25.536		23.491
- Gerealiseerde resultaat		8.527		10.686
Voorzieningen	23.017	23.017	21.336	21.336
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer:	95.380		94.769	
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		85.906		86.015
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1a fido		8.500		8.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		751		504
- waarborgsommen		222		250
Totaal vaste passiva	161.804	161.804	166.091	166.091
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar:	12.791		9.022	
- Overige kasgeldleningen		8.000		4.000
- Banksaldi		1		1
- Overige schulden		4.790		5.020
Overlopende passiva:	13.727		16.625	
- nog te betalen bedragen		7.167		10.767
- Het Rijk		2.642		802
- Overige Nederlandse overheidslichamen		2.396		4.561
- Overige Vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		1.522		495
Totaal vlottende passiva	26.518	26.518	25.647	25.647
Totaal passiva	188.322	188.322	191.738	191.738
Gewaarborgde geldleningen	0	146.000		134.347
Garantstellingen hypotheek	0	13.900		13.846

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de immateriële vaste activa.

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investerings	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2022
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	908	0	0	26	0	0	882
Totaal	908	0	0	26	0	0	882

Materiële vaste activa

De hierna opgenomen overzichten geven het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen in materiële vaste activa.

Investerings met economisch nut:

(bedragen x € 1.000)	Boek- waarde - 31-12-2021	Voorzienin- gen 31-12-2021	Balans- waarde - 31-12-2021	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	21.140	520	20.620	2.838	295	1.600	283	-142	21.421
Strategische gronden	309	0	309	126	168	0	0	0	267
Woonruimten	344	0	344	0	0	54	0	0	290
Bedrijfsgebouwen	79.314	0	79.314	364	40	2.550	48	0	77.040
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.741	0	1.741	0	0	34	0	0	1.707
Vervoermiddelen	2.635	0	2.635	480	0	264	0	0	2.852
Machines, apparaten en installaties	536	0	536	95	0	43	0	0	589
Overige materiële vast activa	4.413	0	4.413	816	0	507	0	0	4.722
Totaal	110.434	520	109.914	4.718	502	5.052	331	-142	108.888

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

(bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 31-12-2021	Voorzienin- gen 31-12-2021	Balans- waarde 31-12-2021	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	29.416	0	29.416	69	0	394	0	0	29.090
Totaal	29.416	0	29.416	69	0	394	0	0	29.090

Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut:

(bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 31-12-2021	Voorzienin- gen 31-12-2021	Balans- waarde 31-12-2021	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2022
<u>Maatschappelijk nut voor 2017:</u>									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.145	0	5.145	291	0	112	0	0	5.324
<u>Maatschappelijk nut vanaf 2017:</u>									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.720	0	11.240	2.647	1.026	155	1.566	0	11.140
Totaal	13.865	0	16.385	2.938	1.026	267	1.566	0	16.464

Financiële vaste activa

Het volgende overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa.

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investerin- gen	Desinvesterin- gen	Afschrijvingen /Aflossingen	Afwaarderinge n	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	209	0	0	0	0	209
- overige verbonden partijen	316	966	1.193	0	0	89
Overige langlopende leningen	9.282	109	0	1.279	0	8.113
Totaal	9.807	1.075	1.193	1.279	0	8.411

Voorraden

Voor het totaal van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2022 het volgende overzicht worden gegeven:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investerin- gen	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2022
Bouwgronden in exploitatie	5.617	2.050	324	-3	7.346	4.063	3.283

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)
Bouwgronden in exploitatie	7.346	2.510	5.793	4.063

Bij actualisatie van de grondcomplexen zijn de volgende parameters als uitgangspunt gehanteerd:

- Prijs peil 01-01-2022
- Rente 1,01%
- Index opbrengsten 0,0%

Ondanks de prijsstijgingen op de woningmarkt en het volgen daarvan voor de bedrijventerreinenmarkt is vooralsnog geen opbrengstenstijging opgenomen door de toenemende bouwkosten en kwaliteitseisen aan de realisatie van vastgoed. Bovendien is bij de meeste projecten sprake van al gesloten overeenkomsten met een afgesproken grondprijs.

- Index kosten 3,0%

Dit percentage is op basis van (licht) marktherstel en het meerjarig gemiddelde GWW-index, als uitgangspunt gehanteerd.

Uitzettingen rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

In onderstaande tabellen vindt u een specificatie van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en daarnaast een overzicht van het bedrag dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden in het kader van het drempelbedrag volgende uit de Wet FIDO.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Balanswaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	1.063	1.392	0	1.392
Rekening-courantverhouding met het Rijk	171	82	0	82
Overige vorderingen	4.574	5.958	1.446	4.512
Totaal	5.808	7.432	1.446	5.986

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	0	0	0	0
Drempelbedrag	1	1	1	1
Ruimte onder drempelbedrag	2	1	2	2
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Voorziening dubieuze debiteuren	50	99
Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	88	68
Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	1.714	1.279
Totaal	1.852	1.446

Overlopende activa

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
<i>Geen specifieke uitkeringen EU/Rijk/Provincie</i>				
Totaal				

Eigen vermogen

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de reserves gedurende 2022 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
10001 Algemene Reserve	9.344	8.527	1.903	3.964	0	15.809
Totaal algemene reserve	9.344	8.527	1.903	3.964	0	15.809
12106 BR Bovenwijkse voorz.	3.057	0	340	0	0	3.397
12115 BR Verv.materiaal OR/Brandweer	2.301	0	90	223	0	2.168
12135 BR Woningbouwbudget Stadsregio Arnh/Nijm	190	0	0	0	0	190
12139 BR Afslag 38 Elst/Oosterhout	2.523	0	0	59	0	2.464
12141 BR Spoorzone	70	0	0	0	0	70
12145 BR Tekorten Sociaal Domein	4.430	0	0	2.465	0	1.965
12146 BR Brede Scholen	144	0	21	0	0	165
12147 BR Aankoopregeling Knoop 38	930	0	0	0	0	930
12148 BR Corona	259	0	877	671	0	465
12149 BR Duurzaamheid	90	0	232	0	0	322
12150 BR Opbouw lok. Infrastr. Beschermd wonen	0	0	456	0	0	456
Totaal bestemmingsreserves algemeen	13.995	0	2.015	3.418	0	12.591
12206 BR Kap.l.Ambtshuis	853	0	0	0	30	823
12208 BR Kap.l. Hockeycomplex	947	0	0	0	168	779
12209 BR Kapitaallasten Heteren Centrum	3.805	0	0	0	178	3.626
12210 BR Kap.lasten Kunstgrasvelden Spero	232	0	0	0	124	107
12211 BR Kap.lasten sporthal HPC Zetten	1.255	0	0	0	48	1.207
12212 BR Kap.lst.tijdelijke huisvestingsmaatr.	126	0	0	0	62	65
12213 BR kapitaallasten P&R garage	382	0	0	0	5	377
12214 BR Kapitaallasten Huisvesti	747	0	0	0	26	721
12215 BR Kapitaallasten Bemmelsew	485	0	0	0	0	485
12216 BR Kapitaallasten spoorkruis	2.710	0	0	0	0	2.710
Totaal bestemmingsreserves t.b.v. kapitaallasten	11.542	0	0	0	642	10.900
Totaal bestemmingsreserves	25.536	0	2.015	3.418	642	23.491
13000 Saldo jaarrekening	8.527	-8.527	10.686	0	0	10.686
Resultaat na bestemming	8.527	-8.527	10.686	0	0	10.686
Totaal	43.407	0	14.604	7.382	642	49.986

AR	Storting	Toelichting
10001	1.903.000	Dit betreft de in de (primaire) begroting 2022 opgenomen storting in de algemene reserve.
Totaal AR	1.903.000	

BR	Storting	Toelichting
12106	339.566	Dit betreffen de bijdragen van projectontwikkelaars aan het fonds bovenwijks in 2022.
12115	89.653	Dit betreft de jaarlijkse storting op basis van het geactualiseerde vervangingsschema dat in 2019 is vastgesteld door de raad.
12146	20.649	Dit betreft de storting van het voordelig exploitatiesaldo 2022 van de vier brede scholen.
12148	877.000	Dit betreft de storting in de BR Corona op basis de resultaatbestemming van de jaarrekening 2021.
12149	232.000	Dit betreft de storting in de BR Duurzaamheid op basis de resultaatbestemming van de jaarrekening 2021.
12150	456.000	Dit betreft de storting in de nieuwe BR Opbouw lokale infrastructuur beschermd wonen op basis de resultaatbestemming van de jaarrekening 2021.
Totaal BR	2.014.868	

AR	Onttrekking	Toelichting
10001	3.964.279	Dit betreft een groot aantal mutaties. Zie de bijlage voor een specificatie.
Totaal AR	3.964.279	

BR	Onttrekking	Toelichting
12115	222.645	Dit betreft de onttrekking als dekking van de kapitaallasten 2022 van de investeringen van voorgaande jaren.
12139	59.472	Jaarlijks wordt het saldo per 31 december van het bovenwijks complex B016 Afslag 38 verrekend met deze BR. Omdat er in 2021 meer uitgaven dan inkomsten waren, is over 2022 sprake van een negatief saldo van € 59.472. Dit bedrag is onttrokken aan deze BR.
12141	172	Dit betreffen kosten voor de afwikkeling van het project Spoorzone in 2022.
12145	2.465.000	Dit betreft de onttrekking van het verwachte nadeel 2022 van het Sociaal Domein.
12148	670.885	Dit betreft de onttrekking van de coronagerelateerde uitgaven 2022 n.a.v. het raadsbesluit dd. 24 mei 2022 (7e begrotingswijziging).
12206	29.735	De betreft de dekking van de kapitaallasten van 2022.
12208	168.381	De betreft de dekking van de kapitaallasten van 2022.
12209	178.441	Dit betreft de dekking van het gedeelte van de kapitaallast van het maatschappelijk vastgoed waarover lineair wordt afgeschreven. De onttrekking is conform de (primaire) begroting 2022.
12210	124.405	De betreft de dekking van de kapitaallasten van 2022.
12211	47.912	De betreft de dekking van de kapitaallasten van 2022.
12212	61.900	De betreft de dekking van de kapitaallasten van 2022.
12213	5.248	De betreft de dekking van de kapitaallasten van 2022.
12214	26.108	De betreft de dekking van de kapitaallasten van 2022.
Totaal BR	4.060.304	

Vorzieningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de voorzieningen gedurende 2022 weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
21005 VZ Wethouderspensiolen	6.781	0	415	235	6.132
21006 VZ Planschades	5	53	0	49	8
21036 VZ Nabestaandenpensioen	286	21	0	18	289
21045 VZ Wachtgelden voormalige w	0	86	0	0	86
21048 VZ De Woongaarden	1.034	0	0	0	1.034
23002 VZ Afsloten complexen	227	0	3	0	224
Vorzieningen risico's	8.333	159	417	302	7.773
22025 VZ. Groot onderhoud gem.accommodaties	3.339	383	0	318	3.404
22027 VZ Groot onderhoud Brede Sc	887	107	0	48	946
Vorzieningen voor egalisatie	4.226	490	0	366	4.350
22026 VZ Riolering	10.459	0	0	1.245	9.213
Vorzieningen voor bekleemde middelen	10.459	0	0	1.245	9.213
Totaal	23.017	649	417	1.913	21.336

Vaste schulden

De rentelast voor 2022 van de vaste schulden bedraagt € 1.257.504 (2021: € 1.372.859).

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2022
EU:				
Geen				
Rijk:				
Rijksweg Noord	53	0	0	53
Elst Centraal	0	0	0	0
Rijksbijdrage RWS A50	17	0	0	17
Rijksbijdrage verkeersmaatregelen	320	0	97	223
TOZO regeling	1.743	0	1.743	0
Suvis	508	0	0	508
Totaal rijk	2.642	0	1.840	802
Provincie:				
A325 fietsviaduct	1.323	0	36	1.288
Provinciale subsidie Energie	20	0	0	20
Subsidie project veer Heteren	34	0	0	34
Bijdrage ontwikkeling Noordoever	122	0	0	122
Bijdrage Randwijkse Waarden	81	0	7	75
Bijdragen fietsverb. Wester-Lingestr.	60	0	0	60
Bijdrage Provincie Fietspad	17	0	0	17
Bijdrage Provincie Stationsomgeving	290	147	38	399
Bijdrage Provincie RTG	408	0	0	408
Bijdrage Provincie Carpoolplaats	40	0	0	40
Spuk Sportakkoord	0	57	0	57
Spuk Preventieakk.	0	18	0	18
Spuk COVID-19 genel.	0	321	0	321
Spuk Tijdelijke onde	0	58	0	58
Prov bijdr dorpendea	0	299	35	264
Spuk energiearmoede	0	818	0	818
Spuk kindertoeslagaf	0	67	0	67
Prov bijdr Winterfon	0	228	0	228
Spuk uitkoop hoogspa	0	294	26	268
Totaal provincie	2.396	2.306	141	4.561
Totaal	5.038	2.306	1.981	5.364

Waarborgen en garanties

Waarborgen

Aard/omschrijving (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
WSW achtervang	47.343	100%	42.100	50.264
WEW achtervang	83.500	100%	103.000	83.500
SWS achtervang	455	100%	200	259
Overige garanties en borgstellingen	858		700	324
Totaal	132.156		146.000	134.347

Garanties

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Gemeente garantie	27.380	13.900	13.846
Totaal	27.380	13.900	13.846

Er zijn in het begrotingsjaar geen betalingen gedaan inzake de borg- en garantstelling.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

- De gemeente Overbetuwe heeft meerjarige contracten en overeenkomsten zoals voor energie, onderhoud en huur afgesloten.
- Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van de gemeentelijke verordening WMO en de inkomensgegevens van de aanvrager. In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Overbetuwe ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Over het boekjaar 2022 is van het CAK een Third Party Mededeling ontvangen. Dit houdt in dat de beheersingsmaatregelen binnen het uitvoeringsproces van de eigen bijdragen WMO van het CAK voldoen aan de daaraan te stellen eisen om de juistheid en volledigheid van de berekende en opgelegde eigen bijdragen aan de aanvragers te waarborgen. Doordat bij het onderzoek voor het geven van deze mededeling de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de gegevens van de Belastingdienst, Gemeentelijke basisadministratie, de gemeente Overbetuwe en de zorgaanbieders echter niet betrokken is, is de Third Party Mededeling niet voldoende om hierop volledig te kunnen steunen ten behoeve van de volledigheid van de eigen bijdragen in de jaarrekening 2022. Hierdoor heeft de gemeente Overbetuwe onvoldoende zekerheid omtrent de volledigheid van de eigen bijdragen WMO van € 257.116 in haar jaarrekening 2022. Wel kan middels de mededeling zekerheid worden verkregen dat het totaalbedrag aan vastgestelde eigen bijdragen gelijk is aan de door het CAK geïnde en doorbetaalde eigen bijdragen aan de gemeente. Hiermee beschikt door de gemeente Overbetuwe in voldoende mate over de zekerheid dat de eigen bijdragen in de jaarrekening 2022 juist zijn verantwoord. Eventuele mogelijke niet verantwoorde eigen bijdragen worden ingeschat als niet significant c.q. materieel.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

C. BIJLAGEN

I. Lijst met gebruikte afkortingen

AR	Algemene Reserve
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BR	Bestemmings Reserve
CAK	Centraal advieskantoor bijzondere ziektekosten
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
IGS	Intergemeentelijk Subsidiebureau
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
MFC	Multifunctioneel Centrum
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke regeling
MOP	Meerjaren Onderhoudsplan
ODRA	Omgevingsdienst Regio Arnhem
RTG	Railterminal Gelderland
P&C	Planning en Control
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers
VZ	Voorziening
WGR	Wet Gemeenschappelijke regelingen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen
WWB	Wet Werk en Bijstand

II. Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve

Specificatie onttrekkingen uit Algemene Reserve 2022

Op basis van begrotings- en administratieve wijzigingen boekjaar 2022

Reden onttrekking	Onttrekking	Begr.wijz.	Adm.wijz.
Inhaalafschrijving kunstgras (Kadernota 2022)	990.000	prim.begr.	
Storting BR Corona (12.148)	877.000	10-2022	
Vormen nieuwe BR Opbouw lok. infrastr. beschermd wonen (12.150)	456.000	10-2022	
Storting BR Duurzaamheid (12.149)	232.000	10-2022	
Plaatsing blaashal	65.715		61-2022
Bestrijding invasieve plantensoorten (PNL-post 3b)	55.000	prim.begr.	
Controle en handhaving Park Tergouw	20.803		53-2022
Herdenking WOII eenmalig 2022 (PNL-post 48b)	16.586	prim.begr.	
Verkeersplan Oosterhout	14.914		60-2022
Amendement A5 Kruisakkers	5.069	2-2022	
Subtotaal	2.733.087		

Op basis van restantkredieten voorgaande jaren

Reden onttrekking	Onttrekking	Begr.wijz.	Adm.wijz.
Implem. Omgevingswet (rest. claim 2020)	233.916		56-2022
Verhuizingskosten bibliotheek (rest. claim 2021)	150.000		56-2022
Restant P-budget 2020 tbv thuiswerkfaciliteiten (rest. claim 2020)	105.066		56-2022
Koplopersproj. Onafh. Clientondersteuning (rest. claim 2020)	100.000		56-2022
Voorber.kred. Nwe Aamsestr. (rest. claim 2020)	74.971		56-2022
Onderbest. P-budget tbv fuwa en procesoptim. (rest. claim 2021)	70.000		56-2022
ICT samenwerking jaarschijf (rest. claim 2019 + 2020)	67.676		56-2022
Maatregelen SD: Leertraject STO (rest. claim 2020)	64.735		56-2022
Investeringen maatregelen SD (rest. claim 2021)	62.255		56-2022
Kunst opstellen onderhoudsplan (rest. claim 2021)	34.520		56-2022
Extramuralisering GGZ (rest. claim 2020)	32.588		56-2022
Maatschappelijke begeleiding (rest. claim 2020)	30.810		56-2022
Speeltuinen en speelweiden valondergronden (rest. claim 2021)	30.000		56-2022
Effecten organisatieontwikk. (rest.claim 2020)	28.726		56-2022
Beeld. kunst nieuwe hal (rest. claim 2020)	26.413		56-2022
Inburgering (rest. claim 2021)	23.063		56-2022
Erfgoed (rest. claim 2021)	20.699		56-2022
Projectleider De Meeuwenberg (rest. claim 2021)	19.247		56-2022
Kerkensie: doeluitkering AU (rest. claim 2020)	17.500		56-2022
Herdenking WOII (rest. claim 2020)	8.190		56-2022
Project toekomstvisie brede scholen (rest. claim 2019)	7.470		56-2022
Proces woonwagenstandplaatsen (rest. claim 2021)	6.298		56-2022
Uitwerking visie pijlers vastgoed (rest. claim 2019)	5.492		56-2022
Projectleider ontsluiting De Pas (rest. claim 2020)	5.200		56-2022
Mobiliteit op maat (rest. claim 2020)	4.592		56-2022
Ontwikkelingsvisie De Linge (rest. claim 2021)	1.225		56-2022
Studie verkeersafwikkeling (rest. claim 2021)	539		56-2022
Subtotaal	1.231.192		
Totaal	3.964.279		

III. Voortgang onderzoeken Rekenkamercommissie (RKC)

Onderwerp	Advies RKC	Raadsbesluit	Follow up (maart 2023)
Dorpsprofielen	Kennis nemen van de bevindingen en de vraag beantwoorden of een nader onderzoek door rekenkamercommissie wenselijk of noodzakelijk wordt geacht.	24 mei 2022	In plaats van een nader onderzoek, heeft de raad bij amendement aan het college opdracht gegeven een uitgangspuntennotitie 'Dorpsprofielen en participatie' uit te werken met een duidelijk afwegings- en handelingskader voor werken met Dorpsprofielen en programma's samen met inwoners. Deze notitie is opgesteld en februari '23 besproken in een rondetafelgesprek met het college. In de raadsvergadering van april doet het college voorstel aan de raad om het amendement van 24 mei 2022 hiermee als afgehandeld te beschouwen.
Grip op sociaal domein	Er waren 11 aanbevelingen, waarvan formeel 2 voor college: - Verbeter en versterk de controlfunctie. Zorg voor continuïteit en overweeg een businesscontroller aan te wijzen voor het sociaal domein; - Borg de ambtelijke en bestuurlijke regionale aanhaking met betrekking tot beschermd wonen. Het is van groot belang dat Overbetuwe zowel ambtelijk als bestuurlijk is aangehaakt bij de verdere uitwerking in verband met de inhoudelijke en financiële effecten van deze complexe doordecentralisatieopgave. Zie toe op de opvolging.	24 mei 2022	Alle aanbevelingen zijn door het college overgenomen. Voor de eerste aanbeveling komt binnenkort een voorstel naar de raad. De tweede aanbeveling is ook ter harte genomen. College en ambtelijk apparaat zijn stevig aangehaakt op het thema Beschermd wonen/beschermd thuis. Op korte termijn wordt hierover een raadsinformatiememo verwacht waarin de raad wordt bijgepraat over de laatste stand van zaken. Verder is de raad recent (afgelopen november) nog bijgepraat over aanbevelingen 2, 4 en 9 (aan de raad) over de wijze van monitoring en het meten van outcome resultaten. Een eerste poging daartoe zal bij de eerstvolgende monitor worden ondernomen, deze verwachten wij vóór de zomer (2023) aan de raad te presenteren. Ook hopen wij op korte termijn nader in te gaan op aanbeveling 7 (aan de raad) over het realistischer zijn qua (soms te knellende) financiële doelstellingen.
Klimaatbeleid	Duurzaamheid is een maatschappelijke complexe opgave. Zorg voor een samenhangende aanpak, waarbij duidelijk is wat de kaders zijn en hoe de inspanningen bijdragen aan realisatie van de doelstellingen. Hierbij worden onderstaande punten extra benadrukt: - Vertalen van ambities en doelstellingen naar uitvoering en concrete gewenste resultaten. Beschrijven hoe doelen behaald worden. - Aandacht voor monitoring. Zowel om zicht te krijgen op het effect van de maatregelen en om tijdig te kunnen bijsturen als het totaaloverzicht rondom realisatie lange termijn doelstellingen. Hierbij wordt specifiek aandacht gevraagd voor controlemogelijkheden en informatievoorziening van de gemeenteraad. - Stel ambities niet te hoog en heb oog voor haalbaarheid en uitvoerbaarheid. - Geef meerjarig inzicht in de benodigde en beschikbare middelen voor het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen.	24 mei 2022	In mei 2022 is het Rekenkameronderzoek 'klimaatbeleid in Overbetuwe 2008 – 2021' opgeleverd. Een onderzoek naar doelen, middelen en resultaten. Onder klimaatbeleid wordt verstaan; plannen, projecten, maatregelen en instrumenten die expliciet en primair gericht zijn op de reductie van CO2-uitstoot, energiebesparing/ - efficiëntie, vermindering van de vraag naar energie en/of het bevorderen van de productie of het gebruik van hernieuwbare energie. In de routekaart duurzaam Overbetuwe 2025 wordt een bredere definitie gehanteerd. Naast energie, zijn de pijlers circulariteit en klimaatadaptatie/biodiversiteit toegevoegd. Deze integrale benadering is doorgezet in de programmatische aanpak voor duurzaamheid die op dit moment verder uitgewerkt wordt. Deze aanpak geeft meer inzicht in gemaakte keuzes en bevordert integraliteit. Door een eigen monitoringssystematiek en zoveel mogelijk meetbare doelstellingen, is meer zicht op resultaten en ontwikkelingen. Door de raad en het college hierover minimaal jaarlijks te informeren kan ook eerder bijgestuurd worden. Het rekenkameronderzoek laat nog eens zien dat externe en factoren en actoren een grote invloed hebben op de realisatie van de doelstellingen. Daarom zet de gemeente extra inzet op het ondersteunen van initiatieven vanuit de samenleving en vroegtijdig in gesprek gaan. In het rekenkameronderzoek wordt meermaals verwezen naar de voorbeeldfunctie van de gemeente. De afgelopen jaren zijn hier al forse stappen gezet. Dit krijgt nog meer prioriteit door het formuleren van doelstellingen voor de gemeente als goede voorbeeld binnen het programma duurzaamheid. Zo wordt naast energiebesparing en duurzame opwek bij gemeentelijk vastgoed ook ingezet op het verduurzamen van woon-werk verkeer van gemeente ambtenaren en verduurzamen eigen materieel. Doordat onder meer vanuit de landelijke overheid extra middelen beschikbaar zijn gesteld voor lokale uitvoering klimaatakkoord, is het voor de gemeentelijke mogelijk om meer te doen.
Verkeersbeleid	1. Actualiseer uw beleidskaders tijdiger; actualiseer uw handhavingsbeleid; 2. geef (meer) aandacht aan de niet-fysieke aspecten; 3. stel het aangekondigde verkeersveiligheidsplan op; 4. Waak ervoor dat tijdens de realisatie van verkeersprojecten het beoogde effect op de verkeersveiligheid niet wordt gehaald als	Volgt in 2023	1. In 2022 is reeds gestart met de actualisatie van het handhavingsplan. In 2023 ligt er een nieuw plan. 2. We zullen deze aandachtspunten meenemen in het op te stellen verkeersveiligheidsplan. 3. In 2023 ligt er een verkeersveiligheidsplan. 4. Aandachtspunt nemen we mee bij de uitwerking van nieuwe verkeersprojecten. 5. In de Actieagenda 2022 'Sociale slimme en schone

	gevolg van (goedbedoelde) aanpassingen tijdens de projectuitvoering; 5. Concentreer de beleidsmonitoring tot een (veel) bescheidener aantal documenten.		mobiliteit' is de aanpak van de beleidsmonitoring beschreven.
WOB naar WOO	<p>a. Stel expliciet beleid vast ten aanzien van de wijze waarop de Woo in de gemeente Overbetuwe dient te worden vormgegeven;</p> <p>b. Leg de interne organisatie en uitvoering vast en geef daarbij expliciet aandacht aan de interne taakverdeling;</p> <p>c. Geef aandacht de verbetering van de binnen de organisatie aanwezige kennis en vaardigheden;</p> <p>d. Publiceer het Woo-beleid en verbeter de (online-)vindbaarheid;</p> <p>e. Informeer de aanvrager hoe ('de zoekslag') er is gezocht.</p>	24 mei 2022	<p>a. De Woo bestaat uit twee delen. Enerzijds is er de passieve openbaarmaking, dit betreft het zogenaamde 'Woo-verzoek' als opvolger van de Wob. Daarnaast kent de Woo ook actieve openbaarmaking, waarbij de gemeente de verplichting heeft om bepaalde stukken uit eigen beweging openbaar te maken. Voor de passieve openbaarmaking is de werkwijze beschreven en op de website van de gemeente gepubliceerd. Voor de actieve openbaarmaking volgen we Rijksbeleid. De Woo koppelt de plicht tot actieve openbaarmaking aan de beschikbaarheid van het Platform open OverheidsInformatie (PLOOI), een centrale voorziening onder auspiciën van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. PLOOI is tot op heden nog niet gereed, waarmee de plicht tot actieve openbaarmaking is opgeschort totdat deze voorziening beschikbaar komt.</p> <p>b. Voor de passieve openbaarmaking zijn een Woo-coördinator en een Woo-contactpersoon aangesteld. De Woo-contactpersoon houdt zich bezig met verzoeken om informatie vanuit inwoners en bedrijven. De Woo-coördinator behandelt de Woo-verzoeken.</p> <p>c. Per 1 maart is een projectleider aangesteld voor de implementatie van de Woo (in combinatie met de Wmebv). In dit project wordt naast de implementatie en borging van de Woo aandacht besteed aan de te volgen processtappen binnen de uitvoering van de Woo en de borging van de taken en rollen. Dit doen we door zowel de implementatie van een ondersteunend systeem als ook door aandacht te besteden aan houding en gedrag.</p> <p>d. De werkwijze voor het indienen van een informatieverzoek en Woo-verzoek (passieve openbaarmaking) is helder en vindbaar gepubliceerd op de website van de gemeente. Daarnaast wordt op de website verwezen naar de locaties waar de gemeente stukken actief openbaar maakt.</p> <p>e. Naar aanleiding van de aanbeveling van de rekenkamer is in de Wob besluiten die de aanvrager ontvangt destijds standaard opgenomen op welke werkwijze binnen de organisatie naar de gevraagde informatie is gezocht. Hiermee wordt bedoeld de zoektermen die zijn gebruikt, welke systemen zijn doorzocht en welke email-accounts zijn doorzocht naar het desbetreffende onderwerp. Deze werkwijze wordt ook gevolgd bij de Woo besluiten.</p>
DoeMee-onderzoek 'Ondersteuning volksvertegenwoordigers Overbetuwe'	Op basis van de aangeleverde informatie dient de rekenkamercommissie zelf nog te komen tot conclusies en aanbevelingen. Dit gebeurt in de vorm van een rekenkamerbrief die in januari 2023 aan de raad wordt aangeboden. (tekst uit Jaarverslag; nog niets ontvangen)		

IV. Overzicht SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A12B/02	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05	
			050476 Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden	€ 0	Ja	€ 22.837	Ja	
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) Aard controle R Indicator: A13/01	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden Aard controle R Indicator: A13/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 Aard controle R Indicator: A13/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05	
			€ 30.364	Ja	€ 0	€ 30.364	Ja	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 Aard controle R Indicator: A16/01	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/02	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/03	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: A16/04	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie Aard controle R Indicator: A16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 1.829.000	€ 712.140	€ 0	€ 139.000	€ 0	€ 366.035
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11	
			€ 8.550	€ 192.990	€ 3.247.715	€ 3.247.715	Nee	

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toestagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/06</i>
			3	73	0	1	Ja	Ja
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/08</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/09</i>			
		Nee						
		Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/10</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	
		€ 0	€ 2.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	
		€ 1.140	€ 27.740	€ 0	€ 3.468	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/24</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/25</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/26</i>		
		€ 0	€ 48.000	€ 0	€ 0	€ 1.140	€ 1.140	€ 1.140

BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-00801827	€ 139.054	€ 139.054	Ja		Ja
			2 SUVIS21-00801927	€ 100.968	€ 100.968	Ja		Ja
			3 SUVIS21-00802199	€ 0	€ 0		start uiterlijk in 2023, er is sprake van een wijzigingsverzoek	
			4 SUVIS21-00802386	€ 0	€ 0	Nee	start uiterlijk in 2023, er is sprake van een wijzigingsverzoek	Nee
			5 SUVIS21-00867664	€ 0	€ 0	Nee	start uiterlijk in 2023, er is sprake van een wijzigingsverzoek	Nee
			6 SUVIS21-00873103	€ 0	€ 0	Nee	start uiterlijk in 2023, er is sprake van een wijzigingsverzoek	Nee
			7 SUVIS21-2-02257650	€ 0	€ 0	Nee	start uiterlijk in 2023, er is sprake van een wijzigingsverzoek	Nee
			Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1 SUVIS21-00801827	Ja				
			2 SUVIS21-00801927	Ja				
			3 SUVIS21-00802199	N.v.t.				
			4 SUVIS21-00802386	N.v.t.				
			5 SUVIS21-00867664	N.v.t.				
			6 SUVIS21-00873103	N.v.t.				
			7 SUVIS21-2-02257650	N.v.t.				
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle R Indicator: C43/03	Aard controle D1 Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
			RREW2020-00450710	€ 32.670	€ 295.470	3.980		Ja
			Totaal aantal bereikte huurwoningen	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)?				
			Aard controle D1 Indicator: C43/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/08				
			1.788	Ja				

BZK	C55	Aanpak energietoelating	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>						
0	€ 0	€ 0						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>			
0	0	0	0	0	0			
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>				
			€ 5.209	Nee				

BZK	C75B	Regiodeals 3 ^e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02</i>	Een pijler per regel	<i>Aard controle R Indicator: C75B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C75B/05</i>
			1 050026 Regio Rivierenland	20.0001731	Samenwerkingsagenda Bovenlinge	€ 1.224	€ 0
			2				
			100				
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09</i>	
			1 050026 Regio Rivierenland	€ 74.651	€ 35.000	€12500 in 2021, €22500 in 2020	
			2				
			100				
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: C75B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12</i>		
			€ 74.651	€ 15.007	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>
			€ 420.842	€ 8.920	€ 0	-€ 111.262	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode Bedrag
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>
			1				€ 0
			2				
			100				

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	
			€ 242.149	€ 0	€ 71.160	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>		
	1							
	2							
	10							
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: D19/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03</i>			
		€ 32.301	€ 32.301	Nee				

lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>
			€ 97.100	€ 97.100	€ 0	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>
			1 101 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in meters	Nee	0	project is uitgesteld.
			2 102 Saneren paaltjes en verticale elementen op of naast fietspaden aantal in st	Ja	0	wel uitgevoerd echter niet gespecificeerd bijgehouden, derhalve worden deze kosten niet opgegeven
			3 206 Aanleg van een drempel op fietskruispunt gebiedsontsluitingsweg / erftoegangsweg aantal in st	Nee	0	Project wordt in 2023-2024 uitgevoerd
			4 208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	1	
			5 209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	1	de optie drempel ontbreekt in de lijst.
			6 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	2	de optie drempel ontbreekt in de lijst.
			7 208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0	
			8 221 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur zone aantal in st	Nee	0	
			9 107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	0	
lenW	E26	Spoorse doorsnijdingen, tranche 1 Gemeenten	Aantal projecten (waarvoor een beschikking ontvangen is) Afspraak	Aantal afgeronde projecten (jaar T) Realisatie	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: E26/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E26/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E26/03</i>	
			1 1	0	Nee	
			2			

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08	
		1 321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen) aantal in Meters	Nee	0	0	nog niet gestart	
		2 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h aantal in Stuks	Nee	0	0	nog niet gestart	
		3 349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt aantal in Stuks	Nee	0	0	nog niet gestart	
		4 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwerkeer) aantal in Stuks	Nee	0	0	nog niet gestart	
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: F1/01	Aard controle R Indicator: F1/02	Aard controle D1 Indicator: F1/03	Aard controle D1 Indicator: F1/04	Aard controle R Indicator: F1/05
		1 UWHS170087	€ 1.293	Nee	Nee	€ 375.082	
		2 UWHS170140	€ 5.394	Nee	Nee	€ 903.357	
		3 UWHS170197	€ 30.714	Ja	Ja	€ 680.905	
		4 UWHS170221	€ 4.576	Ja	Nee	€ 930.314	
		5 UWHS170235	€ 8.265	Nee	Nee	€ 556.649	
		6 UWHS170263	€ 395	Nee	Nee	€ 518.470	

EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
			1 EAW-20-00397170	€ 15.640	€ 15.640	Ja		
			2					
			3					
			4					
			5					
			6					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06</i>					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 7.485.673	€ 147.738	€ 450.299	€ 2.335	-€ 4	€ 62
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
€ 65.669	€ 4.198	€ 0	€ 560.609	€ 0	€ 0			
Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)							
<i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>							
€ 0	Ja							

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>	
		€ 16.536	€ 3.197	€ 50.770	€ 0	€ 0	€ 3.896		
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Gederfde baten die voortmoeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortmoeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortmoeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortmoeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>			
		<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>				
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 6.006	€ 0	-€ 1.482	€ 20.336	€ 787
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 233	€ 0	-€ 1.353	€ 19.908	€ 331
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 2.622	€ 0	€ 0	€ 8.107	€ 75
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 1.079	€ 0	€ 0	€ 705	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 526	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 10.466	€ 0	-€ 2.835	€ 49.056	€ 1.193			

	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)		Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)		Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gemeente	Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente	Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	8		0		Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0		0		Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0		0		Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0		0		Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0		0		Ja		
6	Totaal	8		0				
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing		Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig		Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12		Aard controle R Indicator: G4/13		Aard controle R Indicator: G4/14		Aard controle R Indicator: G4/15
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)							
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)							
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)							
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)							
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)							
6	Totaal	€ 0		€ 0		€ 0		€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te scheiden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17		Aard controle D2 Indicator: G4/18		Aard controle R Indicator: G4/19		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0		€ 0		€ 0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0		€ 0		€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0		€ 0		€ 0	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0		€ 0		€ 0	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0		€ 0		€ 0	
6	Totaal	0		0		0		

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i> Indicator: G10/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: G10/02	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: G10/03		
			€ 23.691	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i> Indicator: G12/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: G12/02	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: G12/04		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R</i> Indicator: G13/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: G13/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: G13/03	<i>Aard controle R</i> Indicator: G13/04	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: G13/05
			€ 6.777	€ 6.777	€ 0	€ 0	Ja

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	
			€ 416.317	€ 476.666				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 4520009/Nieuwbouw zwembad	€ 18.142	€ 18.142			
			2 4520011/1e Hockeyveld de Pas	€ 150.495	€ 150.495			
			3 4520007/Wanmolen rest. 2021	€ 13.702	€ 13.702			
			4 3106319/MFC Herveld	€ 10.501	€ 10.501			
			5 4810006/Hart van Oosterhout	€ 6.935	€ 6.935			
			6 4520004/Hockeycomplex Pas	€ 14.224	€ 14.224			
			7 4905116/GO De Mammoet 2022	€ 414	€ 414			
			8 4904118/GO Westeraam rest 2021	€ 736	€ 736			
			9 4905117/GO Westeraam 2022	€ 4.002	€ 4.002			
			10 4904126/GO Binnenveld rest 2021	€ 1.412	€ 1.412			
			11 4905118/GO Binnenveld 2022	€ 1.307	€ 1.307			
			12 Exploitatiekosten	€ 241.846		€ 241.846		
			13 Mengpercentage	€ 12.950			€ 12.950	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd	Cumulative besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd	Cumulative besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1	€ 67.714	€ 0	€ 0	€ 0	€ 72.425
			2 1060461-1036867	€ 60.000	€ 0	€ 12.919	€ 0	€ 12.919
			3 1042569	€ 56.575	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4					
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1	Ja				
			2 1060461-1036867	Ja				
			3 1042569	Nee				
			4					

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)				
			€ 16.050	Ja	Nee				
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>				
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Totale definitieve exploitatietekort <i>Automatisch berekend</i>	Totale cumulatieve besteding <i>Automatisch berekend</i>	Eindverantwoording		
			1	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05</i>	
				SPUKJZ21-22216	-€ 30.199	€ 43.228	€ 30.199	Nee	
				Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11</i>
			1	Sportcentrum De Helster	Nov + dec 2021	€ 22.147	€ 22.147	€ 22.147	€ 22.147
2	Sportcentrum De Helster	jan-22	€ 8.052	€ 21.081	€ 8.052	€ 8.052			
50									

V. Controleverklaring